

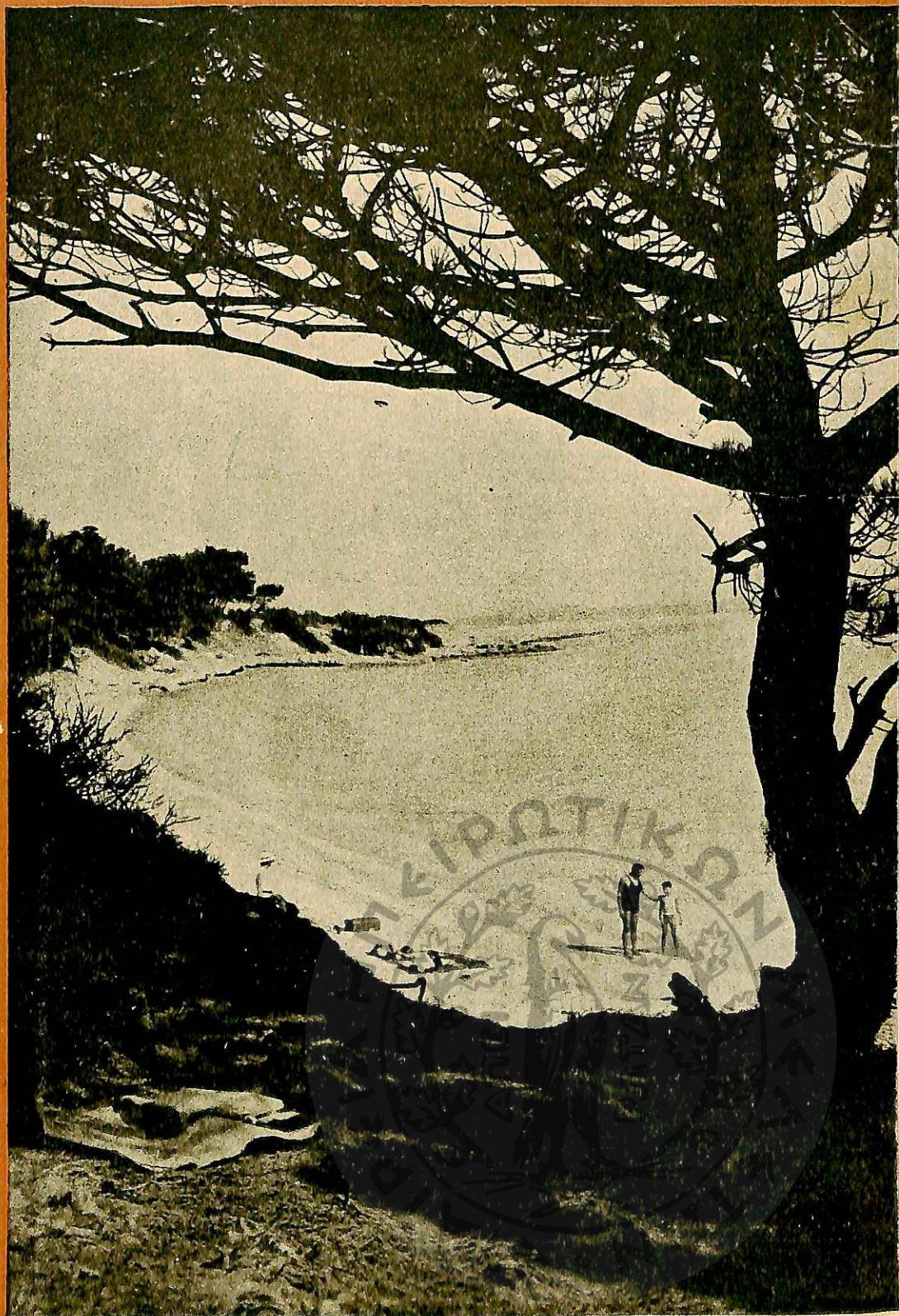

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ
ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ
ΤΟΥ
ΕΘΝΙΚΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
ΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
1935

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ "ΕΛΛΗΝΙΣ"

"HÉLLÉNIS,"

Revue mensuelle du Conseil National des femmes Héliennes

ΟΡΟΙ ΕΓΓΡΑΦΗΣ

Συνδρομή έτησια	Δραχ. 100	Τιμή εκάστου τεύχους
Εξάμηνος	60	
Εξωτερικού	σελίδια 7	άπλου Δραχ. 10
Εξάμηνος	4	διπλού 15

Αί συνδρομαί άρχονται από την 1ην εκάστου μηνός και είναι προπληρωτέαι.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ:

Παύλος Κουντουριώτης, υπό Ρ.Σ.Γ.—Είναι καιρός, υπό 'Αλεξάνδρας Μαντζουλίνο.—Τό πρώτον Βαλκανικών Συνεδριον, υπό Ε.Κ. Βάρδα.—Στήλη Ειρήνης, υπό Ζ. Δ.—Τό Μοναστήρι των Στροφάδων, υπό Alfred Laumonier, μετάφρασις Καίτης Μάνου.—«Ηχώ στο χάος» (ποίημα), από τη Συλλογή Μαρίας Πολυδούρη.—Τασούλα (Δίηγημα), υπό Κατίνας Γ. Παπα.—Παληός Λιθουανικός Μύθος, υπό Λουκίας.—Γυναίκες, λυρική πρόζα, υπό Δέσπας Παναγιωτίδου.—Ειδικές και Συμπληρωματικές Μορφώσεως 'Επαγγελματικές Σχολές, υπό 'Αννας Σταματελάτου.—'Η Γυναίκα στον 'Αθλητισμό, υπό Δομ. Λανίτη.—Γυναίκα δράσις στην Κύπρο, υπό Σαλαμινίας.—Εκθέσεις.—'Εκθεσις δράσεως του Συνδέσμου Προστασίας της 'Εργάτιδος Πειραιώς, υπό της Γραμματέως 'Ισμήνης Τζαβάρα-Βογιά.—Εικόν της φονευθείσης Βασιλίσσης του Βελγίου 'Αστριντ.—Θεατρική Στήλη, υπό Θεατρικού.—Ειδήσεις.—'Ο άγων κατά του καρκίνου εν 'Ελλάδι.—Εκδόσεις.—'Ωφέλιμοι γνώσεις.—Μόδες.

La mort de Paul Coundouriotis par R.S.G.—Il est temps, par Alexandra Mantzouline.—Le Premier Congrès Balkanique de la Protection de l'Enfance, par E. Varda.—La page de la Paix, par L. D.—Le monastère de Strophades, par Alfred. Laumonier, traduction de Ketty Manos.—Poèmes, par Marie Polydouris.—Tassoula, nouvelle par Catina Pappa.—Un ancien conte de Lithonanie, par Lucie.—Proses lyriques, par Despo Panagiotidis.—Les ecoles par Anna Stamatellatos.—La femme et l'Athlétisme par Dom. Lanitis.—Les activités des femmes en Chypre, par Salaminia.—Expositions.—Compte-rendu de l'Association pour la Protection de l'Ouvrière au Pirée, par Ismène Tzavara.—La mort de la reine Astrid.—Theatre.—Editions.—Nouvelles du mois.—Conseils pratiques.—Modes.

Επί της Συντάξεως ΕΛΕΝΗ ΡΟΥΣΟΠΟΥΛΟΥ

Η επί του εξωφύλλου εικόνα παριστάνει την άκμή του 'Αγίου 'Ανδρέου και μάς παρεχωρήθη εύγενώς από τον Τουρισμό.

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΔΩΝ

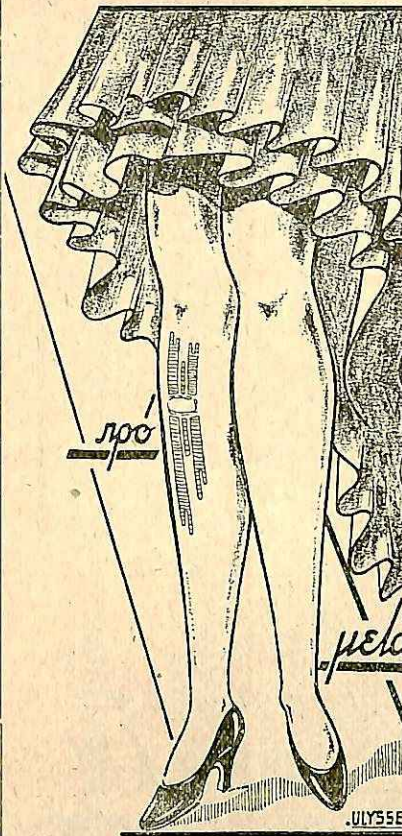
Ραλλού Σ. Γεωργαντά Πρόεδρος
Σμαράγδα Θ. Δημαρά, Βέρδα Σ. Λέκα 'Αντιπρόεδροι
Ευαγγελινή Κ. Βάρδα Γενική Γραμματέας
Ρίτσα Γ. Κορομηλά Ταμίας

Σύμβουλοι

Ελένη Ι. Σιφναίου, 'Ελλη Μ. Μυλωνά, Ζωή Δημητράκοπούλου
Ελένη Ρουσοπούλου, 'Ασπασία Α. 'Αραβαντινού, Εύθαλία Θ. Μελά.

SOMMAIRE

ΝΕΟΝ ΣΥΣΤΗΜΑ ΕΠΙΔΙΟΡΘΩΣΕΩΝ ΚΑΛΤΣΩΝ

Με ηλεκτροκινήτους μηχανάς και από εργάτριες πεπειραμένες και ειδικώς μετακληθείσες από την Εύρωπην.

Όσοι ΠΟΝΤΟΙ και αν έχουν φύγει από την κάλτσαν Σας, και σέ οποιοδήποτε μέρος και αν είναι σχισμένη την επιδιορθώνομε, σέ τρόπο πού νά μή φαίνεται καθόλου.

Η τελειότης των μηχανών μας, και ή μεγάλη καθημερινώς απόδοσις, μάς επιτρέπει την ταχείαν παράδοσιν και την οικονομικωτάτην έξυπνήρησιν των πελατίδων μας.

Και Σεις Κυρία μου, στείλατέ μας μία κάλτσα διά δοκιμήν και εΐμεθα βέβαιοι πώς δά μείνετε τόσο εύχαριστημένη, ώστε δά μάς συστήσητε και τας φίλας Σας. 'Επίσης είς τό Κατάστημά μας δά εύρητε μεγάλην συλλογήν Καλτσών, Γαντιών κ λ. π. ΓΥΝΑΙΚΕΙΩΝ ΕΙΔΩΝ.

ΑΓ. ΜΑΡΚΟΥ 15

ΑΔΕΛΦΟΙ ΦΕΤΣΗ

ΤΗΛΕΦ. 27-209

ΠΡΩΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΛΙΔΟΣ

ΤΙ ΛΕΥΚΑ ΔΟΝΤΙΑ ΠΟΥ ΕΧΕΤΕ!

Παρατηρήσατε μόνη σας τον γοήγορο και αποτελεσματικό τρόπο με τον οποίον η ΚΟΛΥΝΟΣ επί ξηράς ψήκτρας καθαρίζει και λευκαίνει τα δόντια. Κατόπιν αυτής της αποδείξεως δεν έχετε ανάγκη ν' ανατρέχετε σε παλαιές αντιεπιστημονικές μεθόδους. Κανένα άλλο αναγνωρισμένο παρά της επιστήμης προϊόν δεν λευκαίνει και στιλβώνει τα θάμπα και κιτρινωμένα δόντια, και έξυγαινεί το στόμα, όσο η ΚΟΛΥΝΟΣ. Δοκιμάσατε από σήμερα την οδοντοκρέμαν

ΚΟΛΥΝΟΣ

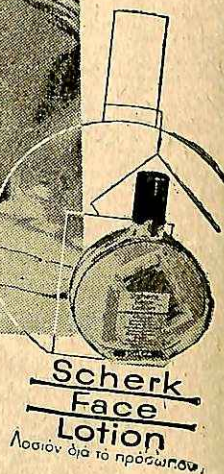
ΔΙΑΡΚΗΣ ΠΑΡΑΚΑΤΘΗΚΗ: ΜΩΡΙΣ ΦΑΡΑΤΖΗ, ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ 8 - ΑΘΗΝΑΙ

Μπιμπίκια και ακάθαρτο Δέρμα τα έχασα όλα!

Άφ'ότου υπάρχει η Λοσιόν προσώπου Scherk δεν μου χρειάζεται τίποτε άλλο παρά κάθε πρωί και βράδυ να πλύνωμαι μ' αυτή. Όλες η ακαθαρσίες εξαφανίζονται και η επιδερμίδα μου γίνεται διαφανής και λεία. ● Είς φιαλίδια των Δρχ. 35.- (τσάντας), 55.-, 90.- και 175.- ● Το βράδυ μετὰ τὸ καθάρισμα τοῦ προσώπου μετὰ τὴν Λοσιὸν Σέρκ χρησιμοποιήσατε τὴν κρέμα νυκτὸς τοῦ Scherk. Χάρις στὰ τονωτικὰ ἔλαια ποὺ περιέχει εἶναι πολὺτιμος τροφή γιὰ τὴν ἀνανέωσι τῆς ἐπιδερμίδος. Scherk Cold Cream εἰς tubes τῶν δρχ. 35.- καὶ 50.-

SCHERK

Ἐπίσης εἰς βάζα τῶν δρχ. 70.- καὶ 125.- Δείγματα κρέμας ἀποστέλλονται ἑναντι 5δραχ. γραμματοσήμου. Γεν. Ἀντ'νος: Π.Ι. Μαγκριώτης, Νίκης 10.

Scherk
Face
Lotion
Λοσιὸν διὰ τὸ πρόσωπον

ΜΕΤΑΞΩΤΑ ΧΡΥΣΑΛΛΙΔΟΣ

ΕΛΛΗΝΙΣ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΙΣΤΩΝ
ΓΡΑΦΕΙΑ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ: ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ, 26

ΕΤΟΣ ΙΕ'

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ, ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ - ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1935

ΑΡΙΘ. 9 - 10

ΠΑΥΛΟΣ ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ

Τὴν 22αν Αὐγούστου ἀπέθανεν ὁ Ναύαρχος Παῦλος Κουντουριώτης.

Τὸν θάνατόν του ἐπένθησε ὁλόκληρος ἡ Ἑλλάς καὶ ἔκλαυσε κάθε ψυχὴ ἐλληνικὴ τὸν νικητὴν τῆς «Ἑλλης». Χάρις εἰς τὸν θρυλικὸν ἥρωϊσμόν του ὁ Κουντουριώτης κατετρόπωσε τὴν 3ην Δεκεμβρίου 1912 τὸν τουρκικὸν στόλον καὶ ἡ νίκη ἐστεφάνωσε τὰ ἑλληνικὰ ὅπλα.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΗΓΕΙΡΟΤΙΚΩΝ ΜΕΛΕΤΩΝ
ΚΟΣΜΗΤΕΙΑ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ ΑΡΧ. ΓΟΥ ΚΑΙ ΕΚΔΟΣΕΩΝ
ΔΟΡΕΑΤΗ: Παπακώστα
ΗΜΕΡΟΜ. 10-9-81
ΑΡΙΘ. 30254

Ὁ ἑνδοξὸς ναύαρχος ὑπῆρξε ὁ πρῶτος Πρόεδρος τῆς Δημοκρατίας. Ὑπόδειγμα πατριώτου ἀγνοῦ εἶχε κλείσει τὴν Ἑλλάδα στὴν καρδιά του, εἶχε ἑνσαρκώσει τὸ «Πατὴρς τε καὶ Μητὴρς καὶ τῶν πάντων προγόνων τιμιώτερον καὶ ἀγιώτερον ἐστὶν ἡ Πατρίς». Ρ. Σ. Γ.

Εἶναι καιρός....

Τὸ παρελθὸν κατεδίκασε τὴν γυναῖκα σὲ κατώτερο πνευματικὸ ἐπίπεδον καὶ τὴν ἀπέκλεισε τῆς συμμετοχῆς τῆς στὴν πολιτικὴ ζωή.

Ἡ συστηματικὴ ὁμως ἀπασχόλησις μεγάλου ἀριθμοῦ γυναικῶν σ' ὅλες σχεδὸν τὶς ἐκδηλώσεις τῆς πνευματικῆς καὶ ἐπαγγελματικῆς ζωῆς, κατήργησε τὶς προλήψεις καὶ παληὰς κοινωνικὰς ἀντιλήψεις καὶ ὠδήγησε δικαίως εἰς ἐπαναστατικὰ αἰτήματα ὑπὲρ τῆς ἰσοπολιτείας τῶν.

Τὸ ἐκλογικὸ δικαίωμα τῆς γυναίκας πηγάζει ἀπ' αὐτὴν τὴν φύσιν τῶν δημοκρατικῶν πολιτευμάτων: «ὅτι πάντες κυβερνῶνται ὑπὸ πάντων». Διὰ τοῦ ἀποκλεισμοῦ λοιπὸν τῶν γυναικῶν ἀναιρεῖται αὐτὴ ἡ ἔννοια τῆς Δημοκρατίας.

Παραβιάζεται ἀκόμη καὶ ἡ βασικὴ ἀρχὴ τῆς ἐλευθερίας ποῦ εἶναι κατὰ Montesquieu «τὸ νὰ κάμῃ κανεὶς ὅ,τι ἐπιτρέπουν οἱ νόμοι». Τὰ Συντάγματα καθιέρωσαν ψῆφον καθολικὴν πῶς εἶναι λοιπὸν δυνατόν ν' ἀποκλείεται μέγα μέρος τοῦ συνόλου τῶν πολιτῶν, τὸ ὁποῖον ἔχει τὰ νόμιμα προσόντα ψήφου, ἐκ μόνης τῆς διαφορᾶς τοῦ φύλου;

Ἡ Γαλλικὴ ἐπανάστασις μὲ τὴν περίφημη Declaration des droits 26 Αὐγ. 1789 ἀνεκήρυξε ὅλους τοὺς πολίτας ἴσους ἀπέναντι τῶν νόμων.

Ἡ Πολιτεία δὲν ἔχει δικαίωμα ν' ἀποστερῇ τῶν πολιτικῶν δικαιωμάτων, παρὰ τοὺς ἀνηλίκους, τοὺς πνευματικῶς πάσχοντας, τοὺς ἐγκληματίας καὶ τοὺς στρεφόμενους ἐναντίον τῶν συμφερόντων τῆς.

Ἡ γυναῖκα, λόγῳ τοῦ ὅτι εἶναι γυναῖκα, δὲν πρέπει ν' ἀποκλεισθῇ. Ἡ θεωρία τῆς «boitas animi» καὶ «infermitas sexu» ἐχρεώκοπησε πρὸ πολλοῦ.

Τὸ Σύνταγμα τῆς 3 Ἰουνίου 1927 διὰ μιᾶς ἐρμηνευτικῆς του δηλώσεως, ἀνοίξε τὸν δρόμον στὸ νομοθέτη γιὰ τὴν παραχώρηση πολιτικῶν δικαιωμάτων στὶς γυναῖκες· ὁ δὲ δημοτικὸς μας νόμος ἀναθεωρηθεὶς τὸ 1925 προέβλεπε ἐπίσης τὴν ἀπὸ τοῦ 1927 παραχώρησιν διὰ νόμου ἐκλογικοῦ δικαιώματος ὑφ' ὧρισμένης προϋποθέσεις.

Ἐδέησε νὰ παρέλθῃ τετραετία γιὰ νὰ καταρτισθῇ τὸ σχετικὸ διάταγμα, τέλος ἐνεκρίθη, ἐδημοσιεύθη καὶ ἔτσι ἡ Ἑλληνὶς ἐψήφισε κατὰ τὶς τελευταῖες ἐκλογὰς Πειραιῶς καὶ Ἀθηνῶν.

Ἡ παραχώρησις ὁμως δημοτικῆς ψήφου ὑφ' οὗς περιορισμοὺς ἐγένετο, κάθε ἄλλο παρὰ ἰσοπολιτεῖαν πραγματοποιεῖ.

Πρῶτον ὁ περιορισμὸς ὡς πρὸς τὴν ἡλικίαν (30ὸν ἔτος) εἶναι ἀνεπιτυχής· ποῖο τεκμήριο συνηγόρησε ἄραγε γιὰ τὴν τόσο βραδεῖα πνευματικὴ ὠριμότητα τῆς γυναίκας, ἀφοῦ τοῦναντίον ἡ κοινὴ πεῖρα διδάσκει ὅτι αὐτὴ λογικεύεται καὶ ὠριμάζει ἐνωρίτερα ἀπὸ τὸν συνολικὸν τῆς ἄνδρα;

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν, ὅταν τῷ 1918 ἐξεδόθη ὁ ἐκλογικὸς νόμος (Representation of the people act) ὥριζε τὸ 30ὸν ἔτος γιὰ τὶς γυναῖκες ὡς νόμιμον ἡλικίαν διὰ τὴν ἀπόκτησιν ψήφου, ἀλλὰ δεδομένου ὅτι οἱ γυναῖκες εἶναι πολυαριθμότερες τῶν ἀνδρῶν, ὁ νομοθέτης ἐσκόπει ν' ἀποκαταστήσῃ μίαν ἀριθμητικὴν ἰσότητα τῶν ἐκλογέων γυναικῶν πρὸς τοὺς ἐκλογεῖς ἄνδρας.

Εἰς τὴν Ἑλλάδα, ὁ λόγος αὐτὸς δὲν συντρέχει. Τὸ κακὸ δὲ εἶναι ὅτι καὶ εἰς περίπτωσιν ποῦ ἡ γυναικεῖα ψήφος θὰ ἦτο ὑποχρεωτικὴ γιὰ ὅσες ἔχουν τὰ νόμιμα προσόντα, αἱ κυρώσεις τοῦ νόμου δὲν θὰ ἦτο δυνατόν νὰ ἐφαρμοσθοῦν, ἀφοῦ δὲν εἶνε δυνατόν νὰ ἐξακριβωθῇ ἡ ἀκριβὴς ἡλικία τῶν γυναικῶν λόγῳ τῆς μέχρι τοῦ 1910 ἀτάκτου τηρήσεως τῶν χρονολογιῶν γεννήσεως.

Ὡστε ἀπὸ τῆς ἀπόψεως αὐτῆς ψηφίζουν ὅσες ὄχι μόνον πραγματικῶς εἶναι, ἀλλὰ καὶ θέλουν νὰ εἶναι τριάντα ἔτων...

Ὅσον ἀφορᾷ δεύτερον, τὸν περιορισμὸ τῆς στοιχειώδους μορφώσεως, λαμβανομένου ὑπ' ὅψιν ὅτι αἱ Ἑλληνίδες εἶναι κατὰ 55% ἀμόρφωτες, ἐξ αὐτοῦ καὶ μόνον τοῦ λόγου μειοῦται πάλιν σημαντικώτατα ὁ ἀριθμὸς τῶν ψηφοφόρων. «Τότε νὰ μὴν ψηφίσῃ», μᾶς ἀπαντοῦν. Κοὶ ἐδῶ εἶναι τὸ ζήτημα: ὅτι αὐτὴ πρέπει νὰ ψηφίσῃ, ἀκριβῶς γιὰ νὰ ὑποστηρίξῃ τὰ συμφέροντά της καὶ νὰ βελτιώσῃ τὴ

θέσιν της. Γιατί, τὴν ψήφο ζητεῖ περισσότερο ἀπὸ τὴν γυναῖκα τῆς πόλεως, ἡ γυναῖκα ποῦ ἐργάζεται στὸν ἀγρὸ καὶ στὸ ἐργοστάσιο, αὐτὴ ποῦ ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ δικαιώματα, γιατί ὡς τώρα δὲν ἐγνώρισε παρὰ ὑποχρεώσεις, ἀφοῦ ἐργαζομένη σκληρὰ ἀπὸ μικρὸ παιδί, δὲν εἶχε κοινὸ νὰ μορφωθῇ — ἄλλως τε καὶ κανεὶς δὲν τὴν ὑπεχρέωσε. Τὴν γυναῖκα λοιπὸν αὐτὴν ἀποκλείει ὁ νομοθέτης μὲ τὸν περιορισμὸ του, χωρὶς τοῦλάχιστον νὰ προσπαθῇ νὰ καλύψῃ τὰ σφάλματα προηγουμένων νομοθετῶν, ποῦ δὲν ἐπέβαλλαν μὲ αὐστηρὰς κυρώσεις τὴν στοιχειώδη ἐκπαίδευσιν.

Ὁ περιορισμὸς αὐτὸς γενικὰ κρινόμενος εἶναι ἀναμφιβόλως ἐκδηλώσις πολιτισμοῦ καὶ πνευματικῆς εὐεξίας ἐνὸς κράτους καὶ σκοπὸν ἔχει ἁπλῶς ν' ἀποκλείσῃ τὴν ἀγράμματη μειονότητα. Στὴν Ἑλλάδα ὁμως τὰ πράγματα ἔχουν διαφορετικὰ· ἡ ἀγραμματοσύνη εἶναι κατάστασις συνήθης. Θὰ ἦτο λοιπὸν σκόπιμο, δεδομένου ὅτι γιὰ τοὺς ἄνδρας ὁ περιορισμὸς αὐτὸς δὲν ὑφίσταται, νὰ ἀρθῇ καὶ γιὰ τὶς γυναῖκες, παραλλήλως δὲ νὰ ληφθοῦν ὅλα τὰ ἐνδεικνύμενα μέσα γιὰ νὰ καταστῇ πραγματικὰ ὑποχρεωτικὴ ἡ στοιχειώδης ἐκπαίδευσιν.

Ἀποτεινόμεθα στοὺς συντάκτας τοῦ νέου Συντάγματος. Ἀς λάβουν ὑπ' ὄψιν τὰ αἰτήματα τοῦ γυναικείου κόσμου, τοῦ ἐργαζομένου γυναικείου κόσμου καὶ ἰδίως τῆς ἀγρότιδος, ποῦ ἀποτελεῖ στοιχειώδη παράγοντα στὴ γεωργικὴν οἰκονομίαν τοῦ τόπου μας· ἄς λάβουν ὑπ' ὄψιν τὶς σύγχρονες κοινωνικὰς ἀντιλήψεις καὶ τὰ παραδείγματα τῶν προηγμένων κρατῶν.

Τὸ νομικὸν περιοδικὸν «Θέμις» (ἀρ. 20/1935 σελ. 593), διερμηνεύον τὴν γνώμην διαπρεποῦς νομομαθοῦς τοῦ κ. Χ. Πράτσικα, συνηγορεῖ ὑπὲρ τῆς παροχῆς πολιτικῶν δικαιωμάτων στὶς γυναῖκες διὰ τοῦ νέου Συντάγματος, πλὴν ὁμως κλιμακῶδόν. Ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει τὸ πρῶτον βῆμα θὰ ἦτο ἡ παραχώρησις ψήφου στὶς βουλευτικὰς ἐκλογὰς καὶ ἀποκλεισμὸς ἀπὸ τὴν ἐκλογιμότητα.

Ἄλλ' αὐτὸ εἶναι σχεδὸν δῶρον ἄδωρον. Ἡ ἐργαζομένη γυναῖκα δὲν ἐπιθυμεῖ ἁπλῶς καὶ μόνον ν' αὐξήσῃ τὸν ἀριθμὸ τῶν Ἑλλήνων ψηφοφόρων. Εἰς τί θὰ ὠφελήθῃ ἀφοῦ δὲν

θὰ εἰσακούεται διὰ τῆς ἀντιπροσώπου της, ποῦ ὡς γυναῖκα καὶ αὐτὴ θὰ ἐνδιαφερόθῃ ἀμέσως καὶ εἰλικρινῶς γιὰ τὴν γυναῖκα.

Εἶναι καιρὸς νὰ παύσῃ νὰ μᾶς κυβερνᾷ ἡ φιλανθρωπία τῶν ἀνδρῶν.

Υπάρχουν γυναῖκες μὲ ὅλα τὰ ψυχικὰ καὶ πνευματικὰ ἐφόδια, ἔτοιμες ν' ἀγωνιστοῦν, νὰ εισηγηθοῦν καὶ νὰ συμπράξουν στὴ ψήφισιν νόμων γιὰ τὴν υγείαν, τὴν καλλιτέρα μόρφωσιν καὶ ἠθικὴν διάπλασιν τῶν παιδιῶν, τὴν προστασίαν τῆς μητρότητος καὶ τῆς βρεφικῆς ἡλικίας, τὴν ἐξαφάνισιν τῆς σωματεμπορίας καὶ ἀνηθιμότητος, τὴν προστασίαν τῶν ἐξωγάμων παιδιῶν, τὴν βελτίωσιν τῶν ὁρῶν καὶ συνθηκῶν ἐργασίας καὶ ἰδίως τῆς προώρου ἐργασίας τῶν παιδιῶν, γιὰ τὴν υγείαν τῶν πόλεων, τὴν κοινωνικὴν ἀντίληψιν καὶ γιὰ πολλὰ ἄλλα ζητήματα συναφῆ μὲ τὴν καλλιτέραν ὑπόστασιν τῶν κοινωνικῶν βάσεων καὶ τῆς Οἰκογενείας.

Εἶναι καιρὸς νὰ καταλάβουν ὅτι ἡ Πολιτεία καὶ ἡ Κοινωνία ἔχουν ἄμεση ἀνάγκη τῆς συνεργασίας μας.

Εἶναι καιρὸς ν' ἀποκτήσωμεν ἰσοπολιτεῖαν
ΑΛΛΕΑΝΔΡΑ ΜΑΝΤΖΟΥΛΙΝΟΥ

Πρῶτον Βαλκανικὸν Συνέδριον Προστασίας Παιδιοῦ.

Τὸ Πρῶτον Βαλκανικὸν Συνέδριον Προστασίας Παιδιοῦ, θὰ συνέλθῃ ἐν Ἀθήναις ἀπὸ τῆς 20ῆς μέχρι 24ῆς Ὀκτωβρίου 1935. Σκοπὸς τοῦ Συνεδρίου, τὸ ὁποῖον θὰ ἐγκαινιάσῃ σειρὰν ἐκδηλώσεων ἀναλόγων εἰς τὰ Βαλκάνια, εἶνε νὰ ἐνθαρρύνῃ, μεταξύ χωρῶν γειτονικῶν τὴν ἀνταλλαγὴν τῆς πείρας τῶν, εἰς τὸ πεδὸν τῆς προστασίας τοῦ παιδιοῦ. Τὴν πρωτοβουλίαν τῆς συγκλήσεως εἶχεν ἡ Union internationale de secours aux enfants τῆς Γενεύης, τὴν δὲ διοργάνωσιν τὸ Πατριωτικὸν Ἰδρυμα Προστασίας τοῦ Παιδιοῦ.

Τὸ Συνέδριον θὰ περιλάβῃ τρία τμήματα: 1ον. Τὴν προστασίαν τῆς ὁμαλῆς καὶ εὐ ἐχούσης παιδικῆς ἡλικίας. 2ον. Τὴν ἰατρικὴν προστασίαν τῆς παιδικῆς ἡλικίας (παιδιά ὁμαλὰ πάσχοντα, παιδιά ἀνώμαλα). 3ον. Τὴν προστασίαν παιδῶν καὶ ἐφήβων ἐν τῇ ἐργασίᾳ.

Ὡς εισηγηταὶ διὰ τὴν χώραν μας ὀρίσθησαν οἱ κ. κ. Καμπάς, τοῦ Ὑπουργείου Ὑγιεινῆς, Ε. Δαμπαδάριος, τοῦ Ὑπουργείου Παιδείας, Σ. Διαμαντόπουλος καὶ Κ. Σαρόγλους (ἰατρός) τοῦ Πατριωτικοῦ Ἰδρυματος καὶ Α. Παυλάκης, τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας.

Εἰς τὸ Συνέδριον θὰ συμμετάσχῃ καὶ τὸ Ἐθνικὸν Συμβούλιον τῶν Ἑλληνίδων διὰ τῶν Τμημάτων του Ἐκπαιδευτικῶν καὶ Προστασίας Παιδιοῦ. Ε. Κ. ΒΑΡΔΑ

Στήλη Ειρήνης.

Αί Έλληνίδες και ό Διεθνής Σύνδεσμος του άφοπλισμού.

Δεκατέσσαρες Διεθνείς Γυναικείαι Όργανώσεις.

Ό Σύνδεσμος του Άφοπλισμού έχει την έδραν του εις την Γενεύην και εργάζεται θαυμάσια και αποτελεσματικώτατα. Τό γραφείον του είναι κέντρον συγκεντρώσεως των διασημοτέρων ειρηνιστών διεθνούς φήμης και τά μέλη του οργανώνουν διαλέξεις, εκδίδουν περιοδικά ή φυλλάδια, πού διανέμονται εις χιλιάδας αντίτυπα, εις τας τρεις γλώσσας γαλλικήν, αγγλικήν και γερμανικήν.

Ό Σύνδεσμος του Άφοπλισμού είναι τό κέντρον των συγκεντρώσεων του διεθνούς γυναικείου κόσμου, πού έρχεται εις Γενεύην, διά νά παρακολουθήση τά διάφορα συνέδρια και τας συνεδριάσεις της Κοινωνίας των Έθνών. Οργανώσε διάφορα προγεύματα και γεύματα διά τους αντιπροσώπους των διεθνών ειρηνιστικών σωματείων, εις τά όποια επακολουθούν μελετημένα συζητήσεις, πού άφορούν τά ειρηνιστικά συνέδρια και τά προβλήματα, πού άπασχολούν την Κοινωνίαν των Έθνών.

Ό σύνδεσμος αυτός συντηρείται από δωρεάς γυναικών όλων των κρατών, πού ενδιαφέρονται διά την εργασίαν του αυτήν. Αριθμεί πάμπολλα μέλη.

Ό Σύλλογος ούτος ιδρύθη κατά τό 1931, παρυσιάσθη δε έπισήμως εις την Κοινωνίαν των Έθνών κατά τό 1932. Αντιπροσωπεύει δεκατέσσαρα γυναικεία σωματεία, —τό Διεθνές Συμβούλιον των Γυναικών, εις τό όποιον άνήκει και τό Έθνικόν Συμβούλιον των Έλληνίδων (πρόεδρος ή κ. Ραλλού Γεωργαντά), ή Παγκοσμία Όργανωσις της Χριστιανικής Ένώσεως Νεανίδων (Χέν) τά Δικαιώματα της Γυναίκας, ό Διεθνής Σύνδεσμος Γυναικών διά την Ειρήνην και Έλευθερίαν, τον όποιον αντιπροσωπεύει έν Έλλάδι ή κ. Παρρέν (πρόεδρος του Λυκείου των Έλληνίδων, ή Διεθνής Ένωσις Γυναικών διά την Διεθνή Ειρήνην, ό Σύλλογος Γυναικών έπιστημόνων, ό Έγκρατικός Συνδεσμος και πολλά άλλα. Ό Σύλλογος του Άφοπλισμού—ή όμοσπονδία αυτή των δεκατεσσάρων σωματείων—συνεργάζεται και με άλλους μικτούς συλλόγους, όπως ό Παγκ. Σύλλογος Φοιτητών και Φοιτητριών, ή Χριστ. Άδελφ. των Νέων (Χάν), ή Όργανωσις της Ένώσεως των Εκκλησιών και άλλα.

Αί γυναίκες της όμοσπονδίας αυτής συνέλεξαν 8,003,674 ύπογραφάς, εκ των οποίων τά δύο εκατομμύρια προήρχοντο από την Άμερικήν. Αυτά τά έγγραφα, πού είναι πρωτοκολλημένα, έχωρεσαν εις όκτώ πελώρια κιβώτια.

Η Μίς Ντίγκμαν, ή αντιπρόσωπος αυτής της όμοσπονδίας, ή όποια τελευταίως έπεσκέφθη τον τόπον μας, μάς έδωκε όλας αυτές τας πληροφορίας

Έκτός αυτής, παρήλασαν και διεθνείς προσωπικότητες, πού αντιπροσώπευαν άλλα σωματεία, προσεκόμιζαν δε άλλα δέματα ύπογραφών.

Εις αυτήν την ήνωμένην σωματειακήν ενέργειαν αντιπροσωπεύονται 250,000,000 άτόμων, προσερχόμενα εκ 56 κρατών. Έξ αυτών τά 40,000,000 είναι γυναίκες.

Η εργασία της όμοσπονδίας είναι συστηματική και όμαδική. Γίνεται άργά, άλλ' ασφαλώς.

Εις την Εύρώπην ό όρίζων είναι θολός και τά πάθη έντεινόνται. Παραλλήλως όμως εξακολουθεί ή ειρηνιστική προπαγάνδα, από έμπνευσμένους ειρηνιστάς,—προσωπικότητας διεθνείς,—πού προπαγαγνίζουν τον άφοπλισμόν, διά νά επιτύχουν την ειρήνην.

Τό Συνέδριον της Κωνσταντινουπόλεως για την Ειρήνην και την Κ.τ.Ε.

Η Έπιτροπή της Ειρήνης της Διεθν. Ένώσεως για την ίσοπολιτεία εργάστηκε στη Πόλι μαζί με τας αντιπροσώπους του Διεθν. Συμβουλίου Γυναικών.

Της έπιτροπής προήδρευσεν ή κ. Ίωσηφίνα Sehain. Αί ληφθείσαι αποφάσεις και διατυπωθείσαι εύχαι έχουν ως εξής:

Ημείς γυναίκες, αντιπροσωπεύουσαι εκατομμύρια γυναικών οργανωμένων εις 40 έθνικά σωματεία της Ανατολής και της Δύσεως.

Έπιθυμούμεν πριν χωρισθούμε, νά πιστοποιήσωμε την άπόλυτη αλληλεγγύη μας και την πιό σταθερά πορά ποτε θέλησί μας νά θέσωμε στην έξυπνότησι της ειρήνης τη δύναμι των οργανώσεών μας.

Μόλις είκοσι χρόνια μάς χωρίζουν από τον πιό άπαισιό πόλεμο, και ήδη πολλές κυβερνήσεις ενεργούν σάν νά τον είχαν λησμονήσει.

Και τά εκατομμύρια των άνδρών πού έπесαν με την έλπίδα ότι μία τέτοια άνθρωποσφαγή δεν μπορούσε νά ξαναγίνη.

Και ό πόνος των άπορφανθεισών οικογενειών, και οι δυσκολίες των μητέρων ν' αναθρέψουν τά παιδιά τους πού είναι σήμερα είκοσι χρονών και πού προετοιμάζονται ήδη για μία πάλη από την όποια δεν θ' άνασταθί πιά ό κόσμος.

Πριν επιστρέψωμεν ή κάθε μία μας στα σπίτια μας, τά όποια θέλωμε νά προφυλάξωμε από τη θύελλα και τη καταστροφή, άποστέλλομεν από τη Βασιλίδα των Πόλεων εκεί πού σμίγουν δύο ήπειροι, μία ύστάτη έκκλησι στους λαούς για νά δοκιμάσουν νά σώσουν, έφ' όσον είνε άκόμα καιρός, την άπειλουμενήν ειρήνην.

Άς όπαιτήσουν από τις κυβερνήσεις, τους ύπευθύνους αντιπροσώπους, τον άκριβοδίκαιον σεβασμό για τό πνεύμα και τό ρήμα των συνθηκών, πού άποκλείουν τον πόλεμο ως μέσον για νά ρυθμίξη τις διαφορές μεταξύ των λαών ως ζητήσουν τον κανονισμόν των διαφορών σε πνεύμα διεθνούς δικαιοσύνης και σεβασμού προς τά δικαιώματα των λαών,

μ' ένίσχυσι των ειρηνικών οργανισμών και με τη στενή συνεργασία όλων των λαών για τό συμφέρον της πατρίδος και της ανθρωπότητος.

Μητέρες, γυναίκες όλων των λαών, έλάτε μαζί μας για νά οργανώσωμεν ένα κόσμο άπληλαγμένο από τις φρικαλεότητες του πολέμου!

Η προστασία του άμάχου πληθυσμού έναντίον του χημικού πολέμου.

Η Διεθνής Έπιθεώρησις του Έρυθρού Σταυρού δημοσιεύει στο τελευταίο της τεύχος διά μακρών τά μέτρα πού λαμβάνουν αι διάφοροι χώροι δι' αυτό τό σπουδαίο ζήτημα. Δεν θέλομε νά είμεθα άρνητικές, έρωτούμεν όμως πού θα καταλήξη αυτός ό νέος τρόπος πολέμου πού τον ετοιμάζουν οι άνθρωποι στα εργαστήρια, μ' ένα ζήλο πού θα ήταν άξιος μιας καλύτερας ύποθέσεως. Με την εύκαιρίαν αυτήν αναφέρουμεν κ' ένα περισπούδαστο άρθρο πού δημοσιεύτηκε στην έφημερίδα «Le Resistant de la Guerre» στο όποιο όχι μόνον έκτίθενται όλα τά ληπτέα μέτρα, αλλά γίνεται και συνηγορία περι αυτών. Οι λόγοι πού προβάλλουν, δεν μάς πείθουν φρονούμε πάντοτε ότι ό χημικός πόλεμος είναι ένα χυδαίο έγκλημα, και ότι οι λαοί και αι κυβερνήσεις πρέπει με κάθε μέσον νά τον άποτρέψουν. Άς τεθί στο περιθώριο του πολιτισμού τό έθνος πού θα ήθελε πρώτο νά κάμη χρήσιν του σατανικού αυτού μέσου. Άς σηκωθεί έναντίον του όλος ό πολιτισμένος κόσμος.

Και τό πιό ισχυρό κράτος, πού θα διαθέτη άνεξάντλητα ποσά από άσφυξιογόνες βόμβες, δεν θα νικήση εάν βρεθί αντιμετώπο σε συμμάχους ένωμένους πού θα έχουν ως σκοπό τη διαφύλαξι του πολιτισμού. Δείχνοντας μία παθητική αντίστασι, φαινόμαστε πώς άναγνωρίζομε σιωπηλώς τό νόμιμο του χημικού πολέμου. Έτσι δε δεν καταπολεμείται ό πόλεμος, αλλά τουναντίον οργανούται.

Η πομπή των γυναικών για την ειρήνην στη Χάγη.

Η σιωπηλή πομπή των γυναικών πού γίνεται στη Χάγη κάθε 18η Μαΐου ήμέραν της Καλής Θελήσεως ήταν φέτος πιό παραστατική από τη λαμπρά περυσινή διαδήλωσι, γιατί 800) γυναίκες περίπου έλαβαν μέρος, δηλ. διπλάσιες από τον παρελθόντα χρόνο. Με τις λευκές των σημαίες όπου άναγράφονται με μεγάλα γράμματα «Ειρήνη», ή μακρά πομπή έξετυλίσσεται στους δρόμους της πόλεως με βαθυτάτη σιωπή και μεγίστη τάξι. Έπί κεφαλής της παρελάσεως ήταν τό Κεντρικό Συμβούλιο με την Πρόεδρό του, μερικές άπεσταλμένες άλλων χωρών και είκοσι γυναίκες, μέλη διαφόρων έπιτροπών.

Η έπιβλητική πομπή έβάδιζε κατά τετράδες, κάθε έπαρχία χωριστά. Κάθε γυναίκα έφερε ένα λευκό άνθος, ως έμβλημα της ειρήνης, επίσης φορούσαν

λευκά άνθη και πολλοί εκ των παρισταμένων, δείχνοντας έτσι την συμπάθειά τους για τη εκδήλωση αυτή.

Η νεολαία και ή Παγκόσμιος ειρήνη.

Την 18 Μαΐου, ήμέραν της Καλής Θελήσεως μετέδωκε τό ραδιόφωνο για δεκάτη τετάρτη φορά τον χαιρετισμό των Παιδιών της Ουαλλίας, όπως έγινε πιά παράδοσις σε όλα τά μέρη του κόσμου και χιλιάδες σχολεία και εκατομμύρια παιδιών ήκουσαν τό διάγγελμα. Τό κείμενο του χαιρετισμού του 1935 άπετέλεσε την κεντρική ιδέα της έφημερίδος «ή Νεολαία και ή παγκόσμιος ειρήνη» πού εκδίδεται κατ' έτος σ' αυτήν την ήμερομηνία, σε διάφορες χώρες και γλώσσες.

Η μικρή αυτή έφημερίδα πού έχει ήδη αρκετή διάδοσι, δημιουργεί ένα δεσμό φιλίας μεταξύ των παιδιών διαφόρων έθνών και γεννά στους μαθητάς την ιδέα της συνεννόσεως και της φιλίας. Ξεκινάει από τη σκέψι ότι μία και μάς έκαμεν ή έπιστήμη όλους γείτονas, δεν χρειάζεται παρά λίγη καλή θέλησι, για νά γίνομεν όλοι φίλοι.

Η έφημερίδα αυτή είδε τό φώς στις Κάτω Χώρες και έξεδόθη ως τώρα σε γλώσσες όλλανδική, γαλλική, ισπανική, γερμανική, πολωνική, έσπεράντο, μαλαϊκή, σινική και στις σκανδιναυικές γλώσσες. Συντάσσεται από μία διεθνή έπιτροπή φίλων των παιδιών, εκδίδεται υπό την αίγίδα διαφόρων διεθνών και έθνικών οργανώσεων ως λ. χ. της Παγκοσμίου Ένώσεως Γυναικών διά την διεθνή Συνεννόησιν πού αυτή μόνη άνέλαβε πέντε εκδόσεις. Αγγλική έκδοσι δεν ύπάρχει, αλλά τό Children's Newspaper πού βγάζει 250.000 φύλλα, αφιερώνει κάθε χρόνο κατά την ήμέρα της Καλής Θελήσεως μία όλόκληρη σελίδα στο Χαιρετισμό των Παιδιών της Ουαλλίας.

Δεν θα ήτο καλόν νά έξεδίδετο ή έφημερίδα αυτή και σε ελληνική γλώσσα;

Ο Χαιρετισμός των Παιδιών της Ουαλλίας του 1935.

Εμείς τ' άγόρια και κορίτσια της Ουαλλίας στέλνομε από τά σπίτια μας, τά σχολεία μας, τά γυμναστήρια μας ένα χαρούμενο χαιρετισμό στα παιδιά όλου του Κόσμου.

Ξαναήλθε ή άνοιξι στη μικρή μας πατρίδα με τά δένδρα φουντωμένα, τά λουλούδια κι' όλες της τις όμορφιές.

Είμαστε κι' εμείς μία άνοιξι γιατί με μάς ό κόσμος ξαναβρίσκει την νεότητά και τον ένθουσιασμό.

Δεν πρέπει σήμερα ήμέρα της καλής θελήσεως νά δώσωμε τά χέρια όλοι και νά σχηματίσωμε μία ζωντανή αλυσίδα συναδελφώσεως γύρω από τον κόσμο όλο;

Άς άναμνησθούμε με ευγνωμοσύνη την ήμέρα αυτή όλους όσοι με τά έργα τους έπλούτισαν τά έθνη με τις γνώσεις τους καταπολέμησαν τις άρρώ-

στιες καὶ ἔδωκαν ὑγεία καὶ χαρὰ στὴν ἀνθρωπότητα.

Ἡ ἐπιστήμη μᾶς ἔκανε γείτονας, εἶθε ἡ καλὴ θέλησις νὰ μᾶς διαφυλάττει πάντοτε φίλους.

Ὁ ἐμπνευστὴς τῆς Ἡμέρας τῆς Καλῆς Θελήσεως καὶ συντάκτης τοῦ Χαιρετισμοῦ τῶν Παιδιῶν τῆς Οὐαλλίας ποὺ ἀποστέλλεται κατ' ἔτος στὰ παιδιὰ ὅλου τοῦ κόσμου Aïd κ. Guilym Davies, εἶχε τὴν λαμπρὰν ιδεάν νὰ ὁργανώσῃ μίαν ὥραϊαν ἑορτὴν τὴν Ἡμέραν τῆς Καλῆς Θελήσεως. 40 Σχολεῖα ἀντιπροσωπεύοντα 40 χώρας ἔκαμαν μίαν ὥραϊαν σχολικὴν ἐπίδειξιν εἰς τὴν ὁποίαν τὰ παιδιὰ φοροῦσαν τὰς ἐνδυμασίας τῆς χώρας ποὺ ἀντιπροσώπευαν.

Τῆς ἑορτῆς προηγύθη ἐξιστόρησις τοῦ πολέμου καὶ τῶν αἰτίων του, ὡς καὶ τῶν καταβληθεισῶν ἐνεργειῶν ἀνὰ τοὺς αἰῶνας διὰ τὴν εἰρήνευσιν τοῦ κόσμου.

Τὸ Μοναστήρι τῶν Στροφάδων.

Υπὸ Alfred Laumonier.

ΒΑΚΥΝΘΟΣ. Δυὸ ὥρες ὕστερ' ἀπ' τὰ μεσάνυχτα. Ἐνα βενζινόπλοιο μᾶς φέρνει μακριὰ κάτω ἀπὸ τὸν ἑσπερὸ οὐρανὸ τῆς Ἰονίας θάλασσας. Ἡ φουσκοθαλασσὶα λικνίζει τὸ βαρὺ καὶ μετὰ τὴς τελευταίας ὀρμητικῆς πνοῆς τοῦ μαΐστρου, ποὺ ἡ νύκτα δὲν μπόρεσε ἀκόμη νὰ γαληνέψῃ.

Εἴκοσι ταξειδιῶτες φεύγουν ἀπὸ τὸ μυριανθισμένον νησί, ποὺ τὰ γίαια καὶ οἱ λουίτζες του, στέλνουν ὡς πέρα στ' ἀνοιχτὰ τὰ ἡδονικά τους ἀποχαιρετίσματα.

Αὐτὴ ἡ ἐκδρομὴ ποὺ ξαναγίνεται τώρα, ἔπειτα ἀπ' τὴν ἐποχὴ τοῦ Βενετσιάνικου μεγαλείου, συγκέντρωνε μερικὸς ἀντιπροσώπων τῆς Ἑλληνικῆς ἀριστοκρατίας τοῦ νησιοῦ. Τρεῖς ξακυνθινῶν, κόμητες μετὰ τὴς οἰκογένειες, τοὺς καλεσμένους, τοὺς ὑπηρετῆς καὶ τοὺς τραγουδιστάς, τοὺς, καὶ ἀκόμη, δυὸ κληρικὸς ἕνα ἀρχιμανδρίτη καὶ ἕνα διάκονο, ποὺ θὰ μᾶς γίνουν ὁδηγοὶ στὸ μοναστήρι τῶν Στροφάδων.

Πενήντα μίλλια δυτικὰ τῆς Πελοποννήσου βρίσκονται τὰ δυὸ νησιά, τὸ ἕνα μεγάλο, τὸ ἄλλο μικρό. Μοναδικοὶ τοὺς κάτοικοι ὁ φαροφύλακας καὶ οἱ καλόγηροι τοῦ μοναστηριοῦ. Ὁ κανονισμὸς του, ἦταν ἄλλοτε τόσο αὐστηρὸς, ποὺ σὲ γυναῖκα καμμὶα δὲν δυνόταν ἡ ἄδεια νὰ πατήσῃ στὴν ἀγνὴ αὐτὴ γῆ. Ὡς τόσο σήμερα γιὰ πρώτη φορὰ θὰ παραβῶμε τὸν κανόνα αὐτὸ καὶ σὲ περιστάσεις μάλιστα πιὸ βαρεῖες ἀφοῦ στὴν ἀμαρτωλὴ γυναικεῖα παρουσίᾳ θὰ προστεθῇ ἡ ματαιότης τῶν ἐπιγείων τραγουδιῶν. Οἱ κανταδόροι μετὰ τὴς κιθάρας τους, ποὺ κάνουν τὴς ξακυνθινῆς νύχτες ν' ἀντηχοῦν μετὰ τὴς πνευματώδεις καντάδες τους καὶ τὴς παθητικῆς σερενάτες τους, θὰ μᾶς σκορπίσουν τοὺς θησαυροὺς τοῦ τραγουδιοῦ τους καὶ τὸ θαῦμα τῆς τέχνης τους.

Ἐπικολούθησε μπαλέτο ὅπου ἀλληγορικῶς ἐπεδείχθησαν τὰ σημερινὰ αἰτία τοῦ πολέμου. Τὸ Μίσος, ὁ Φθόνος, ἡ Καχυποψία καὶ ὁ Φόβος, ἤσαν τὴν μεγάλην πυρὰν τοῦ Πολέμου. Ἡ πυρὰ αὐτὴ κατεσβέσθη μόλις ἐνεφανίσθη ἡ Εἰρήνη μετὰ τὰς συνεργατιδὰς τῆς.

Κατόπιν τὰ παιδιὰ ποὺ ἀντιπροσώπευαν τὴν Οὐαλλίαν ἐπλησίασαν τὸ μικρόφωνον καὶ μετέδωσαν τὸν Χαιρετισμόν. Τὰ 40 παιδιὰ τῶν 40 σχολείων ποὺ ἀντιπροσώπευαν τὰς 40 χώρας ἀπήντησαν εἰς τὸν χαιρετισμὸν εἰς τὴν διάλεκτον ἐκάστης χώρας, καὶ ἔτσι ἔληξε μὴ ὥραία Εἰρηνιστικὴ Ἑορτή.

Ἐξαιρετικοῦ ἐνδιαφέροντος εἶναι ὅτι εἰς τὴν Ἑορτὴν αὐτὴν ἀντιπροσωπεύθη καὶ ἡ Ἑλλὰς δι' ἐνὸς τῶν σχολείων.

Ζ. Δ.

Καὶ νῦναι τᾶχα μὴ διαβολικὴ συμπαιγνία, ποὺ ξεσηκώνει τὴ φουσκοθαλασσὶα ἀπ' τὸ νοτιῶν, ποὺ περγελάει τὸ φεγγάρι στὴ δύσει του, καὶ ποὺ θωροῦν μετὰ τὴν ἐπιείκεια τῆς συνενοχίης ὁ ἀρχιμανδρίτης καὶ ὁ διάκονος του;

Δυὸ ὥρες τώρα σαλεύαμε βυθισμένοι σ' ἕνα μισόπνο, βαρὺ ἀπ' τὸ βουῖτό τῆς μηχανῆς, ὅταν ἄξαφνα μὴ συζήτησι τοῦ Κυβερνήτη μετὰ τὸν τιμονιέρη, μᾶς κάνει ν' ἀνοιξοῦμε ὀρθάνοικτα τὰ μάτια ποὺ μετὰ τὴν δυσκολία ἔκλεισαν. Ἐχασαν τὸν δρόμο.

Μὴ πυκνὴ καταχνιά ποὺ ἀπλώνεται πάντα σὰν πέφτει ὁ ἀγέρας πρὶν ἀπ' τὴν αὐγὴν, δικαιολογεῖ ἀπόλυτα τὴν ἀνησυχία τους. Κινδυνεύομε, ἀκολουθώντας τὸ δρόμο τοῦ Ὀδυσσεύ, νὰ βρεθῶμε καὶ μετὰ σὲ ὁκτὼ μέρες στὴ χώρα τῶν Λωτοφάγων, ξεψυχισμένοι ἀπὸ πείνα καὶ δίψα. Ὡς τόσο ἀνάμεσα ἀπ' τὰ σκοτάδια ἡ ἀνθρωπότης μᾶς ἔρχεται βοηθός. Ὁ φάρος τῶν Στροφάδων στ' ἀριστερὰ παιχιδίζει τ' ἀσκοκώκωνο μᾶτι του.

Ἦταν πιά καιρὸς, εἴχαμε βάλει πλώρη γιὰ τὴν Ἀφρική...

Ἡ ἀνατολὴ τοῦ ἡλίου εἶναι τ' ὁμορφότερο θέαμα σ' αὐτὴν τὴν γῆν ποὺ πάνω της ξυπνοῦν οἱ ἀνθρώποι, τὰ ζῶα, τὰ λουλούδια. Ξανογέννημα τοῦ κορμιοῦ, ξαναγέννημα τῆς ψυχῆς, ἀγνότης καὶ νιότη καινούργια, εἶναι τὰ θεῖα δῶρα, ποὺ χαρίζει στὴν κάθε ὑπαρξὶ τὸ φῶς τοῦ ζωοδότη πατέρα.

Μὰ στὸ πέλαγος ἡ ἴδια αὐτὴ εἰκόνα ξεγυμνώνεται ἀπ' τὸν ἀνθρώπινον χαρακτῆρα της. Τὸ μεγαλεῖο της ὁλοκληρώνεται. Ἡ ἔννοια τῶν δύο ἀπειρῶν, τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς θάλασσας κάτω ἀπ' τὴς πύρινες φλόγες τοῦ ἡλίου ποὺ ἀνατέλλει, εἶναι ἕνα θεῖο μυστή-

ριο, ποὺ οἱ ἀνθρώποι δὲν ἔχουν καμμὶα συμμετοχή.

Δίχως αὐτὸ τὸ πενιχρὸ καὶ τρεμουλιάρικο ξύλινο σκαφίδι, ποὺ πάνω του προσκολλιέται, σὰν σὲ σωσίβιο τὸ αἶσθημα τοῦ ἐγὼ μας, δίχως τὸ ἀντίκρουσμα τῶν ὁμοίων μας, δίχως τὸν παλμὸ τῆς καρδιάς μας, δίχως τὴ σκέψιν μας ποὺ ἀναλύει ἀτέλειωτα γιὰ νὰ στηρίξῃ κάπου τὴν πλάνην, πῶς ἡ ὑπαρξὶς μας εἶναι ἀνεξάρτητη, θάμαστε βυθισμένοι στὸν ὁλόφωτο κόσμον. Ἀλλὰ ἔχουμε δίκαιον ν' ἀρνιωμάστε τὸ ξαναγύρισμα σ' αὐτὸ τὸν κόσμον, ποὺ ἔχινε κανεὶς ἀσυναίσθητα. Βαδίζουμε ὁλόγισα πρὸς τὴν πιὸ μεγάλη συναίσθησι τῆς ἀνθρωπίνης ἐνότητος. Ἡ βαθεῖα συγκίνησις ποὺ μεταδόθηκε σύγχρονα στὴς ψυχὰς εἴκοσι ταξειδιωτῶν, μετὰ τὸ ἀντίκρουσμα τῆς ἀφθαστῆς ὁμορφίας τοῦ θεάματος σημειώνει ἕνα ξεκίνημα γιὰ τὸν ἀπόμακρον αὐτὸν σκοπόν. Εἶναι ἡ βαθύτερη αἰτία τῆς τωρινῆς χαρᾶς μας.

Ὁ ἥλιος ἦταν πιά ψηλὰ—ἑπτὰ ὁλόκληρες ὥρες ταξειδεύομε ὅταν ξεπρόβαλε ἡ μεγάλη Στροφάδα. Ἀόρατη ὡς αὐτὴ τὴ στιγμὴ, τόσο εἶναι χαμηλὴ καὶ ἐπίπεδη, σχεδὸν στρογγυλὴ, μόλις ἀριθμῶντας 6 μίλια περιφέρεια, καὶ 12 μέτρα ὕψος πάνω ἀπ' τὸ νερό. Μοιάζει σὰν μὴ πρὸς κλησι σταλμένη ἀπ' τὴ στερεὰ στὴ θάλασσα. Κι' ἦρθαν οἱ ἀνθρώποι καὶ σιύλωσαν πάνω σ' αὐτὴν τὴν τόλμη τους.

Ἐκεῖνοι τῶν περασμένων καιρῶν ἕνα φρούριο, ποῦναι τώρα μοναστήρι, κι' οἱ τωρινοὶ ἕνα φάρο. Πρῶτα ἡ βία ὁ πόλεμος κι' ἔπειτα ἡ θρησκευτικὴ γαλήνη καὶ ἡ ἀνθρώπινη ἀλληλεγγύη. Καὶ πάντα ἀπ' ὅλα ἡ ἀγνότητα μιᾶς γῆς, ποὺ δυὸ αἰῶνες τώρα, δὲν γνώρισε τὸ χρῆμα, τὸ χωροφύλακα, τοὺς φόρους, τὸν ἀνθρώπο τῆς πολιτικῆς.

Ἐπὶ τοῦ φεγγαῖος σκορπᾶν τὸ μῆνυμα τοῦ ἐρχομοῦ μας στοὺς ντόπιους. Μὴ βάρκα λύνεται ἀπ' τὸ ἀκορυφίλι ποῦναι γεμάτο ξέρες καὶ τραβᾶει γιὰ τ' ἀνοιχτὰ ποῦχομε κίονας ἀγκυροβολήσῃ. Ἐνας ψαρεὺς ἑκατὸ χρόνων καὶ ἕνα ἀγόρι δεκαπεντάχρονο, οἱ μοναδικοὶ ὑπηρετῆς τοῦ μοναστηριοῦ, ἀνηφορῶντες τὴν ἄγρια φουσκοθαλασσὶα, ποὺ δυσκολεύει τὸν πηγαῖνο-ἐρχομὸ τους, ξεμπαρκάρουν τοὺς κατακτητάς.

Ὅταν σκαρφαλᾷ κανεὶς ἀνάμεσα ἀπ' τὰ βράχια ὡς τὸ κρηπίδωμα τοῦ νησιοῦ, βλέπει νὰ ὑψώνεται μπροστά του, ἕνα κραταῖο μεσαιωνικὸ φρούριον. Ἡ βάσις του φαρδαίνει σὰν κορμὸς πυραμίδας, γιὰ νὰ βαστάξῃ καλλίτερα τὸν ὄγκον τῆς οἰκοδομῆς του, ἕνα τεράστιον δηλαδὴ τετράπλευρον, ποὺ καταλήγει σὲ μὴ ταράτσα. Ξεχωρίζει κανεὶς δυὸ μέρη ἐνωμένα, τῶνα πιὸ ἄγριο, χωρὶς καμμὶα ἄλλη ποικιλία, ἔξωρα ἀπ' τὰ ὀρθογωνικά παραθύρα του στὴ μὴ πρόσοψιν, καὶ στρογγυλὰ στὴν ἄλλην καὶ τοὺς πελώριους σιδερένιους γάντζους ποὺ τὸ προστατεύουν ἀπ' τοὺς σεισμοὺς τοὺς τόσο συχνοὺς σ' αὐτὸ τὸ ἡφαιστειογενὲς ἔδαφος.

Ἡ ἄλλη πλευρά, νεώτερη αὐτῇ, στὴς ἀδρὲς μεγάλες γραμμὲς της, παίρνει γιὰ στολίδι παράλληλες σει-

ρὲς προεξέχουσες μετὰ τρία παράθυρα θολωτά, πάνω ἀπὸ μὴ σειρὰ ὁλοστρόγγυλους φεγγίτες.

Ἡ τριπλὴ καὶ μικροσκοπικὴ ἀψίδα, ποὺ σχηματίζει προεξοχὴ σὲ μὴ ἀπ' τὴς μικροπλευρῆς, δείχνει πῶς αὐτὴ ἡ μεριά ἡ πιὸ ἀπαλὴ στὸ μᾶτι, εἶναι τὸ ξωκλήσι.

Συγκεντρωμένες στοὺς πρόποδας αὐτοῦ τοῦ μεγαλόπρεπου κτιρίου ποὺ θυμίζει τὰ πρῶτα χρόνια τοῦ νησιοῦ τὸν καιρὸ τοῦ πολέμου, εἶναι οἱ ταπεινὲς κατοικίαι τῶν σημερινῶν μοναχῶν, μισοκρυμμένες ἀπὸ τὴς συκιᾶς τῶν περιβολιῶν τους. Ἀπὸ κεῖ ξεπροβάλλει καὶ ὁ ἡγούμενος μετὰ κάποια ἐκπληξί, μὰ πρόσχαρος καὶ πρόθυμος καλὸκαρδα νὰ μᾶς φιλοξενήσῃ. Οὔτε ἡ παραμικρὴ παρατήρησις γιὰ τὴ γυναικεῖα παρουσίᾳ, οὔτε μὴ ματιὰ στοὺς μοντέρνους τραγουδιστάς.

Τὴν ἀπόγινε ἡ ξακουσμένη αὐτὴ ἀγνότης ἡ αὐστηρότης ἡ ἀντάξια σὲ μὴ τέτοια ἀπομόνωσι;

Μὰ μήπως μπορεῖ νὰ ρίξῃ κανεὶς στὴ θάλασσα κιθάρες, μαντολίνα καὶ νὰ κρατήσῃ σὲ καθαροὺς τὴς νεαρῆς ξακυνθινῆς καλλονῆς ποὺ ἦρθαν νὰ προσκυνήσουν τ' ἅγιον μοναστήρι, ἀνηφορῶντας ἑπτὰ ὁλόκληρες ὥρες ταξειδιοῦ;

Μὰ ἡ ἐπιείκεια τοῦ ἡγουμένου ἔχει καὶ κάποια ἄλλην αἰτίαν. Μᾶς παρουσιάζει σὲ λίγο τοὺς δεκαπέντε μοναχοὺς ποὺ συμμερίζονται τὴν μόνωσιν του, Μ' ὅλα τὰ ἔξηντα ἑννιά χρόνια του ὁ ἡγούμενος εἶναι ὁ Βενιαμίν. Σωστὰ ἐρείπια ἐτοιμόρροπα, ἀποξηραμένα, ἀκάθαρτα μετὰ πυκνὰ καὶ ἄγρια γένεια, ἀσυγκίνητα πρὸ πολλοῦ στοὺς πειρασμοὺς τῆς σάρκας. Στὰ ἀληθινὰ ὁ μοναστηριακὸς κανόνας εἶναι τόσο παράκαιρος πιά. Κι' ἐπειδὴ καινούργιοι καλόγηροι δὲ θάρθουν γιὰ ν' ἀντικαταστήσουν τοὺς παλινοὺς ἔχει πιά παραγραφτεῖ.

Φαντασθήκαμε τὸν ἐρχομὸν μας σὰν μὴ μικροεπαναστάσι διαβολικὴ, μὰ δὲν βρήκαμε παρὰ τὴν θλίψιν τῶν ἔσχατων γηραιῶν, καὶ τὰ σημάδια τοῦ γρήγορου χαμοῦ.

Κι' ὅλη ἡ οἰκοδομὴ μᾶς δίνει αὐτὴν τὴν ἴδια εἰκόνα ξεπεσμοῦ καὶ θανάτου. Ἡ ἐκκλησίᾳ ἀφιερωμένη στὴ Μεταμόρφωσι, χρόνια τώρα ἔχει ἀπογυμνωθῇ ἀπ' τοὺς πειρατὰς ἀπὸ κάθε τι πολῦτιμον. Τὸ μοναστήρι μετὰ τὰ ἑκατὸ κελλιά του εἶναι παλὸν κι' ἐρειπωμένο. Ἡ βιβλιοθήκη ἀδειασμένη ἀπ' τὰ χειρόγραφα καὶ τὰ σπάνια βιβλία της. Μονάχη ἡ ἐκκλησίᾳ μετὰ τὰ τρία ἀπέραντα θολωτά παράθυρα κρατεῖ τὴ μεγαλόπρεπη ὄψιν της, ποὺ θὰ ἐπιζήσῃ ἀκόμη καὶ μετὰ τὴν ὁλοκληρωτικὴν καταστροφὴν.

Ἡ ταράτσα ποὺ στεφανώνει αὐτὸ τὸ μοναστήρι—ἀκρόπολις, θάλεγε κανεὶς—προσφέρει ἕνα θαυμαστὸν παρατηρητήριον πρὸς ὅλο τὸ νησί.

Σκεπασμένο ἄλλοι μὲ μὴ πυκνὴ βλάστησι πρᾶσινη ἢ χρυσαφένια, ἀφισμένο ἄλλοι στοὺς ἀγριόθαμνους, ποὺ προστατεύει τὸ φράξουν τὸν

άερα, και πού τὸ βαθύ πράσινο χρώμα τους πυκνὸ σὰν ἀνατολίτικο χαλί, δὲν ἀφίνει νὰ φαίνεται οὔτε μιὰ μόλις γωνούλα βράχου, μοιάζει σὰν μιὰ δασί, ἡρεμὴ καὶ γαλήνια, προωρισμένη μονάχα γιὰ μιὰ πνευματικὴ προσήλωσι, ἢ... γιὰ μιὰ ἀπλή φυσικὴ ζωή.

Μὰ πρέπει νὰ δοῦμε καὶ τὸν τάφο τοῦ Ἀγίου Διονυσίου τοῦ Ζακυνθίου.

Ὁ ἅγιος αὐτὸς ἄνθρωπος, ὁ Διονύσιος Σιγούρος, γεννήθηκε τὸν 16 αἰῶνα παιδί μιᾶς ἀπ' τὲς παληότερες οἰκογένειες τοῦ τόπου. Ἀφοῦ ἔγινε ἀρχιεπίσκοπος στὴν Αἴγινα, παραιτήθηκε ἀπὸ ταπεινότητα, καὶ ἀφίοντας τὰ ὑψηλὰ ἱερατικά του καθήκοντα ἔγινε ἡγούμενος τῶν Στροφάδων, ὅπου καὶ πέθανε τὸ 1622.

Οἱ Ζακυνθῖνοι διηγοῦνται μὲ συγκίνησι τὲς ἀναρίθμητες εὐεργεσίες καὶ τὰ θαύματά του. Ἕνας φοινῆς ἔτρεξε μιὰ μέρα σπίτι του, ἱκετεύοντας νὰ τὸν σώσῃ ἀπ' τοὺς χωροφύλακες, πού τὸν κυνηγοῦσαν. Εἶχε σκοτώσει μὲ τὰ ἴδια του τὰ χέρια τὸν ἀδελφὸν τοῦ ἡγουμένου καὶ τρέμοντας τοῦ τὸ ὁμολόγησε. Καὶ ὁ Διονύσιος μὲ μιὰ χειρονομία θείας ἀληθινὰ ἐμπνεύσεως, ἄνοιξε τὴν πόρτα τοῦ δόχως νὰ διστάσῃ, σώζοντας ἔτσι τὸν ἄμοιρο φοινῆ ἀπ' τὴν ἀνθρώπινη ἐκδίκησι.

Κι' ἀπὸ τότε οἱ Ζακυνθῖνοι μιμούμενοι καθὼς φαίνεται τὸ παράδειγμά του, ἀρνιοῦνται νὰ παρουσιαστοῦν γιὰ μάρτυρες φόνου ἢ κλοπῆς. Δὲν εἶδαν τίποτα δὲν ἄκουσαν τίποτα... Μήπως ἀλήθεια οἱ σφαῖρες ἀπ' τὰ τουφέκια τοὺς φεύγουν μονάχες...!

Ὅσο γιὰ τὰ θαύματά του τὸ κυριώτερο στὰ μᾶτια τῶν Ζακυνθινῶν εἶναι ἡ διατήρησι τοῦ λειψάνου του.

Λίγο καιρὸ ἔπειτα ἀπὸ τὸν θάνατό του, μιὰ ἐπιδρομὴ πειρατῶν ἔγινε στὴν ἱερὴ αὐτὴ ὄασι. Οἱ μοναχοὶ θέλοντας νὰ σώσουν τὸ λείψανο, τὸ ξέθαψαν. Κατάπληκτοι εἶδαν πῶς ἦταν τέλεια διατηρημένο, δίχως καμμιά παραμόρφωσι δίχως μυρωδιά. Τὸ δέσμα εἶχε γίνε σκοῦρο, μαυριδερό σὰν ἴσταν ἐργασμένο, κι' ἡ ἔκφρασι τῆς ζωῆς ἦταν τόσο ἔντονη, πού πίστεψαν σὲ θαῦμα.

Ὡς τόσο οἱ πειρατὰ ἀπόκοψαν τὰ χέρια γιὰ νὰ τὰ κρατήσουν γιὰ φυλαχτὰ κι' ἔπειτα νὰ τὰ πουλήσουν Ἀργότερα τὸ λείψανο μεταφέρθηκε στὴ Ζάκυνθο. Μὰ γιὰ τὸ θαῦμα αὐτὸ καὶ τὲς ἀναρίθμητες εὐεργεσίες τοῦ ἀνθρώπου, τὸν κατέταξαν στοὺς Ἀγίους.

Οἱ κακόβουλοι ὑποστηρίζουν πῶς μιὰ διατήρησι μέσα σ' ἀσβέστη μπορεῖ νὰ ἐξηγήσῃ ἀπόλυτα αὐτὴ τὴν μωμιοποίησι πού προέκυψε τὴν Ζάκυνθο μ' ἕνα ἅγιο λείψανο, γιὰ νὰ μπορῇ ἔτσι νὰ συναγωνίζεται τ' ἅγια λείψανα τῶν γειτονικῶν νησιῶν.

Ἡ Κεφαλλονία ἔχει ἀκέρηο τὸ σῶμα τοῦ ἁγίου Γεράσιμου κι' ἡ Κέρκυρα δείχνει μὲ περηφάνεια τὸ αὐθεντικὸ κορμὶ τοῦ ἁγίου Σπυρίδωνος. Μὰ οἱ κακόβουλοι δὲν ριψοκινδυνεύουν νὰ ἐκδηλώσουν καὶ δημοσίᾳ στὴ Ζάκυνθο τὸν σκεπτικισμό τους. Πάντως

τὴν ἡμέρα τῆς μεγάλης γιορτῆς στὴ Ζάκυνθο στὲς 24 Αὐγούστου καθέννας μπορεῖ νὰ δῇ στὴ λειτανία ποῦ γίνεται, τὸν ἅγιο ὄρθιο μέσα στὴν γυάλινη ἀγιοθήκη του ντυμένον τὰ ἱερατικά ἄμφια, μὲ τὸ κεφάλι γυρμένο ἐμπρὸς καὶ μὲ μιὰ ἔκφρασι ταπεινῇ... καὶ σκοτεινῇ. Χιλιάδες προσκυνηταὶ τρέχουν στὴν ἐκκλησία του καὶ θεραπεῖες ἀμέτρητες γίνονται κάθε χρονιά, ὅπως καὶ στὴ Λούρδη.

Κι' ἔτσι ἡ δύναμι τοῦ ἔζησε καὶ μετὰ τὸν θάνατό του καὶ ἴσως-ἴσως αὐξήθηκε. Σήμερα γιὰ τοὺς Ζακυνθινούς εἶναι θεός. Κι' αὐτοὶ πού πρόθυμα πέρουν ψεύτικο ὄρκο σὺν θεοῦ τῶν Χριστιανῶν, ποτὲ δὲ θὰ τολμοῦσαν μιὰ τέτοια βλαστήμια σὺν ὀνομα τοῦ δικοῦ τους ἁγίου.

Στὸ ἐρημικὸ καὶ ρωμαντικὸ νησί τῶν Στροφάδων, τὰ θαύματα ἀνθίσαν πλούσια σὰν θάμνοι μυρτιάς.

Κάποτε ὁ ἅγιος Διονύσιος περπατοῦσε στὴν ἀκρογυαλιά μ' ἕνα μαθητὴ του, πού ἀξαφνα αἰσθάνθηκε μιὰ δόξα ἀκράτητη. Ὁ ἅγιος σίμωσε στὴ θάλασσα καὶ κάλεσε τὸν διψασμένο νὰ πιῇ. Τὸ νερὸ ἦταν γλυκό! Κι' ἀπὸ τότε ἐκεῖ στὴν ἴδια μεριά, κοντὰ στὴν ἀκρογυαλιά ἀνάμεσα ἀπ' τὰ ἀρμυρὰ νερὰ τῆς θάλασσας ἀναβλύζει τὸ γλυκὸ νερὸ.

Τὰ ἅγια λείψανα μεταφέρθηκαν στὴ Ζάκυνθο, μὰ ὁ τάφος ἔμεινε ἀπὸ τότε ὀρθάνοικτος. Καὶ τ' ἅγια-σμένο χῶμα πέρουν οἱ μοναχοὶ μ' ἕνα μεγάλο καλάμι σκληρὸ καὶ βαθουλωτὸ σὰν ἰνδοκάλαμο καὶ μ' αὐτὸ τὸ πρωτότυπο μεσον προσφέρουν σὲ κάθε προσκυνητῇ.

Ἡ ἐπίσκεψι τοῦ νηιοῦ ἐξακολούθησε καὶ ἔξω ἀπ' τὸ μοναστήρι. Σὲ μικρὴ ἀπόστασι ὑψώνεται ἕνα ἐκκλησίᾳ ὀλοκληρωτικὰ ἐρειπωμένο. Εἶναι ὁ Ἅγιος Γεώργιος, πού ὅπως λένε χρονολογεῖται ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Βυζαντινοῦ Αὐτοκράτορα Θεοδώρου Δ' Ἀσκαρι. Τὸ πῶς ἀξιόθεατο ἐκεῖ εἶναι ἕνα τετράγωνο δωμάτιο μὲ τρεῖς σωροὺς κόκκαλα. Ἕνας σωρὸς κρανία, ἕνας σωρὸς πόδια καὶ χέρια, κι' ἕνας σωρὸς μὲ διάφορα κόκκαλα προσκεκτικά στοιβαγμένα. Σὲ κάθε κρανίον εἶναι γραμμένο μὲ μαύρη μπογιά τὸ ὄνομα τοῦ κατόχου του. Ἔτσι μᾶς ἐμφανίζονται οἱ καλόγηροι πούχουν πεθάνει περισσότερο ἀπὸ πέντε χρόνια πρὶν. Γιατὶ τάχα αὐτὸ τὸ μεθοδικὸ ξέθαμα αὐτὴ ἡ μακάβρια κατάταξι σὰν ἀπὸ παντοπώλη. Μήπως γιὰ ν' ἀναλύσουν καλλίτερα μὲ λαϊκὴ ἱεραρχία σὰν ἱεροκλήρυκες τοῦ 15ου αἰῶνα, τὲς ματαιότητες τῆς ἀνθρώπινης ὑπαρξῆς ἢ τὰ ὄργανα τῆς φιληθονίας του;

Τὰ κόκκαλα τοῦ κορμοῦ ριγμένα ὅπως ὅπως δὲ θυμίζουν τὰ πῶς ταπεινὰ τὰ πῶς σκοτεινὰ πάθη, τὰ κόκκαλα τῶν ποδιῶν καὶ τῶν χειρῶν τὴν ἀρπακτικότητα καὶ τὴν ἐπιδίωξι φθαρτῶν ἀγαθῶν καὶ τὰ κρανία τὴν διάνοια καὶ τὴν περηφάνεια τὰ πῶς λεπτὰ ἀνθρώπινα δηλητήρια. Ἀμφιβάλλω, πῶς ἀπὸ μιὰ τέτοια σκέψι ἐμπνεύστηκε ὁ νεκροθάφτης καλόγηρος, πού εὐθύνεται γι' αὐτὴ τὴν περίεργη κατάταξι κοκκάλων. Κι' ὅμως καμμιά ἄλλη ἐξήγησι δὲ μᾶς δόθηκε. Ἔτσι εἶναι μᾶς εἶπε ὁ ἡγούμενος. Καὶ ἱκανο-

ποιημένοι ἀπ' αὐτὴ τὴν ἀναντίρρητη ἀπάντησι ξανα-γυρίζουμε στὴν ἐκκλησίᾳ τοῦ μοναστηριοῦ, γιὰ νὰ ἀκούσουμε τὴ λειτουργία ἀπ' τὸν ἴδιο τὸν ἀρχιμανδρίτη στὴ μνήμη τοῦ κόμητα Ἀλέξανδρου ντὲ Ρ. πατέρα τῶν δύο νεαρῶν ἀρχηγῶν τῆς ἀποστολῆς μας.

Μιὰ συγκινητικὴ προσφώνησι θυμίζει τὲς εὐεργεσίες τοῦ νεκροῦ, πού ἦταν ἕνας ἀπ' τοὺς πῶς σημαντικούς ἀντιπροσώπους τῆς πλούσιας αὐτῆς ἀριστοκρατίας, πού ὑπῆρξε ἡ δύναμι τῆς Ζακύνθου ἀπ' τὸν 16ον αἰῶνα.

Μωχαμετ ὁ δεῦτερος στὰ 1483 εἶχε ὀλοκληρωτικὰ καταστρέψει κι' ἐρημώσει τὸ νησί. Ἀμέσως μετὰ οἱ Βενετοῖνοι τὸ κατέλαβαν καὶ μὲ τὴν βοήθειαν τῶν Ἑλληνικῶν οἰκογενειῶν τῆς Πελοποννήσου καὶ Κρήτης καὶ ἰδιαίτερα τῶν προσφύγων ἀπ' τὴν Κωνσταντινούπολι, πού τριάντα χρόνια πρὶν εἶχε πέσει στὰ χέρια τῶν τούρκων, κατάρθωσαν νὰ ξαναδημιουργήσουν πληθυσμό. Οἱ ντὲ Ρ. ἦταν ἀπ' τοὺς πρώτους μεγαλοκτηματίας, πού ξανάδωσαν σ' αὐτὴ τὴν θαυμαστὴ γῆ τὴν παλὴά της εὐτυχία. Ἡ καλλιέργεια τοῦ πνεύματος καὶ τῶν ἡθῶν συμβάδιζε σ' αὐτοὺς μὲ τὴν καλλιέργεια τῆς γῆς. Ὁ Buchon στὰ 1840 σημειώνει τὸν ἀνεξάρτητον χαρακτήρα, τὸν πατριωτισμόν, καὶ τὴν ἀνώτερη μόρφωσι τοῦ κόμητα παπποῦ τοῦ Ἀλέξανδρου, καθὼς καὶ τὴν συλλογὴν τοῦ ἀπὸ πίνακας Βενετοῖνικους καὶ Ἑλληνικὲς ἀρχαότητες. Καὶ ὁ προσπάτορος Διονύσιος στὰ 1821 ἔδινε ὅλη τὴν περιουσία του γιὰ τὴν ἰδέα τῆς ἀνεξαρτησίας κι' ἔτσι πέθανε σὰν ἕνας ἀληθινὰ φτωχός.

Μὰ οἱ διάδοχοί του κατάφεραν γρήγορα νὰ ξαναδημιουργήσουν τὴν περιουσία του, κι' αὐτὸς πού τὴν μνήμη του τιμοῦμε σήμερα σ' αὐτὴ τὴν ἀληθινὰ ἀξέχαστη μοναξιά τῶν Στροφάδων, ἔλαβε μέρος σ' ἀναρίθμητες εὐεργεσίες κι' ὑπηρεσίες πού δοξάζουν τὰ θλιβερὰ γεγονότα, πού συγκλόνισαν τὴν Ἑλληνικὴ πατρίδα ἀπὸ τὰ 1897. Κι' οἱ δύο κληρονόμοι πού παραστέκουν τώρα κοντὰ μας εἶναι ἀπ' τοὺς λίγους Ζακυνθινούς, πού στάθηκαν ψηλά, ἀντάξιοι, στοὺς μεγάλους προγόνους τους.

Ἡ ἐκκλησίᾳ ὅλη στρωμένη μὲ κλαδιὰ δάφνης καὶ μυρτιάς ὅπως καὶ τὲς μέρες τὲς πῶς γιορτινές, σκορπᾷ ἕνα ἄρωμα θανάτο, μὰ κι' ἀπαλό, πού ὑψώνεται ψηλὰ ὡς τοὺς θόλους, σὰν μιὰ ἀνάσα τῆς ἁγρίας αὐτῆς, μὰ ἐξημερωμένης γῆς.

Ὁ ἥλιος τοῦ μεσημεριοῦ ἀλαφροδροσιμένος ἀπ' τὸ μπᾶτη πούρχειται ἀπ' τὰ ἀνοιχτὰ, τραβάει ὅλη τὴν συντροφιά στὴν ἀπόλαυσι, πού χαρίζει τὸ βούτηγμα σὺν δροσερὸ νερὸ Ἀνάμεσα ἀπ' τὰ βράχια ἕνας μικροσκοπικὸς κόλπος ἀοίγειται σκεπασμένος μ' ἀμμουδιά, καὶ ἡσκιωμένος ἀπὸ πυκνὲς καλάμιες ψηλὲς τρία τέσσαρα μέτρα, πού κάνουν ἕνα μαγευτικὸ παραπέτασμα. Αὐτὲς οἱ καλάμιες—μοιάζουν σὰν τὰ μπαμποῦ—φυτρώνουν σ' ὅλη τὴν Ἑλλάδα χαρίζοντας ἕνα θαυμαστὸ προφυλακτικὸν ἀπ' τὸν ἄνεμο, δυνατεὲς βέργες γιὰ κοφίνια, κι' ὅταν ἀκόμη ξεραθοῦν

οἱ χωριάτες φτιάχνουν μ' αὐτὲς τὰ καλυβάκια τους στημένα μέσα στ' ἀμπέλια ψηλά, γιὰ νὰ κοιμούνται ἐκεῖ τὸ καλοκαίρι καὶ νὰ φυλᾶν τὰ σταφύλια τους.

Μὰ ἐδῶ οἱ καλάμιες ἔχουν κορμούς χονδρούς καὶ δυνατούς, ψηλοὺς ὡς ἑξέ μέτρα καὶ σχηματίζουν ἕνα ὀλόκληρο πραγματικὸ δάσος. Στὲς ρίζες τους ὁ ἡγούμενος ἔχει κάνει μιὰ μικρὴ ταράτσα μ' ἕναν παράγκο καὶ καθισμένοι ἐκεῖ μπορούμε νὰ χαροῦμε πλεῖον τὸ θέαμα τοῦ μπάνιου. Κι' ἀληθινὰ δὲν εἶναι σήμερα κοινό. Γιατὶ ἀνάμεσα στοὺς ξένους ξεπροβάλλει ἀξαφνα ὁ διάκος μὲ κοντὸ πανταλόνι καὶ τὰ μακρὰ μαλλιά του λυμένα, ξεχύνονται σ' τὴ μέση του. Τὰ τόσο πλούσια μαλλιά τῶν κληρικῶν στὴν Ἑλλάδα, πούχουν συνήθως πλεγμένα καὶ καρφωμένα σ' ἕνα μικρὸ κότσο πίσω χαμηλὰ σὺν κεφάλι, εἶναι ἐδῶ ξεπλεγμένα μὲ μιὰ κάποια κοκκαταρία, γιὰτὶ ξέρουν τὴν ἐντύπωσι πού κάμουν. Κι' ὅπως ὁ διάκος ρίχτηκε σὺν νερὸ τὰ πλούσια μαλλιά του κυματιστὰ γύρω του, μοιάζουν σὰν μεγάλα ἀπλωμένα φύκια. Κι' ἡ νηὲς γυναῖκες μὲ τὰ κοντοκομμένα μαλλιά θωροῦν ἀμίλητες καὶ σκεπτικῆς.

Μονάχα κάποιον ἀλαφροχαμόγελο χαράζει στὰ χεῖλη τους. Ἀπὸ εἰρωνεία ἢ κάτοια ζήλεια τάχα; Ἡ μήπως κάποιος κρύφιος θαυμασμός γιὰ τὸν δοῦλο τοῦ Θεοῦ πού δὲν τὸν τρομάζουν τὰ σχόλια, μὰ ξέρει νὰ σέβεται τὸ ἔργο τοῦ Δημιουργοῦ.

Κι' ὅταν ἡ πρώτη συγκίνησι πέρασε, ὅλη αὐτὴ ἡ νιότη σὰν ἕνα κοπάδι δελφίνια, ἀπολαμβάνει τὸ γαλάζιο νερὸ τὸ θαυμαστὸ καθάριο καὶ λαμπρὸ.

Ἡ νηστεία πού προηγεῖται τῆς Κοιμήσεως τῆς Παναγίας δὲν ἐπιτρέπει στοὺς πενιασμένους προσκυνητὰς ἕνα γεῦμα ἄφθονο, μὰ οὔτε καὶ κρεοφαγία. Κι' ὅμως τὰ θαυμάσια μακαρόνια καὶ τὸ Ζακυνθινὸ κρασί οἱ δροσερὲς σαλάτες κι' οἱ ἄφθονες ντόπιες ντομάτες μεγάλες σὰν πεπόνια κάνουν τὴ νηστεία μιὰ πραγματικὴ ἡδονή. Ὡς τόσο δὲν εἶναι τὸ περιεχόμενον πού προκαλεῖ περισσότερο τὸ ἐνδιαφέρον μας, εἶναι τὸ περιέχον, εἶναι τὰ σκευὴ τοῦ μοναστηριοῦ πού μᾶς παρουσίασαν, μὲ τὰ πῶς κοινὰ ψευτο-σφαλτωμένα πιάτα γειτονεῦν τὰ πολύτιμα πιάτα Saxe καὶ τὰ χοντροπότρηρα τοῦ καπηλειοῦ βρίσκονται δίπλα στὰ πῶς πλούσια βενετοῖνικα χρυσοπότρηρα. Μπροστὰ μου στέκεται ὀλόλαμπρο ἕνα διακοπότηρο ἀπὸ ἐξίσιο διάφανο κρυστάλλο, ἰσάξιο μὲ τὸ κεχειμαρμένο κρασί πού τὸ γεμίζει. Ἡ χρυσομένη κοιλιά του στολίζεται ἀπὸ μιὰ ζώνη μὲ πρόσωπα καὶ μὲ γιρλάντες λουλουδιῶν.

Μιὰ ἱστορία ὀλόκληρη ξεδιπλώνεται, πού στὰ μυστήριά της δὲν μοῦναι βολετὸ νὰ μπῶ. Μὰ ἡ τέχνη πούναι διακοσμημένο εἶναι ἕνα θαῦμα πραγματικό. Ὁ γείτονάς μου τὸ κατατρώει μὲ τὰ μάτια. Θάταν ἀληθινὰ ἐνθουσιασμένος νὰ τὸ βλεπε στὴ συλλογὴ του στὴν Ἀθήνα. Τοῦ προτεῖνω ἀκόμη καὶ τὸ ψευτομαλτωμένο πιάτο μου, ἔτσι σκασμένο καὶ ραγισμένο ὅπως εἶναι, γιὰ τὸ ἀρχαιολογικὸ του μου-

σεῖο. Κι' εἶναι τόσο συγκινητικό αὐτὸ τὸ ἀνακάτεμα μιᾶς ἀρχαίας αἰγλῆς μετὰ τὴν τωρινὴ ἀθλιότητα καὶ κατάντια.

Αὐτὸ τὸ μοναστήρι ἦταν ἀπὸ κείνα ποῦφθασαν στὴν περὶ μεγάλη ἀμύνη στὴν Ἑλληνο-Βενετικὴ γῆ. Μὰ δυὸ δολόκληρους αἰῶνας τὸ ρήμαζαν οἱ πειραταὶ μαγνητισμένοι ἀπ' τὴν πλοῦσια αὐτὴ λεία, τὴν τέλεια ἀνυπεράσπιστη ἐκεῖ ἀνάμεσα στὰ κύματα. Κι' ἐπεὶ σιγὰ σιγὰ ἡ ἀθλιότητα ἡ γενικὴ τῶν μοναστηριῶν, ἡ ἀνεπάρκεια τοῦ Ἑλληνικοῦ κλήρου τόσο σὲ ποσότητα ὥς καὶ σὲ ποιότητα, ἀποτελεῖωσαν τὸν ξεπεσμό. Ὅλα χάθηκαν λίγο λίγο σπασμένα, ρημαγένα, ἴσως, ἴσως πουλημένα... Δὲν ἀπόμειναν παρὰ μόνον, ἀλλὰ συν-τρίμμια... Σὰν ἀληθινοὶ ἡγεμόνες, ποῦ μιὰ καταστροφή ἔχει καταδικάσει σ' ἓνα ταπεινωτικὸ ἀνακά-τωμα, χρυσωμένα ποτήρια καὶ τρυπητὰ πιάτα τέ-χνης, μοιάζουν σὰν νὰ προσμένουν κάποιον θαυμασμὸ γεμάτο πόνο καὶ σεβασμὸ, ποῦ ὡς τόσο δὲν τοὺς ἀρνηθῆκαμε.

Ὁ ἡγούμενος ποῦ μετὰ τὸν ἀρχιμανδρίτη καὶ τὸ διάκο μᾶς συντρόφεψαν στὸ γεῦμα δέχτηκαν μετὰ τὴν προπόσεις ν' ἀκούσουν μιὰ καντάδα. Κι' ἦταν ἡ πρώτη πορὴ ποῦ οἱ ἄγιοι κι' αὐστηροὶ τοῦτοι τόποι ἀντηχοῦσαν ἀπὸ μιὰ τόσο βέβηλη μουσική. Ἡ χορωδία ἀπὸ τέσσερις φωνές ἓνα μπάσσο, δυὸ βαρύτο-νους κι' ἓνα τενόρο συνοδευμένους ἀπὸ κιθάρες καὶ μαντολίνα ξεχύνεται ἔπειτα ἀπὸ ἓνα πρελούτιο ποῦ παίζουν μονάχα τὰ ὄργανα, στὰ μεγάλα ξεφτερουγι-σματα τῆς μελωδίας, ποῦ μοιάζει θαρρεῖς ναπολιτά-νικη ἔτσι καθὼς εἶναι ρυθμισμένη σ' ἓνα μέτρο πα-τροπαράδοτο, ποῦ θυμίζει χαμπανέρο. Οἱ φράσεις τοῦ τραγουδιοῦ χωρίζονται ἀπὸ ἐπιδόξες, ποῦ παί-ζουν μονάχα τὰ ἔγχορδα. Οἱ χρυσταλλένιες νότες τους κυλᾶνε μιὰ, μιὰ, ἐκπληκτικὰ καθάρειες κι' ἀνά-λαφρες.

Ὁ τενόρος ἀρχίζει μιὰ καινούργια φράση, ποῦ κρατᾶει σὰν ἡχὼ τὸ βαθὺ μπάσσο καὶ ποῦ ξανα-παίρνουν πάλι ἐνωμένες κι' οἱ τέσσερις μαζὺ φωνές σίγουρες καὶ λαμπερές μ' ἓνα μουσικὸ αἶσθημα ποῦ μάταια θὰ ζητοῦσε κανεὶς σ' ἄλλους λαούς. Ἐπειτα τὰ ὄργανα τελειώνουν τὴν καντάδα σ' ἓνα ἀπαλὸ ἀνάλαφρο ἀργόπορεμα.

Τὶ λαμπερὴ σύνθεσι, τί ζωηρότητα στὸ ρυθμὸ, ξεσπᾶει τὸ πάθος, μὰ πάντα ἀτέλειωτα συγκρατημένο ἀπὸ κάποιον εὐθυμὸ τόνο. Ὅλη ἡ λεπτότητα τῶν μεσόγειων χωρῶν ξεχύνεται στὰ τραγούδια τους, σὰν τὶς μεθυστικὲς μυρωδιές τῶν ἡλιολουομένων λουλου-διῶν τους, καὶ τ' ἄρωμα τῶν πλούσιων κρασιῶν τους.

Ἡ ματιά μου ξαναγυρίζει μετὰ περσότερη τώρα συμπαθεία στὰ θαυμαστά χρυσοπότρηρα, ποῦ τὸ με-γαλεῖο τῶν ἱπποτῶν τῆς Βενετίας ἔχει ἀφίσει κλη-ρονομία στὸ μοναστήρι. Καὶ κάτω ἀπ' τοὺς ἡχους αὐτῆς τῆς μουσικῆς τὸ παρὸν ξαναδέχεται μετὰ τὸ πα-ρελθὸν σὲ μιὰ εἰκόνα θαμπή, γλυκειά.

Ἐξω στὸ ὑπαιθρο ἀφίνομε ἀπόμερα τῇ μελαγχο-

λία, ποῦ μᾶς βύθισε ἡ ἀναπόλησι, γιὰ νὰ ριχτοῦμαι στὴ χαρὰ μιᾶς φύσεως πλούσιας σὲ βλάστησι. Σιτάρι, κλίματα, χορταρικά μετὰ ἀφύσικες διαστάσεις, συκιές, λουλούδια ζώνουν τὸ μοναστήρι καὶ τὸ φάρο μετὰ τὴν πολυτίμητες προσφορές τους ἀνταποδίδοντας πλοῦσια στοὺς ἀνθρώπους τὶς φροντίδες ποῦ τοὺς χαρίζουν. Κι' ὅμως ὅλη οὗτὴ ἡ παραγωγή δὲν εἶναι ἀρκετὴ γιὰ τὴν συντήρησι τοῦ νησιοῦ καὶ δίχως τὴ βοήθεια ἀπὸ τὴ Ζάκυνθο τὸ νησί θάταν κάπου-κάπου κατα-δικασμένο σὲ πείνα, ὅταν οἱ ὀρμητικὲς καταιγίδες τὸν χειμῶνα ξεσπᾶνε στὸ χαμηλὸ του κρηπίδιωμα καὶ τὰ θεριμένα κύματα ἐνωμένα μετὰ τοὺς καταρράκτες τοῦ οὐρανοῦ πνίγουν τὶς σπορές ἢ ξεριζώνουν τὰ νέα φυτάρια. Τὸ ζωοβασίλειο εἶναι τόσο πτωχὸ ἐκεῖ. Παύει πιά κανεὶς νᾶναι κρεοφάγος σ' ἓνα ἄγιο νησί, καὶ οὔτε μπορεῖ ν' ἀφίνη πρόβατα καὶ κασί-κια νὰ ρημαίνουν μιὰ τόσο πλοῦσια βλάστησι. Δεῖπει ἀκόμα καὶ τὸ γάλα

Μὰ τὰ πουλερικὰ καὶ κάπου-καὶ τὰ ψάρια δί-νουν στοὺς κατοίκους τὴν λίγη ἀπαραίτητη ζωικὴ τροφή. Τὰ τριγόνια, ποῦ τὸν Ἀπρίλη καὶ στὸ τέλος τοῦ Αὐγούστου κατὰ χιλιάδες ἔρχονται νὰ ξαπο-στάσουν ἐδῶ στὸ μέσον τοῦ ταξιδιοῦ τους, χαρίζουν λίγη ποικιλία στὸ φτωχὸ μενού τοῦ νησιοῦ, καὶ τρα-βοῦν ἀκόμη καὶ τοὺς κυνηγοὺς τῆς Πελοποννήσου. Μερικὰ μισοάγρια βουβάδια ζοῦν μακριὰ ἀπ' τὴς μεριές τὶς καλλιεργημένες, μέσα στοὺς θάμνους, ποῦ τώρα θὰ δοῦμε. Αὕτὴ εἶναι ἡ ρωμαντικὴ μεριά τοῦ νησιοῦ. Οἱ μιστικιές, ποῦ σ' ἄλλους τόπους μένουν χαμηλὰ δεινδράκια εἶναι ἐδῶ σωστὰ δένδρα μετὰ θεό-ρατους κορμούς στραβωμένους ἀπ' τοὺς ἀνέμους, ὅπως εἶναι στὸν τόπο μας τὰ πεῖκα τῆς θάλασσας.

Τὸ φύλλωμά τους πυκνὸ καὶ τραχὺ χαμηλωμένο πρὸς τὴ γῆ, κερδίζει σὲ πυκνάδα, ὅτι ὁ ἀδυσώπητος ἀγέρας τὸ κάνει νὰ στερεθῇ σὲ ὕψος. Κι' ἀνάμεσα τοὺς σχηματίζονται σωστὰ καταφύγια, σπηλιές, ποῦ μήτε ἀγέρας μήτε φῶς μποροῦν νὰ τρυπήσουν.

Ζωντανὰ ζωκλήσια ὀνειρεμένα κελιά ποῦ ἡ βλά-στησι συνεργάζεται μετὰ τὸν ἄνθρωπο σὲ μιὰ κατάνυξι σὲ μιὰ θεία γαλήνη. Μιὰ ἀπ' αὐτὲς ἦταν τὸ ξεχωρι-στὸ προσευχητήριον τοῦ Ἀγίου Διονυσίου. Εἶναι θαρ-ρεῖς ἀκόμη τώρα γεμάτη ψιθυρο, γεμάτη μυστήριον.

Ἄν θέλῃ κανεὶς ν' ἀπολαύσῃ ὅλες τὶς ὁμορφίες τοῦ νησιοῦ πρέπει ν' ἀνέβῃ ὡς πᾶνω ψηλὰ στὸν και νούργιο μεγάλο φάρο, ἱκανοποιώντας ἔτσι καὶ τὴν τόσο δίκαιη φιλοδοξία τοῦ φαροφύλακα. ποῦ τὰ εἴ-κοσι τέσσερα χρόνια του πλήττουν θανάσιμα ἐδῶ.

Ἀπὸ ψηλὰ ἡ θεὰ ἀπλώνεται ὑπέροχα πᾶνω σ' αὐ-τὴν τὴν βλάστησι, ποῦ σχηματίζει μεγάλα κύματα γεμάτα στὰ Νοτιοανατολικά. Ἡ φουσκοθαλασσιά, θαρρεῖς σπρωγμένη ἀπ' τὸν πεισματάρικο μαῖστρο, ξεχύθηκε καὶ σκέπασε ὁλόκερο τὸ νησί κι' ἀλλάζον-τας ξάφτου τὸ χρῶμα τῆς ἀπόμενε ἐκεῖ παγωμένη. Κι' ὅταν ὁ ἥλιος ποῦ δύνει φτᾶσει πιά στὸν ὀρίζοντα τὸ θέαμα εἶναι συναρπαστικό. Τὰ ὁλοπράσινα κύματα

ποῦ κάνει ἡ βλάστησι παίρνουν ἀνταύγειες ματωμένες. Καὶ πέρα ἐκεῖ μακριὰ ἡ ψηλὴ κορφὴ τῶν καλα-μιῶν τρεμουλιάζουν μετὰ τὸ χρυσάφι, ποῦ σκορποῦν οἱ λόγχοι τους, σκεπάζοντας προστατευτικὰ τὶς χαμη-λὲς φυτεῖες ποῦ νὰ ὄλας βυθισμένες στὸ σκοτάδι. Τὰ Βενετσιάνικα μουράγια μαυριδερά κι' ἀραχνια-σμένα μοιάζουν σὰν νὰ χαμογελᾶν κάτω ἀπ' τὴς τε-λευταῖες ἀκτίνες τοῦ ἡλίου καὶ ροδοβίφονται θαρ-ρεῖς γιὰ νὰ κρύψουν καλλίτερα τὰ σημάδια τῆς κατα-στροφῆς π' ἀφῆσε πᾶνω τους τὸ πέρασμα τοῦ χρό-νου. Λίγο λίγο τὸ σκοτάδι ἀπλώνεται καὶ μιὰ ὑγρα-σία διαπεραστικὴ πνίγει ὅλα γύρω. Τὸ ὁλοστροφύλλο νησί μετὰ τὸ φάρο του δὲν εἶναι πιά παρὰ ἓνα ἀπέ-ραντο κελλὶ καλογηρικό, ποῦ τὸ κερί του σιγοτρέμει ἀτέλειωτα.

Μιὰ τελευταία χαρὰ μᾶς δόθηκε ἔπειτα ἀπ' τὸ λιτὸ δεῖπνο τοῦ μοναστηριοῦ. Στὴν ἄκρη μιᾶς πη-γῆς, κάτω ἐκεῖ στοὺς πρόποδας τοῦ φρουρίου κάτω ἀπ' τὸ θεῖο φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ξανακούστηκαν οἱ τραγουδιτοὶ στὴν ἀρχὴ μιὰ καντάδα ζωερὴ καὶ χα-ρωπὴ φέρνει σὲ οἶστρο τοὺς μουσικούς μας. Μιὰ ἄλλη ὕστερα σ' ἓνα ρυθμὸ ἀργό, μετὰ χαρακτηριστὰ σοβαρό, ποῦ θυμίζει μιὰ πομπὴ δόγηδων μετὰ τὰ βαρεῖα παλτά ἀπὸ ἐρμίνη. Κι' ἔπειτα ἡ σερενάτα ποῦ κι' ἂν δὲν εἶναι ταιριαστὴ στὸν τόπο εἶναι ὡς τόσο ταιριαστὴ στὴν ὥρα. Ἡ ὁλόθερμη φωνὴ τοῦ τενόρου ξεχύνεται μόνῃ της καὶ κάνει ν' ἀντηχοῦν παθητικοὶ τόνοι, ποῦ μιλᾶν γιὰ τὴν χαρὰ καὶ γιὰ τοὺς πόνους τῆς ἀγάπης. Τὰ ὄργανα ξαναπαίρνουν μονάχα τοὺς τὸ μοτίβο, ἡδο-νικὸ σὰν τὸ φιλὶ ἀνάμεσα σὲ δάκρυα. Ὁ ἡγούμενος γιὰ μιὰ στιγμὴ σκυθρωπάει. Μὰ θάξῃ ἀληθινὰ τόσο ἄδικο νὰ μὴν συγχωρέσῃ αὐτὴν τὴν παραφορὰ στὰ νεῖατα ποῦ ἀγαποῦν τὴν ζωὴν καὶ ποῦ κρατοῦν ὡς τὰ τριόσβαθα τῆς ψυχῆς τους τὸ αἶσθημα τῆς ὁμορφιάς.

Καὶ ἀληθινὰ μᾶς ἦταν τόσο ἀπαραίτητη αὕτὴ ἡ ἀπόλαυσι γιὰ νὰ μᾶς δώσῃ δύναμι νὰ ὑποφέρουμε τὰ σκληρὰ στρώματα, ποῦ μᾶς δέχτηκαν στὰ παλὰ ρημαγμένα κελιά.

Λίγες ὥρες μετὰ ὅταν τὸ ἀπόλυτο γαλήνεμα τοῦ Μαῖστρου ἔδωσε σύνθημα γιὰ ξύπνημα καὶ ξεκίνημα καὶ τὸ καίκι μᾶς ξανάφερε πάλι πᾶνω στὸ γυαλι-στερὸ καθρέπτη τῆς ὁπαλένιας θάλασσας, ὅλες οἱ ἐντυπώσεις τῆς περασμένης μέρας ξαναγύρισαν στὴ σκέψι μας συγκερασμένες σὲ μιὰ σύνθεσι ἀπαλή. Ὁμορφιά χρωμάτων, ὁμορφιά ἡχῶν, μελαγχολία μεγαλείων ποῦ χάθηκαν, γαλήνη μοναξιάς ἀνάμεσα σὲ βλάστησι καὶ σὲ θάλασσα, ἐκεῖ ποῦ νοιώθει κανεὶς πῶς γίνεται ἀληθινὰ καλλίτερος.

Μετάφρασις ΚΑΙΤΗΣ ΜΑΝΟΥ

~~~~~

— Μὴ ἀναβάλλεις ποτὲ γιὰ αὔριο ὅ,τι μπορεῖς νὰ κάμεις σήμερα.

— Μὴ χρησιμοποιεῖς ἄλλον γιὰ ὅ,τι μπορεῖς νὰ κάμεις μόνῃ σου.

Ἀπὸ τῇ Συλλογῇ «Ἠχὼ στὸ Χάος»

Μαρίας Πολυδούρη

Ξεκίνησα ἓνα πρωῒνὸ
κάτω ἀπὸ διάφανο οὐρανὸ
μετὰ ρυθμικὸ τὸ βῆμα.
Μιὰ δὶρα ἢ ξάστερη ματιά,
Φεύγαν οἱ ὀρίζοντες μακριά,
καπνὸς ποῦ ἐλιγοθύμα.

Κ' ἐνῶ ἡ ψυχὴ κυματισμὸς
κι' ἡ εὐτυχία σὰ χρησμός
εὐνοϊκὸς γυρνοῦσε,
στάθηκε κάπου ξαφνικὰ
κοιτάζοντας φρικιαστικὰ
ποῦ ὁ θάνατος περνοῦσε.

Ἀλλάξε χρῶμα ὁ οὐρανός.
Ὁ ὀρίζοντας πρὸς κοντινός.
Τὸ βῆμα τί ὠφελοῦσε;
Ἐσκυψα πρὸς τὴ γῆ σεμνὰ
κ' εἶδα ἓνα ἀνθάκι ταπεινὸ
ποῦ μοῦ χαμογελοῦσε.

Καὶ τόσο γλύκανε ἡ καρδιά,
ποῦχα ξεχάσει κιόλα πιά
τὸν ἀρχισμένο δρόμο.
Εὐκόλῃ ἢ πίστῃ στὴ χαρὰ
μοῦδενε γαλανὰ φτερά
στὸν ἄσκυφτο τὸν ὦμο.

Μὰ δὲν ἐβρόδυνε ἡ πικρὴ
Γνώση φιλίαν ἱερὴ
ναρθῇ νὰ μοῦ χορῶσι
κι' ἀνύποπτα, προδοτικά,
ἀπὸ τῆς ζωῆς τὰ μουσικά
σκληρὰ τὰ μετὰ χωρῶσι.

Σήμερα πρὶν καλὰ τὸ φῶς τὸν οὐρανὸ γεμίσει
καμπάνες ἀκούσα μακριὰ στὴν πολιτεία ποῦ ἤχουσαν.
Καμπάνες... γιατί πρόσεξα; Σὰ νὰ σκορποῦσαν μίση
τὰ τελευταῖα σκοτάδια ἀργὰ καὶ σκυθρωπὰ κινούσαν.

Ποῦ νᾶχω ἀφήσει τὴ γλυκιά, παιδιὰτικὴ ψυχὴ μου,
σὲ ποῖο καιρὸ, μετὰ ποῖας καμπάνας τὸ σκοπὸ δεινὴ.
Σὲ ποῖο καιρὸ... καὶ σήμερα νὰ πῶ τὴν προσευχή μου
στὰ λυγισμένα γόνατα στηρίχτηκα θλιμμένη.

Μιὰ προσευχὴ στὴν ὁμορφίαν, τὴν ξεχασμένη μάννα,
στὴν ἀγνοία, στὸ χαμόγελο, στοῦ ὀνείρου τὴ φωνή,
ἀκούοντας τοῦ σπαράγμοῦ τὴ σημερινὴ καμπάνα
ποῦ σήμαινε λυπητερὰ τὴν ἀκαρπὴ θανά.

ΕΙΧΕ πάρει την απόφαση. Θάγραφε του Νουνού της. Θά τον παρακαλούσε να την πάρει μαζί του στην Αθήνα. Ήτανε ήλικιωμένος, είχε μια καλή σύνταξη και ζούσε μοναχός του.

Αυτή θα του έκανε όλες τις δουλειές: θα έπλενε, θα μαγειρεύε, θα του έκανε όλο το νοικοκυριό και πάλε δέ θάτανε σά «δούλα».

Από όχτιω χρονώ ίσαμε δεκατέσσερω ξμεινε στα χέρια του. Αυτός την ανάστησε, κι' όσο κι' αν ήτανε μεγάλος και πλούσιος, ποτέ δέ θα περιφρονοῦσε τὴ βαφτιστικιά του. Δέ θα του ζητούσε πλερωμή. Κι' όταν, καλή-ώρα, βρισκότανε κανένα καλὸ παλληκάρι, ὁ Νουνός της θά την επάντρενε.

Αὐτὰ συλλογίζοντανε ἡ Τασούλα ξαπλωμένη ἀργὰ τὴ νύχτα στὸ κρεββάτι της, καὶ σχεδίαζε κι ὅλας μὲ τὸ νοῦ της τὸ γράμμα.

«Σεβαστέ μου Νουνέ,

Δουλεύω σ' ἓνα σπίτι στὴ Κέρκυρα δὲν εἶμαι καὶ πολὺ εὐχαριστημένη σ' αὐτὸ τὸ σπίτι... μά, σὰ δύσκολο μοῦ φαίνεται νὰ τὸ πῶ αὐτό, ἀπὸ τὸ σπίτι εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη καὶ οἱ ἄνθρωποι εἶναι πολὺ καλοὶ μαζί μου· μά ἂν τὸ γράψω τοῦ Νουνού μου θὰ μοῦ παραγγεῖλει:

Πολὺ καλὰ, τότε κάθησαι στὸ σπίτι ποὺ βρίσκεσαι.

Τὸ λοιπὸν αὐτὸ δὲν μπορῶ νὰ τὸ πῶ «δὲν εἶμαι πολὺ εὐχαριστημένη σ' αὐτὸ τὸ σπίτι...» μά πάλε ἐγὼ γράμματα δὲν ξέρω, τὸ γράμμα θὰ μοῦ τὸ γράψει μιὰ ἀπὸ τὶς «σινιορίνες» μου... Κάνει νὰ τῆς πῶ τέτιο πράμα τῆς ἴδιας;...

— Μπά, καὶ γιατί δὲν κάνει; μὴ δὲν εἶναι ἀλήθεια; Αὐτὲς νομίζουνε πὼς εἶναι καλὲς μαζί μου, μά ἂς ρωτήσουνε καὶ μένα τὴν καμαριέρα τους. Οἱ σινιορίνες μου εἶναι καλές, πολὺ καλές, μά τὴν ἀλήθεια! Ἡ μιὰ δέ μοῦ μιλάει καθόλου, οὔτε γιὰ καλὸ, οὔτε γιὰ κακό. Ἡ ἄλλη, ὅλη μέρα παίζει τὸ πιάνο της, ἢ μπαينوβγαίνει στίς κάμαρες μὲ τὸ κεφάλι ψηλὰ καὶ μ' ἓνα ὕφος σὰν νὰ μὴν ἦτανε ἄλλη στὸν κόσμον σὰν κι' αὐτὴν Κ' ἡ τρίτη, αὐτὴ

Φιλολογικὲς Σελίδες.

Τασούλα.

■ ■

πημένη, στενοχωρημένη;

— Αἶ, ἄνθρωπος εἶσαι! σοῦ λέει τάχα μου γιὰ νὰ σὲ παρηγορήσει, πρέπει νὰ λυπᾶσαι, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι ἔχουνε λύπες.

Καὶ σὲ κυττάζει μ' ἓνα βλέμμα, ποὺ κάλιο εἶχα νὰ μ' ἔδερνε!

Τὸ λοιπὸν, ὅταν λέω πὼς «δὲν εἶμαι εὐχαριστημένη ἀπὸ τὸ σπίτι» τὴν ἀλήθεια λέω καὶ ὁποιοῦ δὲν τοῦ ἀρέσει, ἂς μὴ τὴν ἀκούει.

«... Νουνέ μου, σοῦ γράφω γιὰ νὰ σοῦ πῶ, πὼς θέλω νάρθω μαζί σου. Θὰ κάνω ὅλες τὶς δουλειές, καὶ δέ θ' ἔχεις ἀνάγκη ἀπὸ καμαριέρα· θάχεις γιὰ ὅλα τὴ βαφτιστικιά σου, ποὺ μεγάλωσε τώρα καὶ ποὺ δὲν εἶναι πεισματάρικα καὶ κακὴ ὅπως ἦτανε μικρή...» Δηλαδή αὐτὸ τὸ ὅστερο ἂς μὴ τὸ βάλω καλύτερα. Ἡ «σινιορίνα» μου θὰ πεῖ: «ἂ, ἦσουνα λοιπὸν κι' ἀπὸ μικρὴ πεισματάρικα καὶ κακὴ», καὶ θὰ κάμει νὰ τῆς δώσω καμμιά ἀπάντηση ἄσκημη καὶ δέ μὲ συμφέρει νὰ μὲ διώξουν πρὶν τῆς ὥρας. Ἄς βάλω λοιπὸν «... καὶ ποὺ δὲν εἶμαι πιὰ ὅπως ἦμουνα μικρή».

Ἄν εἶχες τὴν εὐχαρίστηση κι' ἀποφασίσσεις νὰ μὲ πάρεις, μοῦ στέλνεις καὶ τὰ ναῦλα. Πολλοὺς χαιρετισμοὺς ἀπὸ τὴ βαφτιστικὴ σου. Καὶ χαιρετῶ καὶ τὴν κ. Ἐρασμία. Μά ἂν μὲ ρωτήσῃ ἡ σινιορίνα μου ποῖα εἶναι αὐτὴ ἡ κ. Ἐρασμία, τί νὰ τῆς πῶ; Θὰ χάσουνε διὰ τὴν ἰδέα ποὺ τοὺς ἔκαμα νάχουνε γιὰ τὸ νουνό μου καὶ μπορεῖ νὰ μοῦ ποῦνε: — Ἄ, ὁ νουνός σου συζεῖ μὲ πλούσιες χῆρες; Κι' ἐκεῖ λοιπὸν θέλεις νὰ πᾶς ἐσύ;...

Ἄς λείψουν καλύτερα τὰ χαιρετίσματα στὴν κ. Ἐρασμία.

Σχεδιάζοντας τὸ γράμμα ἀποκοιμήθηκε καὶ τὸ πρῶνί πίστευε κι' ὅλας πὼς τῶχε γράψει, πὼς τῶχε στείλει καὶ πὼς εἶχε λάβει καὶ τὴν ἀπάντησιν μὲ τὰ ναῦλα.

Γι' αὐτὸ ἦτανε πολὺ νευρική ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα κι' ὅλες τὶς δουλειές τὶς ἔκανε μὲ βιάσιν ἀσυνήθιστη. Μόλις εἶδε τὴ μιὰ σινιορίνα της

εἶναι ἡ χειρότερη. Ὅ,τι καὶ νὰ τῆς πéis, γελάει! Τίποτε δὲν πέρνει στὰ σοβαρά. Οὐ μώνεις, βρίζεις. «δίκιο ἔχεις» σοῦ λέει. Εἶσαι λυ-

νὰ βγαίνει ἀπὸ τὴν κρεββατοκάμαρά της, ἔτρεξε χαρούμενη:

— Σινιορίνα μου, σινιορινούλα μου, φεύγω. Νά, ἀκούς τὴ «Μυκάλη» ποὺ σφυρίζει. Στὸ ἄλλο ταξίδι της θὰ πάρει κι' ἐμένα.

— Καὶ γιὰ ποῦ πάλι, γιὰ τὸ νουνό σου; Σοῦ ἔγραψε τίποτε;

— Καὶ βέβαια γιὰ τὸ νουνό μου, αὐτὸς μὲ κουνάρισε, αὐτὸς μ' ἔχει σὰν παιδί του. Νὰ δεῖτε πὼς μ' εἶχε ντυμένη, σινιορίνα μου, σὰ βασιλοπούλα! Ἐγὼ δὲν εἶμαι γεννημένη γιὰ ὑπηρετία, ἡ ἀνάγκη μ' ἔφερε νὰ κάνω τὴν ὑπηρετία.

— Κανείς δέ σὲ κατηγορεῖ γι' αὐτό.

— Ναί, μάλιστα, κανείς! Ὅταν φύγω, μονάχα ὅταν φύγω, θὰ καταλάβετε τί ἀξίζει ἡ Τασούλα. Ἐσεῖς δὲν ξέρετε νὰ ἐκτιμῆτε τοὺς ἀνθρώπους σας, μά ἔννοια σας, θὰ τὴ θυμηθῆτε τὴν Τασούλα καὶ θὰ χτυπήσετε τὸ κεφάλι σας.

— Ὡρα σου καλή. Ἀλλὰ γιατί θὰ χτυπήσουμε τὸ κεφάλι μας;

— Μὴ κάνετε πὼς δὲν καταλαβαίνετε, σινιορίνα. Μά ἔτσι ποὺ νὰ δεῖτε καλὴ τέχνη, μοῦ κάνετε ἓνα γράμμα;

— Γιὰ ποιόν;

— Γιὰ τὸ Νουνό μου.

Ἐγινε γράμμα καὶ τῶστεσαν συστημένο. Ἀπὸ τὴν ὥρα ποὺ πῆρε τὴν ἀπόδειξιν ἡ Τασούλα, πίστευε πὼς κρατοῦσε στὰ χέρια της τὸ μισὸ τῆς γῆς. Πόσα ὄνειρα δὲν ἔκανε στὸ ὕπνο της!

Μόλις πάω στὴν Αθήνα θὰ φτιάξω ἓνα φόρεμα ταφταδένιο μαῦρο, πολὺ ἀνοιχτὸ στὸ λαιμό, μὲ κοντὰ μανίκια, θὰ φορῶ γκρι κάλτσες μεταξωτὲς καὶ λουστρίνι γοβάκι, ἓνα μικρὸ μαῦρο καπελλάκι... μ' ἓνα κίτρινο φτερό!

— Μὴ κοροϊδεύετε σινιορίνα, καὶ θὰ δεῖτε τὴν Τασούλα, ποὺ θὰ ντρέπεστε νὰ τὴν κυττάξετε!

Οἱ «σινιορίνες» εἶχανε συνηθίσει σὲ ὅλα αὐτὰ τὰ παραμιλητὰ καὶ δὲν πρόσεχαν πιὰ στὰ λόγια της.

Μά ἡ Τασούλα, ποὺ ἔβλεπε πὼς σωπαίνανε, πίστευε πὼς ὅλα τὰ παραδέχονταν καὶ πὼς κάποτε μάλιστα ἦτανε καὶ στενοχωρημένες,

ποὺ θὰ τὴν ἔχαναν καὶ ποὺ θὰ γένονταν κι' αὐτὴ «σινιορίνα» ὅμοια τους. Καὶ τόσο περισσότερο πλούτιζε τὴ φαντασία της.

Τὸ χειρότερο ἦτανε τὰ ὄνειρα ποὺ ἔβλεπε στὸν ὕπνο της. Εἶχε καταφέρει νὰ βλέπει μόνον ὄνειρα, ποὺ ἤξερε πὼς ἐσήμαιναν κατὶ καλὸ. Πολὺ συχνὰ ἔβλεπε μιὰ μεγάλη πόρτα καὶ μιὰ Ἑβραία, ποὺ τῆς παραδίδε ἓνα κλειδί. Ἐνας ὠραίος μελαγχρινὸς νέος ἦτανε ἀπαράιτητος καὶ πάντα αὐτὴ βρίσκονταν σ' ἓνα ἀνοιχτὸ ἀμάξι μαζί του. Καὶ μ' ὅλο ποὺ ἤξερε τί ἐσήμαιναν ὅλα αὐτὰ τὰ ὄνειρα, ἀφοῦ ἡ ἴδια τὰ ταίριαζε ἀπὸ βραδὺς στὸ μυαλό της, πρῶνι-πρῶνι ἔτρεχε στίς σινιορίνες:

— Σινιορίνα, σινιορινούλα μου, ἔτσι νάχεις καλὴ τύχη, κύτταξε τί εἶναι νὰ δεῖς ὄβριὰ στὸν ὕπνο σου, ποὺ σοῦ παραδίδει κλειδί; καὶ τῆς ἔφερνε ἓνα παλὸ ὄνειροκρίτη ποὺ βρίσκονταν ἀνάμεσα στὰ βιβλία τοῦ σπιτιοῦ.

— «... Ἐὰν ὁ βλέπων εἶνε κόρη ἄγαμος, λαμπρὸν συνοικέσιον μετὰ σοβαροῦ καὶ πλουσίου νέου...»

Αὐτὰ τὰ εἶχε ἀκούσει τοῦλάχιστον ἑκατὸ φορές ὡς τώρα ἡ Τασούλα, μά ἐπέμενε νὰ βλέπει τὸ ἴδιο ὄνειρο. Ἦθελε νάκοῦνε οἱ σινιορίνες τῆς τί τύχη τὴν ἐπερίμενε καὶ νὰ μὴ νομίζονε πὼς αὐτὲς μονάχα ἦτανε στὸν κόσμον καὶ κανείς ἄλλος!

Ἦτανε μιὰ Κυριακὴ ἀπόγεμα. Κάθε τέτια μέρα ἡ Τασούλα εἶχε ἔξοδο. Σιγυρίζονταν δυὸ ὄρες στὴν κάμαρά της καὶ ἐπὶ τέλος ἔβγαине πουντραρισμένη, κατακόκκινη ἀπὸ τὸ σφίξιμο, μὲ τὸ κεφάλι λιγάκι κατὰ πίσω, μὲ στόμα σφιχτὸ ἀπὸ ἀκαταδεξιά καὶ βλέμμα θριαμβευτικὸ ἀπὸ τὴ συναισθησὴ τῆς ὁμορφιάς της.

Ἦτανε ὡς εἰκοσιδύο χρονῶν, καλοκαμωμένη, ροδοκόκκινη, μὲ σταχτόξανθα μαλλιά καὶ μάτια σταχτογάλανα. Ἡ ἴδια ἐπίστευε, πὼς ἦτανε καλλονὴ καὶ πὼς ὁποῖος τὴν ἀντίκριζε τὴν ἐρωτεύονταν ἀμέσως.

Τίποτα δὲν μποροῦσε ν' ἀντισταθεῖ στὸ πέραςμα τῆς Τασούλας! Ὅλα ταραζόνταν μπροστὰ στὴν ὁμορφιά της!

Ὅταν γύριζε, καὶ τί δέ διηγόταν αὐτὲς τὶς καὶ μὲνες τὶς «σινιορίνες». Πόσοι δὲν εἶχανε στενάξει στὸ πέρασμά της, πόσα λογάκια τῆς

ἐπιθυροῖσαν! Ἐνας, πού πέρασε κοντά του, παραμέρισε σαστισμένος καὶ τὴν κύτταξε σὰ χαλός, καὶ ὅταν αὐτὴ προσπέρασε, ἔβγαλε τὴ σκούφιά του, τὴν πέταξε μὲ καὶ μὸ στο δρόμο καὶ τὴν πάτησε τρεῖς φορές μὲ λύσσα δαγκάνοντας βαθιὰ τὸ χέρι του.

Ἐκείνη τὴν Κυριακὴ καθὼς κατέβαινε, ἀπάντησε στὴ σκάλα ἕναν κύριο, νέο κύριο πολὺ καλοντυμένο καὶ μὲ σοβαρὸ ἔξωτερικό.

Τὰ βλέμματά τους ἀπαντήθηκαν καὶ ὁ κύριος περνώντας ἔβγαλε τὸ καπέλλο του.

Αὐτὸ ἔφτανε. Ἡ καρδιά τῆς Τασούλας ἀναστατώθηκε καὶ ὁ νοῦς τῆς ἐπῆγε ἀμέσως στο ὄνειρο. Κατέβηκε λίγα σκαλοπάτια καὶ στάθηκε ν' ἀκούσει πού θὰ πῆγαινε ὁ κύριος. Κατάλαβε πὼς σταμάτησε στο δεύτερο πάτωμα καθόνταν λοιπὸν κάτω ἀπὸ τὸ πάτωμά της.

Περίεργο! πὼς δὲν τὸν εἶχε ξαναδεῖ; Φαίνονταν πὼς τώρα θὰ εἶχε ἔρθει. Σ' αὐτὸ τὸ πάτωμα ἐνοίκιαζαν δωμάτια καὶ αὐτὸς θὰ ἦταν κάποιος καινούργιος νοικάρης.

Ἐπῆγε στὸν περίπατό της μὰ δὲν ἐπρόσεχε σὲ τίποτε. Δυὸ τρεῖς φορές ἔπεσε ἐπάνω στοὺς διαβάτες. Μιὰ φίλη τῆς πέρασε ἀπὸ κοντά της τὴν καλησπέρισε, κι' αὐτὴ μ' ὅλο πού τὴν ἐκύτταξε στὰ μάτια δὲν τὴν ἐπρόσεξε.

— Ἐ, βέβαια, τώρα πού βρήκαμε τὸν «πρίγκηπα» πού νὰ καταδεχτοῦμε τίς φτωχὲς φιλενάδες!

Τότε γύρισε πίσω τῆς ἡ Τασούλα, κατάλαβε τὴ φίλη τῆς, μὰ δὲν εἶπε τίποτε καὶ προχώρησε· φχαριστήθηκε ὅμως πολὺ πού ὡς κ' ἡ φίλη τῆς «κατάλαβε» πού θὰ βρῆκε τὸν πρίγκηπα.

Τὸ βράδυ γύρισε νωρὶς στο σπίτι κ' ὕστερα ἀπὸ τὴ δουλειὰ τῆς κλείστηκε στὴν καμαρούλα τῆς νὰ συλλογιστεῖ μοναχὴ τῆς τὴν εὐτυχία της.

Κάθησε στὸ κρεβάτι τῆς καὶ δὲν ἀποφάσιζε νὰ γδυθεῖ: ὅλο καὶ ὄνειρα, ὅλο καὶ σχέδια, οὔτε ἴχνος ἀμφιβολίας δὲν τῆς περνοῦσε. Αὐτὸς ἦταν ὁ ἄνθρωπος πού τῆς ἔλεγε τὸ ὄνειρο.

Καὶ τὸν ἔβλεπε κι' ὅλας ν' ἀνεβαίνει τὴ σκάλα τοὺς καὶ νὰ χτυπάει τὸ κουδούνι. Αὐτὸ τοῦ ἀνοίγει ντροπαλὴ κι' εὐτυχισμένη καὶ αὐτὸς ἄτλωνε τὸ χέρι του καὶ τὴν τραβοῦσε ἀπαλὰ κοντά του. — Ἐλα, Τασούλα, ἐσύ δὲν εἶσαι γιὰ ὑπερέτρια, ἔλα, τόσα χρόνια σὲ ζητάω στὸν κόσμον καὶ τώρα πού σ' ἀπάντησα, δὲ σ' ἀφήνω. Ἐλα.

Κι' αὐτὴ, αὐτὴ ἔπεφτε στὴν ἀγκαλιά του καὶ ἔλυωνε μέσα στὴν εὐτυχία της... Ἐκείνη τὴ στιγμὴ καὶ παρὰ ξένο ἀκούστηκε. Ἡ Τασούλα πετάχθηκε ὀρθὴ καὶ κύτταξε γύρω της. Ἦτανε κι' ὅλας βαθειὰ νύχτα. Στὸ σπῆτι δὲν ἀκούονταν κανένας ἦχος κι' ἀπὸ τὸ ἀνοιχτὸ παράθυρο ἔμπαινε τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ κι' ἄφηνε ἕνα μεγάλο ἀσημένιο τετράγωνο στο πάτωμα. Ὅλοι κοιμόντανε κι' ὅμως ἕνας ἦχος γλυκὸς καὶ παραπονεμένος ἔφτανε σι' αὐτιά της.

Πρόσεξε. Ἦτανε ἦχος βιολιοῦ. Ποιὸς ἔπαιζε τέτοια ὦρα βιολί; Ξαναρώτησε τὸν ἑαυτὸ της κι' ὁ νοῦς τῆς πῆγε στὸν ξένο, πού ἀπάντησε τὸ ἴδιο ἀπόγεμα. Ἀπὸ τὸν ἦχο τοῦ βιολιοῦ ἀμέσως κατάλαβε ἡ Τασούλα πὼς ὁ ἄνθρωπος πού ἔπαιζε μέσα στὴ βαθειὰ νύχτα κάποιον πόνο θὰ εἶχε, κάποιον μεγάλο, κρυφὸ πόνο, πού τὸν βασάνιζε καὶ πού τὸν ἔκανε νὰ ξεθυμαίνει μὲ τὸ βιολί.

Καὶ ὁ ἄνθρωπος αὐτὸς ἦτανε ὁ «ξένος» καὶ ὁ πόνος του ἦτανε «αὐτὴ», αὐτὴ ἡ ἴδια ἡ Τασούλα! Ὁ νοῦς τῆς σταμάτησε. Ἐπείσε στὸ κρεβάτι τῆς καὶ βυθίστηκε σὲ σκέψεις ἀσυνάρτητες, ἀλλόκοτες, πού δὲν εἶχε τὴ δύναμη οὔτε νὰ τίς παραστήσει ζωντανές, οὔτε καὶ νὰ τίς διώξει.

Ἡ ἴδια δὲν μποροῦσε νὰ καταλάβει ἂν ἦτανε κοιμισμένη ἢ ἔξυπνη. Στ' αὐτιά της ἔφτανε πάντα ὁ ἦχος τοῦ βιολιοῦ παραπονεμένος. Τὸ πρωῒ, πρὶν ἀκόμα ξυπνήσουν οἱ σινιορίνες, αὐτὴ συγυρισμένη κατέβηκε στο πορτόνι κι' ἀνέβηκε ὕστερα μὲ τὴν ἐλπίδα νὰ τὸν ἀπαντήσει. Ὅταν ἦλθε ὁ γαλατῆς πάλι κατέβηκε πίσω του — καὶ εἶχε ξεχάσει νὰ τοῦ πεῖ — τὸ μεσημέρι ζήτησε πιπὲρι μαῦρο — τῆς εἶχε τελειώσει χωρὶς νὰ τὸ καταλάβει — ἀπὸ τὴν καμαριέρα τοῦ πρώτου πατώματος.

Σὲ λίγο πάλι ξανακατέβηκε. Μὰ καμμιὰ φορὰ δὲν ἀπάντησε τὸν ξένο. Τὸ ἴδιο βράδυ, τὸ ἴδιο παραπονώτικο κομμάτι ἀκούστηκε στο βιολί. — Θέλει νὰ μὲ μαγέψει κι' ὕστερα μὲ μιᾶς ν' ἄρθει ἀπάνω νὰ μὲ πάρει!

Μὰ οὔτε τὴν ἄλλη μέρα μπόρεσε νὰ τὸν ἀπαντήσει στὴ σκάλα. Ἐτσι πέρασαν ἀρκετὲς ἀκαρπες μέρες κι' ἄλλες τόσες γλυκὲς νύχτες.

Μὰ ὅσο ὁ ξένος δὲν ἐφαίνονταν, τόσο ἡ

φαντασία της ἐδυνάμωνε. Ἡ ἴδια δὲν ἔξεχώριζε πιά ἂν ἦτανε ὄνειρο ἢ ἀλήθεια. Καὶ ἀποφάσιζε! Κατέβηκε στὴ σπιτονοικοκυρὰ τοῦ δευτέρου πατώματος. Ἦτανε μιὰ παλαιὰ ξανθὴ κυρία μὲ γαλανὰ ἔξυπνα μάτια. Ὑστερα ἀπὸ λίγα στριφογυρίσματα ἡ Τασούλα ρώτησε:

— Ποιὸς παίζει κάθε νύχτα βιολί;

— Ακούγεται ἀπάνου;

— Πῶς, σὰ νὰ παίζουν στὴν ἴδια κάμαρα!

— Οἱ κυρίες σου τὸ ἀκοῦνε;

Ἐτελείωσε! ἡ Τασούλα κατάλαβε ὅτι ἤθελε νὰ καταλάβει: αὐτὸς ἔπαιζε μοναχὰ γιὰ τὴ Τασούλα καὶ δὲν ἤθελε ν' ἀκουστεῖ κι' ἀπὸ ἄλλους· καὶ αὐτὸ τῷ ἔφερε ἡ σπιτονοικοκυρὰ.

— Ἀντὶς πού στεναίνουν ἀπὸ μακριὰ, γιατί δὲν ἀνεβαίνουν; ἄνθρωποι εἴμαστε, δὲ δαγκόνομε, εἶπε μὲ νόημα, κι' ἀνέβηκε ἐνθουσιασμένη γιατί «τὸ εἶπε!»

Πέρασαν κι' ἄλλες ἀτελείωτες μέρες καὶ ἡ Τασούλα οὔτε συλλογίζονταν πιά τὸ γράμμα, πού θ' ἔλαβαν ἀπὸ τὸ Νουνό της.

— Μπορεῖ καὶ νὰ μὴ φύγω. Ἄν τελειώσει μιὰ ὑπόθεσι... Παναπῆ ἀπὸ μένα ἐξαργαῖα. Κάποιος μὲ ζήτησε... κι' ἄφηνε νὰ ὑπονοοῦνται πολλά.

Μπροστὰ στοὺς ἄλλους ἦτανε ὑπερβέβαιη γιὰ τὴν ἀλήθεια αὐτῶν πού ἔλεγε. Μὰ ὅταν ἔμενε μοναχὴ τῆς, κάποτε τῆς περνοῦσε καὶ καμμιὰ ἀμφιβολία καὶ αὐτὸ τὴν ἔτρωγε.

— Γιατὶ νὰ μὴν ἔρχεται ἀκόμα;

Ἐνα ἀπόγευμα, τίς τέσσαρες ἀκριβῶς, ἡμέρα Τετάρτη, ἐχτύπησε τὸ κουδούνι. Ἡ Τασούλα ἔτρεξε ν' ἀνοίξει καὶ — Θεέ μου — βρόθηκε μπροστὰ στὸν ξένο! Τὰ μάτια τοὺς συναντήθηκαν καὶ αὐτὸς ἐχαιρέτησε. Ἡ Τασούλα τάχασε.

Μ' ὅλο πού τόσον καιρὸ περίμενε αὐτὴ τὴ στιγμὴ, τώρα πού ἔφτασε, τώρα τὴν εὗρισκε ἀπίστευτη. Κοκκίνισε ὡς τὴ ρίζα τοῦ λαιμοῦ τῆς, τὰ μάτια τῆς ἄστραψαν καὶ θέλησε νὰ χυθεῖ ἀπάνω του. Μὰ ὄχι, αὐτὸς ἔπρεπε πρῶτος ν' ἀπλώσει τὰ χέρια του, ἔτσι ἦτανε τὸ σαστό. Κατέβασε τὰ μάτια τῆς, πάλι τὰ σήκωσε, λύγισε τὴ μέση τῆς δεξιὰ, ἀριστερά, γέλασε μ' ἕνα κομμένο γλῆγορο γέλιο, πάλι σοβαρεύτηκε, τὸν κύτταξε — μπᾶ, πὼς στέκονταν αὐτὸς ἔτσι σὰ μάργαρο — ἔκαμε μισὸ βῆμα μπροστὰ, μισὸ πίσω.

Πάλι θέλησε νὰ προχωρήσει καὶ ἐπὶ τέλους:

— Δέχεται, παρακαλῶ, ἡ Κυρία; εἶπεν ὁ ξένος.

Ἡ Τασούλα προσίνισε. Τὰ χεῖλη τῆς ξεράθηκαν καὶ τῆς φάνηκε πὼς κάποιος τὴ χτύπησε δυνατὰ πίσω στο κεφάλι.

Περάστε... τοῦ εἶπε μὲ κομμένη φωνή.

Ὁ ξένος παραξενεύτηκε, ὥστόσο χαμολέγασε, καὶ αὐτὴ πάλι κοκκίνισε. Βέβαια, ἔτσι ἔπρεπε νὰ κάμει, συλλογίστηκε, θὰ μιλήσει πρῶτα μὲ τίς κυρίες μου.

Εἰδοποίησε γλῆγορα, λαχανιασμένη, τίς σινιορίνες τῆς, τόσο πού τίς τρώμαξε. Ὑστερα κάθησε ἡσυχῇ στὴ μικρὴ τραπεζαρία καὶ περίμενε νὰ τὴν κρᾶξουν.

Οἱ στιγμὲς τῆς φάνηκαν αἰῶνες! Τί νὰ λένε τάχατες τόσες ὥρες; Πῆγε κρυφὰ κι' ἔβαλε τὸ αὐτί της στὴν πόρτα.

Μιλοῦσανε γιὰ διάφορα. Σὲ λίγο ἄκουσε τὴ φωνὴ τοῦ ξένου. — Θὰ μοῦ ἐπιτρέψετε, δεσποινίς, καμμιὰ μέρα νὰ σᾶς ἀκομπανιάρω μὲ τὸ βιολί μου; Ἀκούω συχνὰ νὰ παίζετε ἕνα κομμάτι πού μ' ἀρέσει καὶ τὸ ἔμαθα κι' ἐγὼ στο βιολί.

Λίγο ἔλειψε ν' ἀνοίξει ἡ πόρτα καὶ νὰ πέσει φαρδὺὰ πλατεῖα ἡ Τασούλα στο πάτωμα. Ὁ Θεὸς τὴν ἐβοήθησε καὶ βαστάχτηκε στὰ πόδια τῆς· πρόφτασε νὰ πάει ὡς τὴ μικρὴ τραπεζαρία, ἔπεσε ἀπάνω σὲ μιὰ καρέκλα, ἔρριξε τὸ κεφάλι τῆς ἀπάνω στο τραπέζι καὶ ἔκλαψε, ἔκλαψε...

— Τί ἔπαθες, Τασούλα, γιατί κλαῖς; Ἦρθε κανεῖς; ἔμαθες τίποτε; Τὴ ρωτοῦσαν ἀνῆσυχες οἱ κυρίες τῆς, μὰ ποτὲ δὲν ἔμαθαν τί εἶχε ἡ Τασούλα. Ἐκλαψε ἀκόμα καὶ τὴ νύχτα στο κρεβάτι τῆς ὥσπου ἀποκοιμήθηκε.

Στὸν ὕπνο τῆς εἶδε ἕναν καλόγερο, πού τῆς ἔφερε ἕνα μακρὸν σχοινὶ καὶ μιὰ γαλάζια κορδέλλα. Τὸ πρωῒ σηκώθηκε εὐχαριστημένη. Τὰ μῖτια τῆς ἦτανε ἀκόμα κόκκινα, μὰ ὁ νοῦς τῆς ἔτρεξε κι' ὅλας στο ταξίδι πού τῆς ὑπόσχονταν τὸ ὄνειρο. Ὁ καλόγερος ἦτανε ὁ Ἅγιος, αὐτὸς τὴν ἐπροστάτευε, ὁ νουνός τῆς θὰ τῆς ἔγραφε!

Ποιὸν εἶχε ἀνάγκη ἡ Τασούλα; Ὁμορφὴ ἦτανε Μακάρι νὰ ἦτανε καὶ «πολλὲς ἄλλες» ὁμορφες σὰν καὶ αὐτὴν.

Δὲν πέρασε πολὺς καιρὸς καὶ ἡ ζωὴ τῆς ὅλη ἦτανε τὸ γράμμα πού θὰ λάβαινε ἀπὸ τὸ νουνό της.

«Λατρευτή μου Βαφτιστική. Σὲ περιμένω μὲ λαχτάρα. Ἔλα. Παιδιά δὲν ἔχω, τὸ ξέρεις, καὶ θὰ κάμω ἑσένα παιδί μου. Τρία μπαούλα γιομάτα φορέματα σοῦ ἔχω. Θὰ σὲ ντύσω σὰ βασιλοπούλα Σοῦ ἔστειλα καὶ τὰ ναῦλα. Ὁ Νουνός σου πού σὲ λατρεύει».

Αὐτὸ ἦτανε τὸ γράμμα πού θὰ λάβαινε ἀπὸ τὸ νουνό της. Αὐτὸς ἦτανε πολὺ πλούσιος· εἶχε ἓνα σπίτι στὴν Ἀθήνα, ἓνα ὠραῖο ἐξοχικὸ στὴν Κηφισσιὰ καὶ τὸ πατρικὸ του στὸ Ἀργοστόλι. Εἶχε μιὰ τραπεζαρία, μὰ μιὰ τραπεζαρία πού θὰ τὴν ἐξήλενε καὶ βασιληᾶς.

— Ἀκοῦς ἐκεῖ, καὶ τί ἦτανε οἱ σινιορίνες της; δυὸ σερβίτσια μονάχα εἶχανε γιὰ τὸ τσάι. Ὁ νουνός της εἶχε δεκατέσσερα σερβίτσια καὶ σ' ἓνα ἀπ' αὐτά, πού ἦτανε ἀπὸ πολὺ φίνα πορσελάνα, ἦτανε ζωγραφισμένοι οἱ δώδεκα ἀπόστολοι, μάλιστα ἓνας σὲ κάθε φλυτζάνι.

Αὐτὲς δὲν εἶχανε ζωγραφισμένα σερβίτσια.

— Δὲν εἶνε ὠραῖο, φλυτζάνια νᾶχουνε ἁγίους.

Ἀκοῦς ἐκεῖ, πού θὰ μοῦ ποῦνε αὐτὲς ποιά φλυτζάνια εἶνε ὠραῖα. Ποιανοῦ; ἑμένα τῆς Τασούλας, πού μεγάλωσα στοῦ νουνοῦ μου! Δὲ ντρέπονται κιόλας, πού εἶναι καὶ γραμματισμένες! Αὐτὸ εἶνε κοῦμα κι' ἀπὸ τὸ Θεὸ νὰ λένε γιὰ φλυτζάνια πού ἔχουνε ἀπάνω ἁγίους, πὼς δὲν εἶναι ὠραῖα.

Μὰ ἔννοια σου καὶ θὰ τὸ βροῦνε ἀπὸ τὸ Θεό. Ἔτσι κάνουνε πάντα. Ἀκοῦς νὰ λένε καὶ γιὰ τὸ γαλατᾶ πὼς βάνει νερό στὸ γάλα του! Εἶναι κοῦμας, κοῦμας νὰ κατηγορᾶνε ἔτσι τὸ φτωχὸ τὸν κόσμο. Γι' αὐτὸ μᾶς παράτησε κι ὁ Θεός. Πόσο θάμενε ἀκόμα μαζί τους; μιὰ ἑβδομάδα, δυό; ὕστερα θὰ λάβαινε τὸ γράμμα καὶ θάφευγε.

Αὐτὸ ἦτανε ὅλη της ἡ ζωὴ, ἡ χαρὰ, ἡ παρηγοριά της. Μιὰ μέρα τὴν ἔκραξε ἡ «σινιορίνα» της.

— Τασούλα, Δνὶς Τασούλα Λευκαδίτου. Εἶχες γράμμα, γράμμα ἀπὸ τὴν Ἀθήνα, ἀπὸ τὸ νουνό σου. Πάρτο.

— Ἀλήθεια, σινιορίνα μου, ἢ μὲ γελάτε; κι ἔτρεμε ἀπὸ ἀγωνία.

— Ἀλήθεια σοῦ λέω, νὰ πάρτο, ἀνοιχτο μοναχὴ σου.

Τὸ ἄρπαξε μὲ τὰ δυὸ της χέρια, τὸ φίλησε,

τὸ κύτταξε ἀπὸ τὴ μιὰ μεριά, τὸ κύτταξε ἀπὸ τὴν ἄλλη, μέτρησε τὰ γραμματόσημα, κι' ἔπειτα ἄρχισε νὰ γελᾷ, ὕστερα ἀπὸ τὰ γέλια τὴν ἔπιασαν τὰ κλάμματα· ξαναφίλησε τὸ γράμμα καὶ τῶκρυνε μέσα στὸν κόρφο της.

— Ἔλα νὰ στοὶ διαβάσω.

— Ὁχι, σινιορινούλα μου, ὄχι ἀκόμα, θὰ κάμω πρῶτα ὅλες μου τίς δουλειὲς κι ὕστερα. Θέλω νᾶμαι ἡσυχῇ.

Ἐκεῖνη τὴν ἡμέρα οἱ δουλειὲς τοῦ σπιτιοῦ δὲν εἶχανε τελειωμό. Ἐπρεπε νὰ τιναχθοῦν τὰ ταπέτα, νὰ καθαριστοῦν οἱ τοῖχοι, νὰ πλυθοῦν τὰ πατώματα Ἐπρεπε νὰ βάλει τάξι στὶς ἀποθήκες. Εἶνε τόσος καιρὸς πού τὸ εἶχε στὸ νοῦ της.

Πέρασε ἔτσι μιὰ ἑβδομάδα, πέρασε καὶ δευτέρα, κόντευαν νὰ μποῦν στὴν τρίτη καὶ ἡ Τασούλα ὅλο γύριζε, ἔπλενε, ἔτριβε, καθάριζε καὶ τὸ βράδυ κατὰκοπη, ἔπεφτε στὸ κρεβάτι της κι' ἔσφιγγε ἀπάνω στὸ στήθος της μὲ τὰ δυὸ της χέρια τὸ γράμμα.

Ἐφτανε νὰ τᾶνοῖξει καὶ νὰ ἡ εὐτυχία ἀπλώονταν μπροστά της.

Ὁ Νουνός της τῆς ἔγραφε ἀκριβῶς ὅπως αὐτὴ φαντάζονταν, αὐριο θὰ τὸ ἄνοιγε, θὰ τῆς τὸ διάβαζαν καὶ ὅλα θὰ τέλειωναν!

Ἡ Τασούλα θὰ ἔφευγε γιὰ τὴν Ἀθήνα...

Μὰ ἂν τὸ γράμμα δὲν ἦτανε ὅπως τὸ ὄνειρονόταν;

Μπᾶ! καὶ ἦτανε καμμιά ἀνάγκη νᾶνοῖξει τὸ γράμμα;

Μὴ δὲν εἶχε τὸ δικαίωμα νὰ τὸ κρατήσῃ κλειστό; Τὸ καλὸ ἦτανε νὰ μὴ τὴν πάρει τὴν πᾶρει τὴν ἀπόφαση ἡ Τασούλα. Τὴν πῆρε; τέλειωσε! Θὰ γενότανε αὐτὸ πού ἤθελε αὐτή· μάλιστα! αὐτὸ πού ἤθελε αὐτή! Κι ἂς μὴ νομίζανε οἱ «σινιορίνες» της, πὼς θὰ τὴν κατὰφερναν νὰ τᾶνοῖξει! Ἀ, ὅλα κι ὅλα! Εἶχε λόγο ἡ Τασούλα καὶ θὰ κρατοῦσε τὸ λόγο της. Εἶπε πὼς δὲ θὰ τᾶνοιγε τὸ γράμμα; ὁ κόσμος νὰ χαλοῦσε δὲ θὰ τὸ ἄνοιγε!

Κι ἔσφιγγε μὲ πείσμα τὸ γράμμα ἐπάνω στὸ στήθος της.

Ἀπὸ τὸ ὑπὸ τῆς Ἀκαδημίας βραβευθὲν ἔργον «Στὴ Συκαμιά ἀπὸ κάτω»

KATINA Γ. ΠΑΠΑ

Παληὸς Λιδουανικὸς Μῦθος.

Ο ΓΕΡΟΣ ἄναψε ξανά τὴ πίπα του πού εἶχε σβύσει, ἔρριξε ἓνα καινούριο κούτσουρο στὸ τζάκι καὶ ἄρχισε νὰ ὀμιλεῖ μὲ μιὰ φωνὴ σιγανὴ πού ἔμοιαζε σὰν νὰ ἤρχονταν ἀπὸ μακρυνά.

... Ὅταν, πού λέτε παιδιά μου, δὲν ὑπῆρχεν ἀκόμα οὔτε ἡ γῆ, οὔτε τὰ ἄστρα παρὰ μόνον ἓνα ἀπέραντο χάος, ὁ Θεὸς δὲν ἦταν μόνος στὸ ἄπειρο αὐτὸ ἀλλὰ μαζί του ἦσαν μυριάδες παράδοξα πνεύματα πού τοῦ ἔμοιαζαν. Τὰ πνεύματα αὐτὰ οὔτε φύλο εἶχαν, οὔτε τὸν ἔρωτα γνώριζαν, μόνον εἶχαν μέσα τους μιὰ μεγάλη σιγὴ. Σὰν ἔπλασεν ὁ Θεὸς τὰ ἄστρα καὶ τοὺς ἔδωκε τὴν κίνησι γιὰ ν' ἀρχίσουν τὴ θαυμαστὴ τους τροχιά, ὅταν μ' ἓνα του λόγο γενήθηκαν πύρρηνα σώματα, πού ἦσαν ὑποταγῇ στοὺς νόμους τοῦ χρόνου καὶ τῆς ἐξελίξεως, τότε ἓνα ἀπὸ τὰ πνεύματα, τὸ πιὸ μακρυνὸ καὶ σκοτεινὸ ἔννοιωσε τὴν ἐπιθυμίαν νὰ γίνῃ κι' αὐτὸ καί πού θὰ ὑπῆκουε σὲ μιὰ περιστροφικὴ ἐξελίξι.

Πλησίασε τὸ Θεὸ καὶ τοῦ εἶπε: «Παντοδύναμε, θέλω νὰ μὲ κάμῃς ἄστρο.» Μὰ ὁ Θεὸς τοῦ ἀπήντησε, καὶ ὅλα τὰ πνεύματα ἄκουσαν τὴ φωνή του:

— Τὰ ἄστρα τὰ ἔπλασα, καὶ δὲν θέλω οὔτε ἓνα νὰ προσθέσω στὴ χορεία τους, οὔτε ν' ἀφαιρέσω κανένα πρὶν συμπληρωθῇ ὁ χρόνος του. Δὲν μπορεῖς λοιπὸν νὰ γίνῃς ἄστρο. Μπορῶ ὁμως νὰ σὲ κάμω ἄνθρωπο καὶ νὰ ζῆς πάνω στὰ ἄστρα.

Τότε παρεκάλεσαν καὶ τ' ἄλλα πνεύματα νὰ γίνουν ἄνθρωποι γιὰ νὰ μποροῦν νὰ ζοῦν στὰ ἄστρα. Δὲν εἴξεραν ὁμως τί ἦσαν οἱ ἄνθρωποι, μόνον ὁ Θεὸς τὸ εἴξερε· γι' αὐτὸ τοὺς εἶπε αὐτὰ τὰ λόγια.

— Μὴ ἐπιμένετε στὴ παράκλησί σας αὐτή, γιατί ἂν σᾶς κάμω ἄνθρώπους, θὰ μοιράσω τὸ καθένα σας σὲ δύο, πού τὸ κάθε μέρος θὰ εἶνε ξένο πρὸς τὸ ἄλλο, καὶ ὁμως θὰ τὸ ἀναζητῇ. Παραιτηθεῖτε ἀπὸ τὴν ἐπιθυμίαν αὐτή γιατί ἡ ὑπαρξί σας δὲν θὰ εἶνε πιά οὐράνια, ἀλλὰ μιὰ ζωὴ ὅλο θλίψι καὶ βάσανα.

Τὰ πνεύματα ὁμως δὲν εἴξεραν τί ἦταν ἡ θλίψις καὶ τὰ βάσανα, γι' αὐτὸ παρεκάλεσαν τὸ Θεὸ νὰ τοὺς τὸ ἐξηγήσῃ.

Ὁ Παντοκράτωρ τότε τοὺς εἶπε: Θὰ διχάσω τὸ καθένα ἀπὸ σᾶς σὲ δυὸ μέρη καὶ θὰ λέγεστε «ἄνδρες καὶ γυναῖκες.» Θὰ εἰσθε μὲν διαφορετικοί, θὰ ἔχετε ὁμως τὸ αὐτὸ αἷμα καὶ μέσα σας θὰ ἔχετε τὴν αὐτὴ νοσταλγία. Γιατὶ ἀφοῦ σᾶς κόψω σὲ δύο, θὰ σᾶς διασπείρω παντοῦ στὸ ἄπειρο, καὶ στὰ ἄστρα θ' ἀρχίσετε τὴν ἀνθρώπινή σας ὑπαρξί. Τὸ ἓνα μέρος ὁμως θ' ἀναζητᾷ τὸ ἄλλο μ' αἰώνια νοσταλγία, μὲ ἄσβεστο πόθο καὶ δὲν θὰ μπορεῖ νὰ τὸ βοῇ. Θὰ μαραθεῖτε, θὰ πεθάνετε θὰ ξαναγεννηθεῖτε, καὶ πάλιν θ' ἀρχίζετε ν' ἀναζητᾷτε Ὁ ἄνδρας ὁμως πού θὰ ἔχει βοῇ τὸ ἡμισυ του, καὶ ἡ γυναῖκα πού βοῇ τὸν ἄνδρα της, θὰ ἐνωθοῦν σὲ μιὰ ἀπέραντη, σὲ μιὰ ἀφθαστη εὐτυχία καὶ θὰ γίνουν πάλιν ἓνα, ὅπως ἦσαν καὶ πρὶν, στὴ γῆ μὲν ἀκόμα χωρισμένοι σὲ δυὸ κορμιά, ἐνωμένοι ὁμως ἤδη σὲ μιὰ ψυχὴ. Ἀφοῦ πεθάνουν ὁμως θὰ γίνουν πάλιν τὸ ἀχώριστο πνεῦμα ὅπως ἦσαν πρὶν τοὺς κόψῃ τὸ χερί μου σὲ δύο. Κι' αὐτὸ θὰ τὸ λένε μακαριότητα, ἡ παράδεισο, ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν. Ὁ οὐρανὸς ὁμως θὰ εἶνε ἀνοιχτός μόνον σ' ἐκείνους τοὺς ἀνθρώπους πού θάχουν βοῇ τὸ ἄλλο ἐγὼ τους. Μυριάδες χρόνια θὰ περάσουν, καὶ οἱ ἄνθρωποι στὰ ἄστρα θὰ ζητᾷ αἰωνίως θασανισμένοι ἢ ἡδονικά, χωρὶς ἀνάπαυσι, χωρὶς ἀνασῶμό. Μερικοὶ θὰ καταπιῶνουν τὸν πόθο τους, θὰ πάρουν τὴν τυχούσα γυναῖκα, θὰ ζήσουν μαζί της ἓνα βίον χιδαῖο, κτηνώδη, θὰ πεθάνουν, θὰ ξαναγεννηθοῦν, θὰ πάρουν πάλιν μιὰ γυναῖκα πού αὐτὴ τὴ φορὰ θὰ τοὺς ταιριάζῃ κάπως καλύτερα. Πρὶν ὁμως βροῦν ἐκεῖνη πού τοὺς ἀνέκει, θὰ περάσουν αἰῶνες κι' αἰῶνες, θὰ εἶνε δὲ αὐτὸ μιὰ χάρι, πού δίδεται μόνον σὲ ὅσους τὴν ἱκετεύουν μὲ καθαρὴ ψυχὴ.

Ἔτσι μίλησεν ὁ Θεὸς πρὸς τὰ πνεύματα καὶ προσέθεσεν ἀκόμα:

Πρὸς τί τὴν θέλετε αὐτὴ τὴν ἀνθρώπινη ζωὴ. Ἡ πορεία σας δὲν θὰ εἶνε παρὰ μιὰ

ἀσβεστη νοσταλγία για να γίνετε πάλιν αυτό που είσατε τώρα. Μείνατε λοιπόν ἐδῶ μαζί μου, και μὴ ζητᾶτε νὰ πᾶτε στὸν κόσμον, γιατί μόνο δυστυχία, πόνο κ' ἐγκατάλειψι θὰ γνωρίσετε, ἀφοῦ ὁ καθένας σας θὰ θέλει νὰ εἶνε ἐνωμένος και θὰ εἶνε ἐν τούτοις μόνος.

Σὰν ἄκουσαν αὐτὰ τὰ λόγια τὰ πνεύματα, ἰκέτευσαν τὸ Θεὸ νὰ τοὺς κάμῃ ἀνθρώπους για νὰ γνωρίσουν τὴ θλίψι, τὴ μόνωσι, τὸν πόνο, τὸν ἔρωτα και τὴ νοσταλγία ὅλα τὸν παρεκάλεσαν, κανένα δὲν θέλησε νὰ μείνῃ κοντά του. Ὁχι ἐν τούτοις ὅλοι... ἓνα πνεῦμα ἔφυγε σιγὰ ἀπὸ τὸ θρόνον τοῦ Θεοῦ και ῥίχτηκε σὰ θύελλα στὰ μαῦρα σκοτάδια τῆς αἰωνιότητος. Ἦτανε τὸ πνεῦμα ἐκεῖνο, ποὺ λέγαμε προτῆτερα πῶς ἦταν τὸ πιὸ μακρυνὸ και τὸ πιὸ σκοτεινὸ. Ὁ Θεὸς ὅμως τὸ εἶδε πῶς ἔφυγε κρυφά, ἀν και ἡ σκέψις νὰ γίνουν ἀνθρώποι ἦταν δική του, και ὅλοι οἱ ἄλλοι τὴν κάνανε δική τους, ἀφοῦ παρέσυρε ὅλους.

Τότε ὁ Θεὸς ὕψωσε τὴ φωνή του ποὺ σὰν βροντὴ ἀκούστηκε στὸ ἄπειρο.

— Γιατί φεύγεις; Δὲν ἦσουν αἰὲς ὁ πρῶτος ποὺ ἤθελες νὰ γίνῃς ἀνθρώπος;

Τὸ πνεῦμα χαμογέλασε. ἔξάρωσε ὅμως κ' ἔσκυψε ὑπὸ τὸν πύρηνον λόγον τοῦ Θεοῦ και ἀπήντησε:

— Τώρα δὲν τὸ θέλω πιά, με ἀηδιάζει αὐτὴ ἡ ὑπόθεσις, σὰν θὰ λάβουν ὅλοι μέρος.

— Ἀπ' ἐδῶ, και στὸ ἐξῆς, εἶπεν ὁ Θεός, θὰ λέγεσαι πνεῦμα ἀρνητικὸ και θὰ αποκλείεσαι ἀπὸ τὴ θλίψι τῶν ἄλλων, ὡς ποὺ θὰ βρεθούμε πάλιν ὅλοι ἐνωμένοι ἐδῶ. Σεῖς ὅμως οἱ ἀνθρώποι θὰ βρῆτε στὴ δυστυχία, στὴ συμπύκνωση με ὅλους μιὰ ὀδυνηρὰ εὐτυχία ποὺ θὰ θελήσῃ νὰ σᾶς ἀρπάξῃ, νὰ σᾶς ἀφαιρέσῃ τὸ ἀρνητικὸ πνεῦμα σπείροντας τὸ μῖσος. Γι' αὐτὸ δὲν θὰ κυριαρχεῖ στὴ γῆ μόνον ὁ ἐγωϊσμός, ἀλλὰ θὰ γίνεται μιὰ αἰωνία πάλη, και θὰ βροῦν χάρι ἐκεῖνοι μόνο ποὺ θάχουν νικήσει και τὸ μῖσος και τὴν ἡδονή, και θὰ φυλᾶν μέσα τους ἀνέπαφο τὸ κρυφὸ ἐκεῖνο ἐνδόμυχο ἱερὸ αἶσθημα ποὺ θὰ δώσω στὸν καθένα για νὰ ἰσχύει μαζί του στὴν πορεία του στὴν ἀνθρώπινη ζωὴ, κι' αὐτὸ εἶνε ἡ ἀγάπη.

Ἔτσι κ' ἔγινε. Ὁ Θεὸς ἠγγίξε ὅλα τὰ πνεύ-

ματα κι' αὐτὰ χωρίστηκαν σὲ δύο μέρη, σ' ἓνα ἀρσενικὸ και σ' ἓνα θηλυκὸ, και τὰ διέσπειρε σὲ ὅλα τὰ ἄστρα. Καὶ ἀπὸ τότε ἀλληλοζητοῦνται ἀενάως ἄνδρες και γυναῖκες ποὺ πρὸ πολλῶν μυριάδων αἰώνων ἦσαν ἓνα. Ἀλλὰ μόνον ἐκεῖνοι βρίσκονται ποὺ ἔχουν τὴ χάρι τοῦ Θεοῦ... Εἶνε ὅμως και οἱ κολασμένοι... μὰ δὲν εἶνε ἐκεῖνοι ποὺ δὲν βρίσκονται;

Οἱ κολασμένοι εἶνε αὐτοὶ ποὺ βρέθηκαν και δὲν μποροῦν δὲ πρέπει νὰ παρθοῦν. Θὰ μὲ ρωτήσετε γιατί. Αὐτὸ εἶνε ἓνα κοσμικὸ μυστήριον ποὺ κανένας δὲν τὸ ξέρει οὔτε μπορεῖ νὰ τὸ ἐξηγήσῃ. Ἴσως γιατί κατὰ τὴ βούλησι τοῦ Θεοῦ βρῆκαν πολὺ νωρὶς τὸ ἄλλο ἐγώ τους. Τὸν κόσμον δὲν τὸν κυβερνᾷ τὸ τυχαῖο, ἀλλὰ τὸ πεπωμένον και ἡ αἰώνια σοφία...

Ὁ γέρος ἐσώπασε και τὰ μάτια του κύτταζαν τίς φλόγες με μιὰ θλιβερὴ ἔκφρασι σὰν νὰ θυμοῦνταν ἓναν παλιό, μὴ λησμονημένο πόνο.

ΛΟΥΚΙΑ

Λυρικές Πρόζες.

Γυναῖκες.

Εἶναι γυναῖκες... πολλὰς γυναῖκες, στὸ περιβόλι τῆς ζωῆς, ποὺ με τὴν πανέμορφη θωριά τους, μαγεύουν τὰ μάτια τοῦ καθενός. Γυναῖκες με καλὴ ἀγγελικὴ καρδίᾳ, ποὺ σκορποῦν γύρω τους τὸ παρήγορον γέλιο τῆς καλωσύνης τους... τ' ἀπαλὸ χᾶδι τῆς εὐαίσθητης ψυχῆς τους... και σ' ἀντίκρουμά τους νοιώθουμε ἓνα σὰν δέος τοῦ εἶναι μας γι' αὐτές. Κι' ἄλλες πάλι με σκοτεινὰ μαῦρες ψυχές, ποὺ τοὺς ἀρέσει νὰ θέλγουν με τὴν ὁμορφιά τους, νὰ παίζουν με τὴν καρδίᾳ τοῦ καθενός, κάμνοντάς τον κουρέλι στὰ χέρια τους... και δίνουν τὴν καταστρεφτικὴν τὸν θάνατον...

Εἶναι γυναῖκες πρὸ σὺν τίς ἀνάλαφρες πεταλοῖδες πετοῦν ἀπὸ ἀνθὸ σὲ ἀνθὸ και σκορποῦν ἡρεμα τὴν ἀγάπην τους... και πίνουν τὸ γλυκὸ τῆς τῆς πιότητος ἰσάμε τὸν πᾶτον... και δὲν λυποῦνται δὲν κλαῖνε στὸ χαμό τῆς... μὰ τρέχουν κάπου ἄλλου νὰ παρηγορηθοῦν... Κι' ἄλλες γυναῖκες... π' ἀγατοῦν μ' ὅλη τὴν ὑπαρξί τους, και δίνονται στὸν ἔρωτα μ' ὅλη τὴ δύναμιν τῆς ψυχῆς τους, μ' ὅλο τὸ εἶναι τους και στὸ θάνατό τῆς... μαρμαζώνουν σὰν γιούλια και πεθαίνουν...

Εἶναι γυναῖκες ὁμορφες γυναῖκες, σὰν ξωτικά λουλούδια ποὺ μαγεύουν. Γυναῖκες κα' ὀκαρδες σὰν ἀνοιξιὰτικες χαρναγές... και ἄλλες σκληρές... μοιραίες... Γυναῖκες... ψευδρεές... ἀστατες... ξελογιάστρες μὰ και πλάνες. Γυναῖκες λογιὸ - λογιὸ γυναῖκες, ποὺ εἴτε λίγο εἴτε πολὺ δίνουν τὴν χαρὰ... και τὴν ξεκούρασι στὴ ζωὴ...

ΔΕΣΠΩ ΠΑΝΑΓΙΩΤΙΔΟΥ

Εἰδικές και συμπληρωματικὴς μορφώσεως ἐπαγγελματικὴς σχολῆς.

ΕἶΝΑΙ γνωστὸ ὅτι οἱ οικονομικοὶ λόγοι ἀναγκάζουν τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν νέων μας νὰ εἰσέρχονται ἀμέσως μετὰ τὸ δημοτικὸ σχολεῖο στὴν «ζωή».

Καὶ ἐὰν στὴν ὑπαιθρον χώρα, στὸ ἀγροτικὸ σπῆν, τὰ μέσα εἶναι ἀρκετὰ, ὥστε νὰ ἡμποροῦν νὰ ἀπασχοληθοῦν οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ λαϊκοῦ σχολείου με γεωργικὰς ἐργασίας ἢ οἰκιακὰς, τότε ἀπασχολοῦνται μ' αὐτὰς και σιγὰ-σιγὰ με τὸ πέρασμα τοῦ χρόνου ἀρχίζουν νὰ λαμβάνουν μέρος περισσότερον ἢ λιγώτερον συνειδητὰ εἰς τὴν καθόλου ζωὴ τῆς χώρας.

Ἄν πάλι τὰ μέσα δὲν ἀρκοῦν νὰ τοὺς ἀπασχολήσουν, τότε ἡ φρεσὺν στὴν ξενιτειὰ ἢ καταφεύγουν στὰ μεγάλα ἀστικά μας κέντρα για νὰ κερδίσουν τὸ ψωμί τους διπλά στοὺς ἀποφοίτους τῶν δημοτικῶν σχολείων τῶν πτωχῶν οἰκονομικῶν τῶν πόλεων.

Τὸ παιδί λοιπὸν εἰς ἡλικίαν, κατὰ τὴν ὁποίαν «ὑπολείπεται ὡς πρὸς τὴν σωματικὴν ἀνάπτυξιν και ἔχει ἀπόλυτη ἀνάγκη περαιτέρω ἀγωγῆς» προσπαθεῖ νὰ σταθῇ στὰ πόδια του δηλ. ἀπὸ 12—13 χρόνων (ἔξω 14—15), ἀρχίζοντας σταδιοδρομίαν γιμναστικὴν ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐπαγγέλματος.

Τραγικὴ σταδιοδρομία, διότι ὅχι μόνον ἐπαγγελματικὴ μόρφωσι δὲν ἔχει, ἀφοῦ τὸ δημοτικὸν σχολεῖο δὲν ἡμπορεῖ φυσικὰ νὰ τοῦ τὴν δώσῃ, ἀλλὰ και οὔτε τὴν ἐπιτολαιότερη ἰδέαν για τὸ ἐπάγγελμα στὸ ὅποιο θέλει νὰ εἰσέλθῃ και στὸ ὅποιο φαντάζεται ὅτι ἡμπορεῖ ἀμέσως χωρὶς ἰδιαίτην μελέτην και ἀσκήσιν νὰ εὐδοκηθῇ.

Τὴν σωτηρίαν λοιπὸν ἀπὸ τὰς πολλῶν χρόνων ἀμφιβολίας ὡς πρὸς τὴν ἐκλογὴν τοῦ ἐπαγγέλματος, τὴν ἀπολύτρωσιν ἀπὸ τὸν ἐργοδότη, τὸν αὐτοτιτολοφορούμενον: «προϊστάμενον - δάσκαλον», ὁ ὁποῖος κατ' οὐσίαν εἶναι τελείως ἀκατάλληλος για νὰ διδάξῃ ἐπάγγελμα, γιατί ἀποβλέπει μόνο στὸ συμφέρον τῆς ἐπιχειρήσεώς του και μεταχειρίζεται τὸν «μαθητευόμενον» με βάνανσο και σκληρὸν τρόπο, τὸν πλουτισμὸν με εἰδικὰς ἱκανότητες και γνώσεις καθαρῶς ἐπαγγελματικὰς και γενικῆς μορφώσεως προσπαθοῦν νὰ φέρουν οἱ ἐπαγγελματικὴς σχολῆς. Αὐτὲς δὲ σύμφωνα με τὰς ἀνάγκας τῆς ζωῆς ἔλαβαν καταπληκτικὴν εἰδίκευσιν: ἡλεκτροτεχνικῶν, σιδηρουργῶν, ξυλουργῶν, οἰκοδόμων, τορναδόρων, τυπογράφων, στοιχειοθετῶν, ἐπιπλασιῶν, ζαχαροπλαστῶν, μαγειρῶν, κουρέων, πωλητῶν, οἰκοκυρικῶν μαθημάτων, διακοσμητῶν, γυναικειῶν ἐπαγγελμάτων (ραπτριῶν, καπελοῦδων, κεντητριῶν) και ἄλλων πολλῶν.

Ὅλες ὅμως ἂν και διαφόρου εἰδικοῦ σκοποῦ, ὅλες ἀνεξαιρέτως εἴτε ἡμερήσιες με δλόκληρον κύκλον εἰδικῶν και γενικῶν σπουδῶν, εἴτε συμπληρωματικῆς μορφώσεως για τοὺς νέους ποὺ ἀμέσως μετὰ τὸ δημο-

τικὸν σχολεῖο ἐργάζονται, ὅλες ἀποβλέπουν και στὴν ἐκμάθησιν ἐπαγγέλματος και στὴν δημιουργίαν πλουσίου ἐσωτερικοῦ κόσμου, ὥστε ὁ ἀπόφοιτος ἐπαγγελματικῆς σχολῆς νὰ ἔχῃ βαθειὰ συνειδησιν τῆς ἡθικῆς ἀξίας τοῦ ἐπαγγέλματος του και νὰ αἰσθάνεται τὴν υπερηφάνειαν και τὴν χαρὰ γιατί μ' αὐτὸ συντελεῖ και στὴν ἀτομικὴ εὐημερία του και τοῦ συνόλου.

Ἐνας ἀπὸ τοὺς πλέον ὀξιοπεριέργους τύπους εἰδικῶν σχολείων εἶναι τῶν πωλητῶν. Τὸν χαρακτηρίζει τελείως διαφορετικὸ πρόγραμμα, ἰδιαίτερον σύστημα ἐργασίας. Καὶ τὰ δύο σκοποὶν ἔχουν νὰ τελειοποιήσουν ἐπαγγελματικὰ τοὺς ἐργαζομένους εἰς τὰ κατὰστάματα ὑπαλλήλους πωλητὰς και νὰ τοὺς μορφώσουν τόσο, ὥστε νὰ ἀγαποῦν και νὰ σέβονται τὴν ἐργασίαν τους. Καὶ τὸ κατορθώνουν.

Ἀληθινότητα εὐχάριστη μοῦ μένει ἡ ἐντύπωσις ἀπὸ τὴν ἐπίσκεψιν τῆς σχολῆς τῶν πωλητῶν τοῦ Βερολίνου τὸ 1931. Μόλις ἀνεβῆ κανεὶς τὴν σκάλα ἀντιπαθητικοῦ πελωρίου κτιρίου και μῆλ' ἐνδοχόρου κανεὶς τὴν κ. Hübener, διευθύντριαν τῆς σχολῆς, αἰσθάνεται τὸν ἐνθουσιασμὸν ἐνός εὐγενικοῦ ἔργου.

— Πρὸ 20 ἐτῶν, λέγει ἡ κ. Hübener, δὲν ὑπῆρχε τίποτε σχεδόν. Σιγὰ-σιγὰ ἔγινε αὐτὸ ποὺ βλέπετε. Ἐχομεν τρεῖς χιλιάδες μαθήτριες, πολυπληθέστατον εἰδικὰ μορφωμένο προσωπικόν, μουσεῖο ἐμπορευματολογικὸν τὸ πλουσιώτερον ὅλων τῶν παρομοίων σχολῶν τοῦ κόσμου, εἰδικὰ πολυγραφημένα ἐγχειρίδια δι' ὅλα τὰ μαθήματά μας, εἰδικὸ ἀναλυτικὸν πρόγραμμα.

Ἐχομεν ἐπιχορηγήσεις τοῦ Δήμου, τοῦ Κράτους, τῶν ἐμπορικῶν ἐπιμελητηρίων, ἔχομε ἑλκῦσι τὸ ἐνδιαφέρον και τὴν ἀγάπην τῆς κοινωνίας.

Ἐλάτε νὰ δῆτε τὸ μουσεῖόν μας — προσθέτει. Καὶ μπαίνω σὲ μιὰ κολοσσιαία αἴθουσα με ἀπειράριθμες... ντουλάπες. Ἡ κάθε μιὰ ἀντιπροσωπεύει κάποιον εἶδος: Ψυλικῶν, δερματίνων εἰδῶν, γυαλικῶν, ὑφασμάτων, μεταξωτῶν και μαλλίνων διὰ γυναικεῖαν και ἀνδρικήν φορέματα [ἄπειρα δείγματα σχηματίζουν δλόκληρες πολυτίμες συλλογές], σιδηρικῶν, μπακαλικῶν, γραφικῶν εἰδῶν κλπ. κλπ. Ἀφάνταστος πλοῦτος πραγμάτων! Τελεία μέθοδος ταξινόμησεως, τάξεως, ἀκριβείας. Χρόνια και χρόνια, ὡς και κόσμος δλόκληρος σοφῶν ἐργατῶν ἐχρειάσθησαν για νὰ γίνουν ὅλα αὐτά. Καὶ ἐξακολουθεῖ ὁ πλουτισμὸς με τὰ χρήματα τῆς σχολῆς και τῶν ἐμπόρων. Οἱ τελευταῖοι θεωροῦν τιμὴν τους νὰ ἔχουν εἰς τὸν μέγανον διάδρομον τοῦ ἐπάνω πατώματος εἰδικὴν προθήκην, ἢ ὁποία σχεδὸν κάθε μῆνα ἀλλάζει μορφήν. Ὁ σκοπὸς τῆς εἶναι νὰ βλέπουν ἀπὸ κοντὰ οἱ μαθήτριες και τὰ εἶδη τῶν

πωλουμένων πραγμάτων και την καλλιτεχνική τοποθέτησί τους.

Η Σχολή είναι ήμερησία με φοίτησι τριών ετών για κείνες, οι οποίες μετά το δημοτικό σχολείο έχουν την δυνατότητα να ακολουθούν δλόκληρη την ήμερα «την έπιστήμη» της πωλήσεως.

Επίσης είναι ήμερησία για κείνες, οι οποίες εργάζονται μετά το δημοτικό σχολείο και είναι κατά νόμον υποχρεωμένες να συμπληρώνουν την γενική και ειδική μόρφωσί τους επί 8 ώρες την εβδομάδα. Βραδυνή τέλος για τις μεγαλύτερες των 18 ετών που θέλουν να ακολουθήσουν ένα οίοδήποτε ειδικό μάθημα από τον κύκλο των διδασκομένων στη Σχολή. Πρωτοτυπώτατος και πολύ πλούσιος κύκλος σπουδών. Γι' αυτό και η σχολή υποδιαιρείται εις τμήματα, εις τα όποια διδάσκονται τα συναφή μαθήματα. Έτσι τα δερμάτινα είδη αποτελούν ιδιαίτερο τμήμα, τα σιδηρικά άλλο, τα ύφασματα άλλο κλπ.

Τελείως ζωντανή, παραστατική μέθοδος ακολουθείται κατά την διδασκαλίαν.

Παρακολούθησα μερικά μαθήματα—της έμπορευματολογίας των υποδημάτων, της πωλήσεώς των και της διακοσμήσεως προθήκης.

Αξίζει να πω δυό λόγια για το πρώτο μάθημα. Επρόκειτο περί αγοράς υποδημάτων σπόρ. Πλήθος πετιών και υποδημάτων τελειωμένων, μισοραμμένων, με άρραφες σόλες κλπ. εύρέθησαν μπρός στην καθηγήτρια και τα παιδιά. Ο πελάτης έπρεπε να λάβη γνώσιν των διαφόρων πετιών που χρησιμοποιούνται για τα ειδικά αυτά παπούτσια, έπρεπε να μάθη για το πάχος της σόλας, για το ύψος του τακουνιού, για το σχήμα της μύτες που χρειάζεται και πολλά άλλα σοφά πράγματα.

Και όλα αυτά απλά, μέσα σε ελεύθερη συζήτηση.

Ακόμα περισσότερο ενδιαφέρον ήτο το μάθημα της διακοσμήσεως δύο προθηκών: της μιᾶς άνδρικών φορεμάτων και της άλλης γυναικείων άσπρορουχών. Μετά την διακόσμησι όλη η τάξι έλαβε μέρος στην κριτική αυτής. Και τί παρατηρήσεις δεν είχαν κάμει! Για τους χρωματισμούς των έκτεθειμένων πραγμάτων σύμφωνα με το φόντο που εδίδετο, για την τοποθέτησι σύμφωνα με τες διαστάσεις της προθήκης, για τον φωτισμό της, διά το παραφύρωμα της προθήκης των άσπρορουχών, για την προσθήκη μερικών καλλιτεχνικών ειδών τουαλέττας για να έλκυσθῇ η προσοχή του διαβάτου...

Πόση δέ σημασία αποδίδεται στην διακόσμησι του καταστήματος και ιδίως της προθήκης φαίνεται εκ του ότι αυτή αποτελεί δλόκληρο τμήμα με ιδιαίτερο κύκλο μαθημάτων, μεταξύ των οποίων την σπουδαιότερη θέσι κατέχουν η ειδική καλλιγραφία, το ελεύθερο και γεωμετρικό σχέδιο, η μελέτη του χώρου, του φωτισμού των προθηκών κλπ. κλπ.

Έννοείται ότι για να διδαχθούν τόσο ποικίλα μαθήματα χρειάζονται καθηγήτριες όχι με τυχαία

μόρφωσι. Άλλες είναι απόφοιτες πολυτεχνείων, άλλες έμπορικῶν σχολῶν. Όλες συγχρόνως διδασκαλείων με πείραν ως πωλητριών δυό ετών. Αυτή η ίδια η Διευθύντρια της Σχολῆς επί χρόνια κάποτε εργάσθηκε ως πωλήτρια.

Και οι μαθήτριες, οι τριτοετείς, δεν περιορίζονται εις την θεωρητική μόρφωσι και την πρακτική εξάσκησι, η όποια δίδεται εις την σχολή, άλλ' αποστέλλονται επί μίαν η δυό ήμέρες την εβδομάδα εις διάφορα καταστήματα για εξάσκησι.

Τες δέχονται οι έμποροι με μεγάλη δυσκολία και βέβαια πολύ δίκαια, μου προσθέτουν, γιατί οι μαθήτριες με την άπειρία τους φέρουν χίλιες δυό δυσκολίες στην διεξαγωγή της εργασίας.

Και όμως όλα τα εμπόδια τα υπερνικούν, διότι και οι ίδιοι οι έμποροι έννοούν την αξία της πωλητρίας, της μορφωμένης γενικά, ειδικά και καλλιτεχνικά.

Έφυγα από τη Σχολή με άλησμόνητες έντυπώσεις. Μαζύ μ' αυτές μου ήλθε στο μυαλό μου πλήθος άναμνήσεων από τη δική μας την βραδυνή σχολή υπαλλήλων, την ιδρυμένη από τον Σύνδεσμο για τα δικαιώματα της Γυναίκας.

Άρχισε πρό 10 ετών η λειτουργία της ως συμπληρωματικής μορφώσεως—γλωσσικής και έμπορικῆς, της δακτυλογραφίας και στενογραφίας για τες εργαζόμενες στις Τράπεζες. Από του 1927 έγινε η έγκρισις της συμπληρωματικής μορφώσεως και διταξίου συστηματικής έμπορικῆς Σχολῆς. Τέλος από του 1930 μετασχηματίσθηκε εις τετρατάξια πρακτική έμπορικῆ Σχολή, ισότιμη πρὸς δημοσίας πρακτικᾶς έμπορικᾶς σχολᾶς.

Και είναι βραδυνή, ἐνῶ παντοῦ τὸ σύστημα τῶν βραδυνῶν σχολῶν ἔχει καταργηθῇ.

Παντοῦ οι εργαζόμενοι ὡς που νὰ φθάσουν τὸν 18ον χρόνον τῆς ἡλικίας τους συμπληρώνουν τὴν μόρφωσί τους με φοίτησι στὰ εἰδικὰ ἐπαγγελματικὰ καὶ ἐμπορικῆς ἐκπαιδεύσεως σχολεῖα ἐπὶ 8 ὥρες τὴν ἐβδομάδα *χωρὶς νὰ παύσουν νὰ πληρώνονται δι' αὐτὰς ἀπὸ τοὺς ἐργοδότες τους.* Οἱ τελευταῖοι δὲν θεωροῦν τὴν ἄνω πληρωμὴ ὡς ἐπιβάρυνσί τους γιατί πολὺ καλὰ ἐννοοῦν ὅτι τὸ συμφέρον τους εἶναι νὰ ἔχουν εἰς τὰς ἐργασίας τους ὅσον τὸ δυνατόν καλότερα μορφωμένους τεχνίτας καὶ υπαλλήλους*.

Πόσο εἶναι ἀπλὴ ἡ ἀλήθεια! Καὶ πόσο συχνὰ δυσκολονόητη. Γι' αὐτὸ καὶ ἡ Βραδυνή μας, ὅπως τὴν λέμε, εἶναι ἀάπτωχη. Ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐπιχορήγησι τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, εἰς τὸ ὁποῖον, εἰδικώτερα στὸ τμήμα τῆς Ἑπαγγελματικῆς Ἑκπαιδεύσεως, κατὰβαρα αἰσθάνονται τὴν σημασίαν τῆς ἐπαγγελματικῆς γνώσεως, τῆς ἐπαγγελματικῆς σκέψεως, τῆς ἐπαγγελματικῆς ἠθικῆς καὶ τῆς ἡνω-

(*) Καὶ σὲ μὲς ὑπάρχει νόμος «Περὶ Ἑπαγγελματικῆς Ἑκπαιδεύσεως» ὑπ' ἀριθ. 5197, κατὰ τὸν ὁποῖον ὑποχρεοῦνται οἱ εργαζόμενοι υπάλληλοι καὶ τεχνίται νὰ συμπληρώγουν τὴν μόρφωσί τους, ἀλλὰ μέχρι σήμερον δὲν ἐφαρμόσθηκε.

μένης ὀργανικὰ μ' αὐτὰ γενικῆς μορφώσεως κατὰ τὰ ἀριστουργηματικὰ λόγια τοῦ μεγάλου παιδαγωγοῦ Σπράγγερ, ἐκτὸς ἀπὸ τὴν μικρὰ ἐπιχορήγησι τοῦ Συνδέσμου γιὰ τὰ δικαιώματα τῆς Γυναίκας καὶ τὰ πτωχικὰ εἰσοδήματα ἀπὸ καμμία παιδικὴ παράστασις ἢ φιλανθρωπικὸ (!) τσάϊ τίποτε ἄλλο δὲν ἔχει. Οὔτε ἀπὸ ἐμπόρους, οὔτε ἀπὸ βιομηχάνους.

Οἱ περισσότεροι μάλιστα ἀπ' αὐτοὺς μὲ μεγάλη δυσκολία δίδουν ἄδεια στοὺς υπαλλήλους τους νὰ φεύγουν λίγα λεπτά τῆς ὥρας ἐνωρίτερα γιὰ νὰ παραλαμβάνουν τὸ πρῶτο μάθημα.

Μοῦ μένει ἀλησμόνητη ἡ ἐποχὴ κατὰ τὴν ὁποία εἶχα τὴν μεγάλη τιμὴ νὰ διδάξω στὴν Βραδυνὴ καὶ νὰ τὴν διευθύνω, ὅποταν ἀπὸ κοντὰ παρακολουθοῦσα τὴν καθημερινὴ τραγωδίαν μερικῶν μαθητριῶν.

Λαχανιασμένες ἀπὸ τὴν βία νὰ προφθάσουν, κουρασμένες ἀπὸ τὴν βαρεὶά δουλειὰ 8-10 ὥρῶν, ἀναιμικῆς ἀπὸ τὴν ὑπερκόπωσι καὶ τὴν ἀνεπαρκῆ διαίτα ἐνέπνεαν σεβασμὸ μετὰ τὴν ψυχικὴ τους δύναμι καὶ τὸν πόθο νὰ μάθουν κάτι παραπάνω καὶ νὰ τελειοποιηθοῦν ἐπαγγελματικὰ γιὰ νὰ καλυτερεύσουν τὴν θέσι τους. Καὶ μαζύ μ' αὐτὴ τῆς οἰκογενείας τους, ποὺ εἶχε ἀνάγκη καὶ τοῦ ἐλαχίστου, τὸ ὁποῖο θὰ ἔμπορευσαν νὰ εἰσφέρουν εἰς τὸ κοινὸ ταμεῖο.

Καὶ σήμερα ἀκόμα οἱ αὐτὲς δυσκολίες ὑπάρχουν γιὰ τες εργαζόμενες.

Γι' αὐτὸ καὶ τὸ προσωπικὸ τῆς Σχολῆς καταβάλλει ὑπεράνθρωπους κόπους, ὥστε οἱ μαθήτριες ποὺ δὲν ἔχουν καιρὸ ὅχι νὰ μελετήσουν μὰ οὔτε καὶ νὰ ἀναπαύθουν, νὰ ἔμπορουν νὰ ἀποκοῦν τες ἀπαιτούμενες γνώσεις καὶ ἱκανότητες μέσα στὴν παράδουσι. Καὶ τὸ κατορθώνει μετὰ τὴν ιδιαίτερη μελέτη, τὴν κατάλληλη ἐκλογὴ καὶ προσαρμογὴ τῆς ὕλης ποὺ διδάσκεται, μετὰ τὴν ἀπλοποίησι τῆς διδασκαλίας καὶ τὸ κυριώτερον μετὰ τὴν ἀγάπη στὰ παιδιά καὶ τὴ δουλειά.

Δὲν ἔμπορῶ παρὰ νὰ ἀναφέρω καὶ τὴν σημερινὴ Διευθύντρια τῆς Σχολῆς, τὴν πλατεῖα μορφωμένη καὶ ἐνθουσιωδῇ Διδάκτ. Ἀγ. Μηνιάτη, καὶ τὴν Καθηγήτρια τῆς Σχολῆς Καν. Ἀγνὴν Ρουσσοπούλου, τὴν γνωστὴ συγγραφέα, ποὺ θυσίασε ἀρκετοὺς κόπους γιὰ νὰ συγγράψῃ τὸ μοναδικὸ γιὰ μᾶς σύγγραμμα, ποὺ τὸ χαρακτηρίζει μεθοδικωτάτη ταξινόμησις τῆς ὕλης καὶ ἀπλουστάτη ἀνάλυσις δυσκόλων θεμάτων «τί πρέπει νὰ γνωρίζῃ ὁ πολίτης».

Επίσης τοὺς γεμάτους ἀγάπην πρὸς τὴν Σχολὴ καθηγητὰς τῆς δακτυλογραφίας καὶ στενογραφίας κ. Μελετῆν καὶ τῆς Ἀγγλικῆς γλώσσης κ. Ἐλ. Σδρίν.

Καὶ ἔτσι μ' ὅλες τες θυσίας καὶ τοῦ προσωπικοῦ καὶ τῆς Διοικητικῆς Ἑπιτροπῆς, ιδίως τῶν μελῶν της ἀπὸ τὴν ἀρχὴ τῆς ἰδρύσεως τῆς Σχολῆς κ. κ. Μαρίας Σβώλου καὶ Σμαρόγδας Παπαζαχαρίου ἡ Βραδυνὴ μας λειτουργεῖ(*). Καὶ ὁμως μὲ μικρὰς θυσίας ἀκόμη,

(*) Ἡ σημερινὴ ἐπιτροπὴ ἀποτελεῖται ἀπὸ τοὺς κυρίους καὶ κυρίας: Κ. Λαμπίρη, διευθυντοῦ τῆς Α' Δημ. Ἑμπ. Σχολῆς, προέδρου, Θεμενάκη, ἀντιπροέδρου, Σμ. Παπαζαχαρίου,

ιδίως τῶν τάξεων ποὺ ἔχουν ἄμεσο συμφέρον γιὰ τὴν διαφήμησι τῆς ἐργασίας τους, τῶν ἐμπόρων καὶ τῶν βιομηχάνων, θὰ ἔμπορουν ἡ Βραδυνὴ νὰ μὴ περιορίζεται μονάχα στὸν κύκλο τῶν ἐμπορικῶν σπουδῶν καὶ γλωσσικῆς μορφώσεως. Θὰ ἔμπορουν νὰ περιλάβῃ καὶ τμήμα πωλητριῶν καὶ διακοσμητριῶν καταστημάτων.

Ἡ σημερινὴ διακόσμησις τῶν περισσότερῶν καταστημάτων μας εἶναι ἀστεία. Τὰ δὲ καρτονάκια, τὰ καρφίτσωμένα ἐπάνω στὰ τόπια με ὅλους τοὺς γνωστοὺς καὶ ἀγνώστους τρόπους... καλλιγραφίας καὶ ὀρθογραφίας καὶ τί δὲν μᾶς δείχνουν!

Θὰ ἔμπορουν νὰ γίνῃ τμήμα πωλητριῶν με σχηματισμὸ 1-2 ντουλαπῶν μαγαζιῶν, τῶν φθηνῶν ειδῶν στὴν ἀρχὴ, συγχρόνως νὰ εἶχε ἀρχίσει ἡ εἰδικὴ κενυσι τοῦ προσωπικοῦ.

Θὰ ἔμπορουν νὰ σχηματισθῇ τάξις διακοσμητριῶν υπαλλήλων, στὲς ὁποῖες, κοντὰ στὲς εἰδικὲς γνώσεις, νὰ παρέχεται ιδίως ἡ δυνατότης νὰ ἀναπτύξουν τὸ γούστο γιὰ νὰ λείψῃ ἡ σημερινὴ ἀσχημία.

Καὶ ἔτσι με λίγες θυσίας, μὰ με πολλοὺς, βέβαια, κόπους τοῦ προσωπικοῦ, τὸ κυριώτερον με ὀρισμένη κατεύθυνσι γιὰ κάμποσα χρόνια θὰ ἔμπορουν νὰ σχηματισθοῦν τὰ ἀπαραίτητα γιὰ τοὺς ἔμποροῦ υπαλλήλους τμήματα.

Αὐτοὶ τμηματικά, καθ' ὁμάδας, θὰ ἔμπορουν νὰ μετεκπαιδεύονται ἔστω καὶ τες βραδυνὲς ὥρες. Αὐτὴ δὲ ἡ συμπληρωματικὴ μόρφωσις θὰ ἀπέδιδε ὀρισμένως πλουσιωτάτους καρπούς, γιατί σήμερα μεταξύ τῶν πωλητριῶν παρὰ πολλὰ εἶναι με μόρφωσι ἀνώτερη τοῦ δημοτικοῦ σχολείου: γυμνασίων, διδασκαλείων, μέσων καὶ κατωτέρων ἐμπορικῶν σχολῶν.

Καὶ μαζύ μετὰ τὴν ἐξύψωσι τὴν ἐπαγγελματικὴν ὅλου αὐτοῦ τοῦ πλουσιωτάτου ὄλικοῦ ἀπόλυτα θὰ ἐπραγματοποιεῖτο καὶ ὁ ἀνώτερος σκοπὸς τῶν ἐπαγγελματικῶν σχολῶν. Κοντὰ στὴ γενικὴ νὰ παρέχεται καὶ ἡ εἰδικὴ μόρφωσις, ὥστε μ' αὐτὴ νὰ γεννᾶται μέσ' τὴν ψυχὴ τοῦ υπαλλήλου ὁ αὐτοσεβασμὸς καὶ ἡ αὐτοεκτίμησις ποὺ προέρχονται ἀπὸ τὴν βαθειὰ κατανόησι τῆς ἀξίας καὶ τῆς χρησιμότητος τοῦ ἐπαγγέλματός του γιὰ τὴν κοινωνία.

ANNA ΣΤΑΜΑΤΕΛΑΤΟΥ

ταμίου, Διδος Θ. Ἀνδρεάδου, γραμματέως. Καὶ μέλη κ. Κοντολέοντα τοῦ ὑπουργείου Ἐθν. Οἰκονομίας καὶ κ. Μαρίαν Σβώλου καὶ κ. Ἀνναν Σταματελάτου.

Nelson Crayon
Rouge
Permanent

Γεν. Ἀντιπρόσωποι

Α. ΛΥΜΠΕΡΕΑΣ καὶ Ε. ΒΑΡΤΣΟΥ

Ἀθήναι, Αἰόλου 72

Τηλέφωνον 21806

Η γυναίκα στον άθλητισμό.

ΑΤΑΝ μιὰ παράλειψη στην «Ελληνίδα» να παραλείπει από την ύλη της μιὰ από τις γυναίκες δράσεις, τὸν άθλητισμό, καὶ με ἐξαιρετική χαρὰ βλέπουμε πὼς ἡ «Ελληνίδα» τώρα χαρίζει μιὰ της σελίδα στον γυναικεῖο άθλητισμό.

Ο γυναικεῖος άθλητισμός στην Ἑλλάδα εἶναι κάτι καινούργιο καὶ ὅπως κάθε νέο, βρίσκει δυσκολίες, στην πρόοδό του, στην επικράτησή του. Ο γυναικεῖος άθλητισμός στην Ἑλλάδα παλαίει γιὰ νὰ ἐπικρατήση καὶ χρειάζεται ἐνίσχυση πρὸ πανιὸς ἡθικῆς.

Οἱ παλῆες ιδέες πὼς ἡ γυναίκα δὲν εἶν' άκόμη γιὰ τὸ στίβο, πὼς ἡ γυναίκα εἶναι μόνο γιὰ τὸ σπῆτι, γιὰ τὴν οἰκογένεια δὲν ἔχουν ξεριζωθεῖ ἀπὸ τὴν Ἑλληνική κοινωνία. Ἡ γυναίκα δὲν παύει νὰ εἶναι γυναίκα ὅταν άσκήσῃ τὸ σῶμα της. Αὐτὸ εἶναι μιὰ πολὺ ἐσφαλμένη ιδέα. Ἡ σωματική άσκησις εἶναι κάτι πὸν χρειάζεται σὲ κάθε άνθρωπο, ἔτσι καὶ στὴ γυναίκα ἡ σωματική διάπλαση εἶναι κάτι ἀναγκαῖο γιὰ τὴ ζωὴ της.

Μιὰ ἄλλη ιδέα, ἐπίσης ἐσφαλμένη πὸν κρατᾷ τὰ κορίτσια σὲ ἀπόσταση ἀπὸ τὸ στίβο εἶναι ὅτι ἡ γυναίκα χάνει τὸ ἦθος της με τὸν άθλητισμό, ὅτι, χίλιες φορὲς ὄχι, αὐτὸ δὲν εἶν' ἀλήθεια. Ο άθλητισμός ἐξευγενίζει τὰ ἦθη, δὲν τὰ χαλᾷ, καὶ ὅταν ἓνα κορίτσι θέλει νάναι άνήθικο, βρίσκει ἄλλα μέρη ἔξω ἀπὸ τὸ στίβο γιὰ τίς κλίσεις του αὐτές.

Ἄς εἶναι ὅλα θάρθουν μόνο τους με τὴν ἐξέλιξη, μόνο πὸναι κάπως σιγανὴ σ' αὐτὸ τὸ σημεῖο. Ἐκεῖνες ὅμως οἱ γυναίκες πὸν καταλαβαίνουν τὴν ἀνάγκη τῆς ἐπιδόσεως τῆς γυναίκας στον άθλητισμό, ἄς βοηθήσουν ἄς πρωτοστατήσουν καὶ ἄς κάνουν ὅτι μποροῦν νὰ ἀνοίξουν τὰ μάτια αὐτῶν πὸν δὲν θέλουν νὰ καταλάβουν, πὸν δὲν νοιώθουν πὸσο χρειάζεται ἡ σωματική άσκησις στὴ γυναίκα.

Ο γυναικεῖος άθλητισμός στην Ἑλλάδα ἀκόμα δυστυχῶς εἶναι πολὺ πίσω. Χρειάζεται ἐνίσχυση καὶ πρῶτα θάρπεπε τὸ Ὑπουργεῖο τῆς Παιδείας, νάρθη άρωγὸ στην προσπάθεια τῶν λίγων πὸν παλαίουν γιὰ νὰ ἐπιβάλουν τὸν γυναικεῖο άθλητισμό. Τὰ σχολεῖα, τὰ Πανεπιστήμια, τὰ Πολυτεχνεῖα καὶ ὅλα τὰ εκπαιδευτήρια ἔπρεπε νάναι τὰ κέντρα ἀπ' ὅπου ὁ γυναικεῖος άθλητισμός νάπαιρνε ψυχὴ καὶ σῶμα.

Ἐδῶ στην Ἀθήνα κάτι γίνεται, μὰ στίς ἐπαρχίες, ἂν ἐξαίρεσουμε τὴν Κύπρο, ὁ γυναικεῖος άθλητισμός εἶναι ἀνυπαρκτός. Χρειάζεται δουλειά, ὄρεξη, προθυμία. Ἄς ἐλπίσουμε σὲ μέλλον καὶ ἄς μὴν ἀπαγορευόμαστε. Κάθε άρχὴ εἶναι δύσκολη. Θά νικήσῃ ἡ γυναίκα καὶ ἔδῶ, ὅπως ἐνίκησε καὶ νικᾷ σὲ τόσα ἄλλα στάδια.

Εἶναι λίγος ὁ γαιρός πὸν ὁ γυναικεῖος άθλητισμός άρχισε νὰ ἐπιβάλλεται, μὰ πρέπει νὰ ὁμολογήσουμε πὼς ἔχει κάνει σχετικὰς προόδους. Ἐχουν

γίνῃ πρωταθλήματα, ἔχουν ἰδρυθεῖ γυναικεῖοι σύλλογοι ἡ τμήματα σὲ ἀνδρικούς, καὶ ἔχει με πείσμα διεκδικηθῇ μιὰ νίκη σὲ volley, σὲ στίβο σὲ κολύμπι.

Ο Πανιώνιος Σύλλογος με τὸν ἀείμνηστο Δάλλα, ἦταν πρωτοπόρος σὲ γυναικεῖο άθλητισμό. Μετὰ ἀκολούθησαν ὅλοι οἱ ἄλλοι σύλλογοι.

Παναθηναϊκός, Πανελλήνιος, Νέες Βύρωνος, Ὀλυμπιακός, Καλλιθέας, Ἴωνικός, Near East, Πειραικός, καὶ Παλαιὸ Φάληρο πὸν ὡς τώρα κατέχει τὰ σκήπτρα τοῦ γυναικεῖου άθλητισμοῦ σχεδὸν σ' ὅλες του τίς φάσεις.

Ἀπὸ τίς πρῶτες Ἑλληνίδες άθλήτριες πὸν κατέβηκαν σὲ στίβο ἦταν ἡ Σοφία Μπενερδῆ ἡ ὁποία τώρα ἐγκατέλειπε τὸν στίβο, ἐπίσης αἱ ἀδελφαὶ Ἀγγελουπούλου. Καλὴ άθλήτρια ὄψεων εἶναι ἡ Γ. Στέργιου. Ἀκολουθοῦν οἱ Φ. Ἰωακείμ, Ἀρμάου, Παράσχου, Παπαδοῦκα. Στους δρόμους, ἄλματα, ἐμπόδια διακρίνονται οἱ Δες Λανίτου, Σουκούρογλου, Φραγκῆ, Ράντη, Γιαννάκου, Παιταξῆ, Παράσχου, Καρατῆ, οἱ ὁποῖες με συστηματικὴ προπόνηση θὰ μποροῦσαν κατὶ ν' ἀποδώσουν σὲ μέλλον.

Στὸ κολύμπι διακρίνονται οἱ Δες Καββαδία, Ι. καὶ Ν. Βέλλα, Γουλεμῆ, Καραδήμα, Κωνσταντιδίου, Βότσοον, Τσιμπαράκη.

Στὸ volley-ball τὰ σκήπτρα κατέχει ἡ Near East, μὰ καὶ οἱ ἄλλοι σύλλογοι Π. Φάληρο, Πανιώνος, Πανελλήνιος, παρουσιάζουν ἀρκετὰ καλὰ στοιχεῖα στίς ομάδες τους.

Τὸ tennis ἐξακολουθεῖ νάναι τὸ σπορτ τῆς ἀριστοκρατίας.

Ἐν γένει παρατηρεῖται κάποια ἀποχὴ τῶν κοριτσιῶν τῶν ἀνωτέρων κοινωνικῶν τάξεων, πρᾶγμα πὸν καταβιβάζει τὸν πολιτισμό μας.

Ἄς ἐλπίσουμε ὅμως πὼς σὲ μέλλον ὁ γυναικεῖος άθλητισμός θὰ συγκαταλέγει κορίτσια κάθε τάξεως καὶ θὰ ἀδελφώνει ὅλες με μιὰ κοινὴ ιδέα τὴν πρόοδο, τὴν ἀγάπη πρὸς τὸ ὑπαίθρο καὶ τὴν άσκήση.

ΔΟΜ. ΛΑΝΙΤΗ

Μὴ αγοράζεις ποτὲ πρᾶμα άχρηστο με τὴν πρόφασιν πὼς εἶνε φθιγόν.

Τίποτε δὲν εἶνε κουραστικό ὅταν γίνεται με καλὴ καρδιά.

Πόσες λύπες νοιώθουμε γιὰ ἀτυχίες πὸν δὲν συνέβησαν ποτέ.

ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ! ἀγοράζετε

Ελληνικά προϊόντα.

Γυναικεία δράσις στὴν Κύπρο.

Διαλέξεις.

Ὑπὸ τοῦ ἀριστα δρῶντος Σωματεῖου «Πνευματικὴ Ἀδελφότης» ἐξηκολούθησαν διδόμεναι τακτικὰ διαλέξεις ἐν τῷ οἰκῇματι τοῦ Σωματεῖου με τοὺς ἐξῆς ὁμιλητάς. Ἀνὶς Παναγιώτα Καραγιώργη «Περὶ Σελήνης» Πυγμαλίων Ἰωαννίδης με θέμα «Ἐγκλημα καὶ ποινὴ τὸ πάλαι καὶ σήμερον», Φρίξος Μιχαηλίδης «Περὶ ἀλκοολισμοῦ» Παῦλος Εἰούτας «Περὶ Δ. Σολωμοῦ» Τάκης Εὐαγγεῖδης «Περὶ φυματιώσεως» καὶ Ἰορδάνης Χριστοδουλίδης «Περὶ ὑγιεινῆς καὶ μακροβιότητος». Με τὴν τελευταίαν διάλεξιν ἐκλείσαν καὶ αἱ διὰ τὴν ἐφετεινὴν περίοδον διαλέξεις τοῦ Σωματεῖου τούτου.

Ὑπὸ τοῦ σοφοῦ μελετητοῦ τῆς ἱστορίας τῆς Πατρίδος μας καὶ ἀκουράστου κ. Θεοφίλου Μογάγγα ὁδηγοῦνται τὰ μέλη τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων Ἀμμοχώστου ἀπᾶξ τῆς ἐβδομάδος εἰς τὰ ἀρχαῖα μνημεῖα τῆς Ἀμμοχώστου, ὅπου ἀνάμεσα σ' αὐτὰ με τὴν διακρίνουσαν αὐτὸν χάριν καὶ τερπνότητα τοῦ λόγου κάμνει πρὸς αὐτὰ διαλέξεις ἀρχαιολογικάς.

Δεξιῶσις εἰς τὴν λογίαν Γερμανίδα Hedwig Luduke.

Ἡ Πνευματικὴ Ἀδελφότης, ἔκαμε τιμητικὴν δεξιῶσιν εἰς τὴν ἐν Κύπρῳ παρεπιδημοῦσαν λογίαν καὶ συγγραφεῖα κ. Hedwig Luduke, ἡ ὁποία ἐπισκέφθη τὴν Κύπρον πρὸς συλλογὴν Κυπριακῶν δημοδῶν ὁσμάτων πρὸς μετάφρασιν καὶ δημοσίευσιν αὐτῶν εἰς τὴν Γερμανίαν. Κατὰ τὴν δεξιῶσιν ἐχορευθήσαν ὑπὸ Λων μελῶν τῆς Π. Ἀδελφότητος ἐνδεδυμένων με Κυπριακὰς ἐνδυμασίας διάφοροι Κυπριακοὶ χοροὶ καὶ ἐτραγουδήθησαν δημοδῶδη κυπριακά τραγοῦδια. Ἡ λογία Γερμανὶς ἀπήγγειλεν Ἑλληνιστὶ δημοδῶδη ποιήματα τῆς Χίου καὶ τοῦ Πόντου.

Ἀνθεστήρια.

Ὑπὸ τοῦ δραστηρίου Συλλόγου «Φιλόπτωχος Ἀδελφότης Ἑλληνίδων Κτήματος Πάφου» διοργανώθησαν ἀνθεστήρια διὰ φιланθρωπικούς σκοποὺς καὶ ἐστέρθησαν ὑπὸ πλήρους ἐπιτυχίας.

Νηπιοκομικὸς Σταθμός στὴ Λευκωσία.

Τὸ ἀριστον Σωματεῖον Κιριῶν «ἡ Μάννα» ἐκτὸς τῆς ἄλλης του κοινωνικοῦ δράσεως προσέβη καὶ εἰς μιὰν ἀρκετὰ ἐπίμοχθον ἄλλη γενναίαν χειρονομίαν, ἱδρυσε δηλ. Νηπιοκομικὸν σταθμόν, σὲν ὅποιον θὰ βροῦν προστασίαν τὰ πτωχὰ βρέφη τῆς πόλεως. Ἡ χειρονομία αὐτῆς τῆς «Μάννας» εἶναι δείγμα πολιτισμοῦ πρώτης γραμμῆς καὶ ἐξίζει κάθε συμπάθεια καὶ ὑποστήριξι. Ἡ «Μάννα» σάν πραγματικὴ Μητέρα θὰ παραλαμβάνῃ τὰ πτωχὰ βρέφη καὶ θὰ τοὺς παρέχῃ κάθε δυνατὴν περιποίησιν καὶ περίθαλψιν.

70χρονα τοῦ ποιητοῦ Δ. Θ. Λιπέρτη.

Στὴν Πάφο, στὴ Λευκωσία καὶ Κυρήνεια γιορτά-

στηκαν τὰ 70χρονα τοῦ συμπαθοῦς καὶ λαοφιλοῦς ποιητοῦ τῆς Κύπρου Δ. Θ. Λιπέρτη εἰς ἐνδειξιν ἐκτιμήσεως καὶ ἀγάπης γιὰ τὸ μεγάλο καὶ ἀνεκτίμητο ἔργο του «Τὰ Τζιμπρωῖτικα Τρασοῦδια». Στὴ γιορτῇ πὸν δόθηκε πρὸς τιμὴν τοῦ στὴ Λευκωσία ἡ ὁποία εἶχε καὶ παγκύπριο χαρακτήρα μεταξὺ τῶν πολλῶν ὁμιλητῶν πὸν προσήλθαν ἀπ' ὅλας τὰς πόλεις τῆς Κύπρου ὁμίλησε καὶ ἡ ἐλλόγιμος δις Περσεφόνη Παπαδοπούλου ἐκ μέρους τῆς Πνευματικῆς Ἀδελφότητος ἡ ὁποία καὶ προσέφερεν εἰς τὸν ποιητὴν μετὰλλιον ἐκ μέρους τοῦ Σωματεῖου.

Τιμητικὴ δεξιῶσις ἔλαβε χώραν πρὸς τιμὴν τοῦ ποιητοῦ, τοῦ ψάλτου τῆς κυπριακῆς ψυχῆς, καὶ στὴν Ἀμμόχωστον τῆς Κύπρου διοργανώθησα ὑπὸ τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων Ἀμμοχώστου κατὰ τὴν 26 Μαΐου. Κατὰ τὴν δεξιῶσιν ὁμίλησεν ἡ πρόεδρος τοῦ Σωματεῖου κ. Μαρία Π. Ἰωάννου καὶ οἱ κ. κ. Ι. Καλαφάτης γυμνασιάρχης, Α. Ἀδάμαντος καθηγητῆς καὶ Α. Ζαλουμίδης δημοσιογράφος. Ο συμπαθὴς ποιητῆς ἀτήνησε καὶ ἀπήγγειλε ποιήματά του καταχειροκροτηθεῖς ὑπὸ τοῦ πυκνοτάτου ἀκροατηρίου. Στὴν ἐορτὴν ἔλαβε μέρος ἡ μανδολινάτα καὶ χορωδία τοῦ Σωματεῖου ὑπὸ τὴν διεύθυνσιν τοῦ κ. Γ. Κονναρῆ. Στὸν ποιητὴν ἐκ μέρους τοῦ Σωματεῖου προσεφέρθη ὡς ἀναμνηστὶν ὁ δῶρον ἀργυροῦς ἀμφορεὺς κυπριακῆς κατασκευῆς ὑπὸ τῆς Δος Ἰόλης Α. Σοφοκλέους.

Ἡ Πεντάμορφη με τοὺς 7 νάνους.

Τὸ Λύκειον Ἑλληνίδων Ἀμμοχώστου τὸ ἀπαράμιλλον τοῦτο Σωματεῖον ἐν Κύπρῳ ἐδίδαξε με λαμπράν καὶ ἐξαιρετικὴν ἐπιτυχίαν τὸ βον Παιδικὸ Θεάτρο με τὸ ἀριστοῦργημα τοῦ Παιδικοῦ Θεάτρου τῆς κ. Ἀντιγόνης Μεταξᾶ «Ἡ Πεντάμορφη με τοὺς 7 νάνους». Τὸ ἐκλεκτὸ καὶ πυκνότερον ἀκροατήριον ἔφυγε κατενθουσιασμένον ἀπὸ συνεχῆς θερμότητας τὴν κ. Μαρίαν Π. Ἰωάννου καὶ Δα Ἰόλην Α. Σοφοκλέους, αἱ ὁποῖαι ἐδίδαξαν τὸ ἔργο, τὴν Δα Ρίκα Μαυρομμάτη, ἡ ὁποία ἐμελοποίησε καὶ ἐδίδαξε τὰ τραγοῦδια τοῦ ἔργου καὶ τὴν Δα Ἀγνήν Α. Σοφοκλέους, ἡ ὁποία ἐδίδαξε τοὺς χορούς καὶ ὑπὸ τὴν καλλιτεχνικὴν καὶ πεφωτισμένην ὁδηγίαν τῆς ὁποίας ἔγιναν ὅλαι αἱ θαυμάσιαι ἐνδυμασίαι τοῦ ἔργου, αἱ ὁποῖαι ὑπερῆσαν.

Ἡ Πεντάμορφη ἐπανελήθη με τὴν αὐτὴν λαμπράν ἐπιτυχίαν τὴν 30ην Μαΐου διὰ τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως Βαρωσίων.

Εξετάσεις.

Κατὰ τὰς ἐορτάς τοῦ Πάσχα ἐπισκέφθησαν τὴν Κύπρον ὁ οἰκονομικὸς διευθυντῆς τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁδεῖο κ. Π. Κοτσηρίδης, ἡ κ. Τασία Κοτσηρίδου καθηγήτρια τοῦ Ἑλλ. Ὁδεῖο καὶ ὁ κ. Ἀντίοχος Εὐαγγελάτος εἰς ἐκ τῶν καλλιτεχνικῶν διευθυντῶν τοῦ καὶ διευθυντῆς Ὁρχήστρας καὶ διενήργησαν ἐξε-

τάσεις εις τὸ ἐν Λευκασίᾳ παράρτημα τοῦ Ἑλληνικοῦ Ὁδείου.

Κατὰ τὰς ἐξετάσεις ἡ μαθήτρια τῆς κ. Ἑλένης Ἀθανασιάδου Δις Θάλεια Κισσονόργη ἔλαβε πτυχίον «Ἀριστα ἐπὶ διακρίσει». Οἱ αὐτοὶ ἐξετάσται διενήργησαν ἐξετάσεις καὶ εἰς τὸ μουσικὸν τμήμα τοῦ Λυκείου Ἑλληνίδων Ἀμμοχώστου, ὅπου ἀπεκόμισαν τὰς ἀρίστους τῶν ἐντυπώσεων ἀπὸ τὴν ἄοκνον καὶ εὐσυνείδητον ἐργασίαν τῆς Δος Ρίκας Μευρομάτη. Ἐκδόσεις.

Μὲ τὸν τίτλο «Παιδικὲς Ψυχές» ἐξεδόθη ὑπὸ τοῦ Ἀνωτέρου Παρθ. Λεμεσοῦ καλλιτεχνικὸ βιβλιαράκι περιέχον ἐκθέσεις τῶν μαθητῶν τῆς κ. Ἑλένης Αὐτονόμου.

Ἡ κ. Ἑλένη Αὐτονόμου ἡ ἀκούραστη καὶ ἀληθινὰ μορφωμένη αὐτὴ διευθύντρια τοῦ Ἀνωτέρου Παρθ. Λεμεσοῦ, γνωστὴ γιὰ τὴ μεγάλη τῆς δρᾶσι μπορεῖ νᾶναι ὑπερήφανη γιὰ τὸ ἔργο αὐτὸ τῶν μαθητῶν τῆς, ποὺ δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο, παρὰ ὅπως ἔγραψεν ἡ κριτικὴ «ὁ ὥριμος καὶ γλυκὸς καρπὸς μιᾶς σοβαρᾶς καὶ καλλιτεχνικῆς δημιουργίας τῆς».

Μὲ τὸν τίτλον «Ἡ λαλιὰ τοῦ σχολείου μας» ἐκδίδεται θαυμάσιον περιοδικὸ ἀπὸ τὴν Ἰδιωτικὴν Σχολὴ Λεμεσοῦ, τὴν ὁποῖαν διευθύνει ἡ προοδευτικὴ καὶ ἐμπνευσμένη κ. Ἀθηναῖς Ι. Λανίτου.

Τόσον ἡ κ. Ἀθηναῖς Ι. Λανίτου, ὅσον καὶ ἡ κ. Ἑλένη Αὐτονόμου ἔχοντας ὑπ' ὄψει τὰς τελευταίας ἀποκτήσεις τῆς Παιδαγωγικῆς, ἔδωσαν ὥθησι σ' ἐλευθέραν πνευματικὴν ἐργασία καὶ ἐδημιούργησαν κατὰ πολὺ ὥρατο καὶ ὠφέλιμο. Ἀμρότεροι εἶναι ἄξια θερμοῦν συγχαρητηρίων γιὰ τὴν εὐσυνείδητη προσπάθεια καὶ τὸ δημιουργικὸν τὸς ἔργο ποὺ ἀναμφιβόλως μιὰ μέρα θάχουν νὰ τὸ καμαρώσουν στὴ λογοτεχνικὴ παραγωγὴ τοῦ τόπου μας μὲ τὰ φωτισμένα μιὰ καὶ ποὺ μὲ τόση στοργὴ καὶ ἐνθουσιασμό δημιουργοῦν στὰ σχολεῖά τους.

Μουσικοφιλολογικὴ ἐσπερίς.

Τὴν 8ην Ἰουνίου δόθηκε μουσικοφιλολογικὴ ἐσπερίς στὸ Λύκειο Ἑλληνίδων Ἀμμοχώστου· σ' αὐτὴν ἔλαβε μέρος ἡ μανδολινάτα καὶ χορφεῖα τοῦ Σωματείου ἀποτελουμένη ἀπὸ 25 πρόσωπα ὑπὸ τὴν διύθυνσιν τοῦ κ. Γ. Κουναρῆ.

Ἡ Δις Ρίκα Μευρομάτη ἀπήγγειλε μὲ πολλὴν τέχνη καὶ χάρι ποιήματα τοῦ Βαλαωρίτη. Τὸ Κοινὸν ἀθρόον προσήλθε καὶ ἐξεδήλωσε τὴν ἀγάπην καὶ ἐκτίμησίν του πρὸς τὸ ἴδρυμα αὐτὸ ποὺ τόσον ἀδούρβη ἐργάζεται γιὰ τὴ δημιουργίαν μουσικῆς συνειδήσεως καὶ τὴν ἐξύψωσιν τοῦ μουσικοῦ ἐπιπέδου τῆς πόλεως Βαρωσίων.

Ἀμμοχώστος, Ἰούνιος 1935.

ΣΑΛΑΜΙΝΙΑ

Καλλιτεχνικὴ Κίνησις

Ἀπὸ τὴν διεθνὴ Καλλιτεχνικὴ κίνησι.

Ἡ πὺλ πολὺτιμη καλλιτεχνικὴ ἐκθεσις τοῦ κόσμου. Στὸ Παρίσι βλέπει κανεῖς κατ' αὐτὰς εἰς μεγάλων ἀριθμὸν τοιχοκολλημένους τῆς διαφημίσεως τῆς μεγάλης Ἰταλικῆς Ἐκθέσεως, ποὺ φέρουν τὴν εἰκόνα τῆς «Φλώρας» τοῦ Τιτσιανού, καὶ κάθε ξένος δὲν θὰ λείψῃ νὰ ἐπισκεφθῇ τὴν ἐκθεσιν αὐτὴν στὸ Petit Palais, ποὺ εἶναι στολισμένον μὲ γαλλικὰ καὶ ἰταλικὰ σημαῖες, καὶ ὅπου φυλάττουν ἄνδρες τῆς δημοκρατικῆς φρουρᾶς μὲ ἐφ' ὅπλου λόγχης, γιατί ἡ ἐκθεσις αὐτὴ δὲν εἶναι ἀσφαλισμένη, ἀν καὶ εἶναι ἴσως ἴσως ἡ πολυτιμότερα ποὺ εἶδε ποτὲ ὁ κόσμος. Συγχρόνως ἐκτίθενται στὶς Tuileries καλλιτεχνικὰ ἔργα τοῦ 19 καὶ 20 αἰῶνος, ἡ ἐκθεσις ὅμως αὐτὴ δὲν φυλάσσεται στρατιωτικῶς.

Τρία χρόνια χρεώστηκαν γιὰ νὰ ἐτοιμάσουν τὴν Ἰταλικὴν Ἐκθεσιν, ὁ Ἰταλὸς ὑπουργὸς τῆς προπαγάνδας καὶ ὁ διοικητὴς τῆς Ρώμης παρενέβησαν στὴν ἐναρξιν, τὸν δὲ ποιητικὸν πρόλογο τοῦ καταλόγου ἔγραψεν ὁ Paul Baléry.

Ἡ καλλιτεχνικὴ ἐντύπωσι τῶν ἔργων τῶν παλαιῶν αὐτῶν διδασκάλων ἀπὸ τοῦ Cimabue μέχρι τοῦ Τιέπολο εἶναι καταπληκτικὴ, 500 περίπου εἰκόνες, σκίτσα, μετάλλια, γιάλιννα σκεύη, ἔργα κεραμεικῆς, χειρόγραφα, μινιατοῦρες συνελέχθησαν ἐκεῖ ἀπ' ὅλα τὰ μουσεῖα τοῦ κόσμου. Πλὴν τῆς Γαλλίας παρεχώρησαν τοὺς θησαυροὺς των τὸ Πράδο τῆς Μαδρίτης, ἡ Ermitage τοῦ Λενινγκράδ, ἡ Ἐθν. Πινακοθήκη τοῦ Λονδίνου, ὡς καὶ τὰ μουσεῖα τῆς Βιέννης, ἐπίσης ὅμως καὶ πολλὰ ἰδιωτικὰ συλλογὰ τῆς Ἀγγλίας, Ἰσπανίας, Γαλλίας καὶ Ἡν. Πολιτειῶν. Ἡ πολὺ καλὴ ἐκλογὴ τῶν ἔργων τῶν μεγάλων ζωγράφων ζημιώνεται κάπως ἀπὸ τῆς προσθήκης ποὺ ἔκαναν στὸ Παρίσι. Πάντως ὅμως προεξέχει πλήρως ὁ Ἰταλὸς χαρακτήρ. Ὑπάρχουν ἐν τοῦτοις περιπτώσεσι ποὺ ἀμφιβάλλει κανεῖς ἀν ἡ τότε εἰκόνα ἔπρεπε νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ κατανυκτικὸν σκοτάδι μιᾶς παληᾶς ἐκκλησίας, γιὰ νὰ τοποθετηθῇ ἐκεῖ γυμνὰ στὸ φῶς τῆς ἡμέρας.

Στὶς Tuileries ἐκτίθενται ἔργα τοῦ 19 αἰῶνος καὶ τῶν ζώντων. Ἡ ἐντύπωσις δὲν μπορεῖ νὰ συγκριθῇ μὲ τὴν τοῦ Petit Palais. Ἡ Ἰταλία εἶχε μὲ τὴν ἐκθεσιν αὐτὴν μιὰ ἐπιτυχία ποὺ θεωρεῖται ὡς μιὰ πραγματικὴ νίκη.

Σχολικὸς Κινηματογράφος.

Ὑπὸ τῆς Κοινοβουλευτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἐξουσιοδοτήσεως ἐψηφίσθη τὴν 29ην Αὐγούστου ἐ. ἔ. νομοθετικὸν διάταγμα περὶ ἱδρύσεως γραφείου Μορφωτικοῦ Κινηματογράφου παρὰ τῷ Ὑπουργεῖῳ Παιδείας.

Ἐκδεις δράσεως

τοῦ Συνδέσμου Προστασίας τῆς Ἑργατίδος Πειραιῶς.

Φίλοι Κυρίαι,

Πολὺ σωστὰ καὶ δικαιολογημένα εἶδα νὰ ζητῇ τὸ Ἐθν. Συμβούλιον τῶν Ἑλληνίδων στὸ ἄρθρον 3 τοῦ καταστατικοῦ του, καὶ εἰς τελευταῖον συμπληρωματικόν, λογοδοσίαν καὶ γεν. κατευθύνσεις τῶν διαφορῶν σωματείων, μὲ μόνην τὴν διαφορὰν ὅτι πρέπει ἐκατέρωθεν νὰ ὑπάρχουν αἱ ἴδιαι ὑποχρεώσεις, ὥστε σὲ μιὰ θαυμαστὴ σύμπνοια καὶ ὠραία ἁρμονία νὰ βαδίξῃ μιὰ τόσο συντελεστικὴ καὶ ἀποδοτικὴ σὲ ἀλτρουισμόν ἐργασία. Γιὰ τὸ λόγο αὐτό, ὁ Σύνδεσμός μας τῶν Κυριῶν πρὸς προστασίαν τῆς Ἑργατίδος εἰς τὸν Πειραιᾶ, ἐζήτησεν νὰ γραφῇ ὡς θέμα τῆς ἡμερησίας διατάξεως καὶ ἡ λογοδοσία μας καὶ θὰ ἦταν εὐχῆς ἔργον ἂν καθ' ἓνα ἀπὸ τὰ ὁμόσπονδα ἀδελφὰ Σωματεῖα ἤθελε ζητήσῃ τὸ ἴδιον, ὥστε νὰ μπορέσωμε ἔστω καὶ θεωρητικὰ νὰ ἔλθουμε σὲ κάποια στενότερη ἐπικοινωνία καὶ ἴσως, ἴσως δίνοντας τὰ χέρια νὰ ἐρχόμεθα σὲ κάποια στενότερη ἐπαφὴ ποὺ ἀσφαλῶς θὰ εἶχε τὸ ἀποτέλεσμα νὰ τροφοδοτηθῇ τὸ ἓνα ἀπὸ τῆς ἐμπνεύσεως ἢ τῆς δημιουργικῆς ἐργασίας τοῦ ἄλλου. Ὅλοι μας ἀποβλέπομε σὲνα κοινὸ σκοπὸ κοινωνικὸ καὶ ὠραῖο. Δὲν μπορεῖ καὶ δὲν πρέπει νὰ ὑπάρχῃ ἐπαγγελματικὴ ἀντιζηλία. Δὲν εἴμεθα ἐπαγγελματίαι ἀλλοιῶς ποῖα θὰ ἦταν ἡ καθαρὴ ἔννοια τῆς ὁμοσπονδίας;

Ὁ Σύνδεσμός μας, ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Σύνδεσμος Κυριῶν πρὸς προστασίαν τῆς ἐργατίδος ζῇ καὶ δοῖ ἀπὸ τοῦ 1904 στὸν Πειραιᾶ μὲ Ἰδρύτρια τὴν ἀλησμόνητην Πρόεδρον τὴν Αὐγούστα Π. Ξανθάκη Ἑλβετίδα τὴν πατρίδα, ἀλλὰ Ἑλληνίδα τὴν ψυχὴν καὶ τὰ αἰσθήματα ἀφοῦ ταυτόχρονα μὲ τὴν ἀνατροπὴ τῶν παιδιῶν τῆς ἀνέλαβε σὰν ἓνα καθήκον σὰν μιὰ ἱερὴ ὑποχρέωσιν τὴν προστασίαν τῆς Ἑργατίδος.

Καὶ νὰ φαντασθῇ κανεῖς πὼς ἔζησε σὲ μιὰ ἐποχὴ ποὺ ἀπὸ κοινωνικοὺς καὶ οικονομικοὺς λόγους πολὺ λίγα κορίτσια εἶχον ριχτῇ στὴ βιοπάλη ὥστε νὰ ὑπάρχῃ ἐπιτακτικὴ ἡ ἀνάγκη τῆς προστασίας τοῦ ἐργαζομένου κοριτοῦ.

Ἀπὸ τὴν ἐποχὴ λοιπὸν ἐκείνη, ἔδω καὶ τριάντα ἓνα ὁλόκληρα χρόνια ἱδρύει τὸ Σύνδεσμον μὲ τὴν συνεργασίαν ἄλλων ἐκλεκτῶν Πειραιωτίδων Κυριῶν ποὺ εἶχαν κατανοήσῃ τὸ πνεῦμα τῆς, καὶ βάξῃ ὡς σκοπὸν τὴν ἐνίσχυσίν τους ἠθικὴ καὶ υλική. Πρωτεύει γιαντὴν ἡ μόρφωσις. Ἡ πνευματικὴ ἀνάπτυξις. Γιαυτὸ ἱδρύει τὸ Κυριακὸν σχολεῖον ποὺ ἀριθμεῖ καὶ αὐτὸ τόσα χρόνια ζωῆς ὅσα καὶ ὁ σύνδεσμος. Ἀργότερα τὸ 1909 ἱδρύει τὰ σισίτια διὰ τὰς ἐργαζομένας γυναῖκας τὰ ὁποῖα μεγάλως συνετέλεσαν εἰς ἐνίσχυσιν τῶν οἰκογενειῶν τῶν Ἐπιστράτων, καὶ ὁργανῶν τοῦ

πολέμου καὶ τὰ διατηρῇ μέχρι τοῦ 1914. Ταυτόχρονα ἱδρύει τὰ ὑφαντήρια βαμβακερῶν καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων τὰ ὁποῖα παρέχουν οἰκονομικὴ ἐνίσχυσιν σὲ τόσες ἐργατίδες ἀλλὰ καὶ ἐνισχύουν τὸ Ταμεῖον τοῦ Συνδέσμου διὰ νὰ ἀντεπεξέρχεται εἰς τὰς παντοειδεῖς ὑπὲρ τῶν πτωχῶν του ἀνάγκας.

Ἀπὸ τοῦ 1914 καὶ πέραν ἐργάζεται μὲ μόνον τὸ Τμήμα τοῦ Κυριακοῦ σχολείου. Ὁ Σύνδεσμος δὲν εἶχε τὰ μέσα νὰ διατηρήσῃ καὶ τὰ τρία, εἶνε χαλεποὶ οἱ καιροὶ τῶν πολέμων, τῶν ἐπαναστάσεων, τῆς ἀλλαγῆς καθεστῶτων.

Καὶ φθάνομεν ἔτσι τὸ 1930 μὲ μόνον τὸ Κυριακὸν σχολεῖον καὶ τὴν περιθάλψιν τῶν φοιτῶντων εἰς αὐτό.

Λίγα λόγια πάνω στὸ τμήμα αὐτὸ καὶ τὴν λειτουργίαν του νομίζω ὅτι δὲν θὰ ἦσαν ἄσκοπα. Τὸ Κυριακὸν μας σχολεῖον ἔχει σήμερον ἀπὸ 1930 δηλ. ὑπὲρ πεντακόσια κορίτσια ἐργαζόμενα. Τὸ 1933 ὁ Σύνδεσμος ἱδρύει καὶ πάλιν τὸ τμήμα τῶν λαϊκῶν σισιτίων. Εἶνε τόση καὶ τέτοια ἡ δυστυχία καὶ ἡ ἀθλιότης ποὺ μαστίζει τὸν κόσμον ἀπὸ τὴν ἀνεργίαν καὶ τόση ἡ πείνα ἀπὸ τὴν ἐν γένει οἶκον. καχεξίαν ὥστε νὰ προέχῃ παντὸς ἄλλου ἢ ἱδρυσεὶς τοῦ Τμήματος αὐτοῦ.

Ὁ Σύνδεσμος δὲν λογαριάζει χρήματα καὶ ἡ Κυρίαι κόπους. Ἰδρύουν καὶ τὸ Τμήμα αὐτὸ μὲ μεγάλην ἀληθινὰ ἀπόδοσιν καὶ συντελεστικότητα.

Ἀρχίζει τὰς ἐργασίας του μοιράζοντας εἰς τοὺς πλημυροπαθεῖς 18.000 μερίδες δωρεάν καὶ προχωρεῖ ἀβίαστα εἰς τὸ ἔργον τοῦ μέχρι σήμερον παρέχοντος εἰς ὑπὲρ διακοσίας πενήντα πτωχοὺς καὶ ἀνέργους καθαράν καὶ ὑγιεινὴν τροφὴν πρὸς 3.50 καὶ 4.50 τὴν πλήρη μερίδα τοῦ φαγητοῦ τὰς Κυριακὰς καὶ τὴν Πέμπτην δίδεται κρέας τὰς δὲ εορτὰς τῶν Χριστογέννων, Πρωτοχρονίας, Ἀπόκριας καὶ Πάσχα φρούτα, αὐτὰ καὶ γλυκίσματα δωρεάν.

Καὶ τελευταῖον κατὰ τὰ τέλη Ὀκτωβρίου τοῦ 1934 ἱδρύει τὸ Τμήμα τῆς Ἑπαγγελμ. καὶ Οἰκοκυρ. Σχολῆς μὲ καθημερινὴν φοίτησιν κοριτσιῶν τοῦ λαοῦ ποὺ ἔχουν ἀποφοιτήσῃ ἀπὸ τὸ τετρατάξιον ἢ ἐξατάξιον δημ. σχολεῖον μὲ διδάκτρα μόνον 40 δραχμὰς μηνιαίως. Ἡ Οἰκοκυρικὴ μας σχολὴ ἐργάζεται σήμερον μὲ 35 κορίτσια μὲ ὁργανισμόν καὶ πρόγραμμα ἄριστον ὁμοιον πρὸς τῶν ξένων στοιχειωδῶν ἐπαγγελμ. καὶ οἰκοκ. σχολῶν τὸ ὁποῖον καὶ ἐνεκρίθη τελευταίως ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Ἑθνικῆς Οἰκονομίας ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τοῦ ὁποῖου καὶ διατελεῖ.

Ἡ σχολὴ μας διευθύνεται ὑπὸ διπλωματούχου τοῦ Οἰκοκυρικοῦ Χαροκοπέου Διδασκαλείου καὶ μὲ εἰδικὰ πρόσωπα διὰ τὰ διάφορα μαθήματα κλπ. Πλὴν

τώρα της επαγγελματικής μορφώσεως δίδεται και ή γραμματική τοιαύτη από διπλωματούχους διδασκαλίσσας των Ελληνικών και Γαλλικών. Τα μαθήματα της Ύγιεινης και της βρεφοκομίας διδάσκονται από Ιατρον.

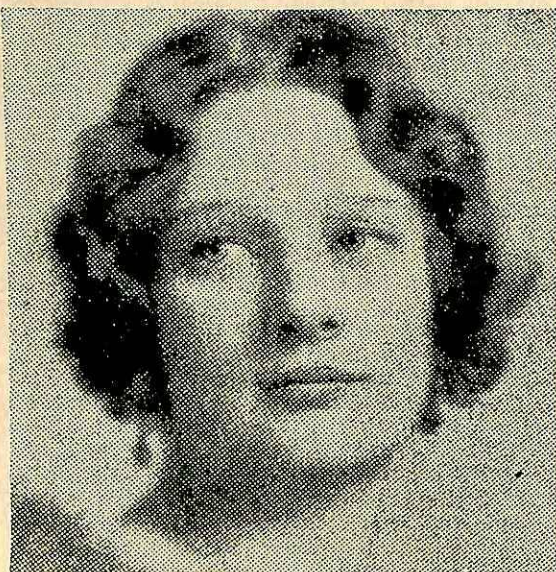
Περαιτέρω ν' αναφέρωμεν και πάλιν ότι το Τμήμα της περιθάλψεως εργάζεται παράλληλα και παρέχει εις τας τροφίμους των σχολείων μας εργάτιδας καθώς και εις άλλους έχοντας ανάγκην ιατρικής περιθάλψεως, επισκέψεως ιατρον και αποστολήν εις αναρρωτήρια νοσοκομεία παιδικάς έξοχας κλπ.

Ποιοι και πόσοι οι πόροι μας; Ελάχιστοι, ελαχιστότατοι φίλοι Κυρίαί, αλλά πολὺς ὁ ἐνθουσιασμός και ή πίστις μας. Ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Προνοίας δοχ. 16.000 ἐτησίως και Δήμον Πειραιῶς 30.000. Τὰ δὲ λοιπὰ; Εἶναι εὐκολονόητον πόσοι κόποι και πόσες θυσίαι χρειάζονται νὰ καταβληθοῦν διὰ νὰ ἐξευρεθοῦν διὰ τὴν λειτουργίαν τόσων τμημάτων λειτουργούντων ἀπροσκόπτως.

Ἀποφεύγω νὰ ἀφέρω ὀνόματα Κυριῶν ποὺ ἐργάζονται εἴτε ὡς μέλη τοῦ Διοικ. Συμβουλίου, εἴτε ἐνεργότερον ὡς Πρόεδροι τμημάτων, διότι δὲν θέλω νὰ θίξω τὴν γνωστὴν μετριοφροσύνην τῶν Κυριῶν.

Καὶ γιὰ νὰ τελειώσω τὴν σύντομή μας γνωριμία χαιρετίζω ἀδελφικά ὅλα τὰ ὁμόσπονδα Σωματεῖα τοῦ Ἑθνικοῦ Συμβουλίου τῶν Ἑλληνίδων ἐκφράζοντας τὴν εὐχὴν νὰ ἐργάζονται ὅλα ἀδελφωμένα κάτω ἀπὸ τὴν ἴδια ἀλτροῦστικὴν σημαίαν τῆς ὁραιοτέρας και ὕψηλοτέρας ἀρετῆς ποὺ λέγεται ἀνθρώπινη ἀλληλεγγύη.

ΙΣΜΗΝΗ ΤΖΑΒΑΡΑ - ΒΟΓΙΑ
Γεν. Γραμματεὺς

Ἡ φρονευθεῖσα Βασίλισσα τοῦ Βελγίου Ἀστριντ εἰς τὸ τραγικὸν αὐτοκινητικὸν δυστύχημα κατὰ τελευταίαν τῆς φωτογραφίαν.

Θεατρικὴ Στήλη

Ἀπουσίαζομεν τῆς ἐκλεκτῆς συνεργήτοδός μας κ. Κατερίνας Κασοῦρη δημοσιεύομεν τὴν ἀκόλουθον κριτικὴν, τὴν ὁποίαν μᾶς ἀπέστειλε γνωστὸς θεατρικὸς κριτικὸς.

Μία μεγάλη προσπάθεια.

Ἡ Ἑταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Θεάτρου καὶ τὸ Θέατρον.

Ἡ ὁ θεάτρο—ξαίρουμε ὅλοι μας, εἶναι ὁ καθρέφτης τοῦ πολιτισμοῦ κάθε λαοῦ. Ὁ κινηματογράφος ποὺ κερδίζει ἔδαφος κάθε μέρα κατακτᾷ τὸ μεγάλο κοινόν, τὸ δεσμεύει τὸ υποδουλώνει, καὶ τὸ θέατρο, μένει στὴ δευτέρῃ ἴσως στὴν τρίτῃ γραμμῇ.

Ἡ Ἑταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Θεάτρου, τὸ Σωματεῖον αὐτὸ ποὺ κάθε μέρα ἐγγράφει καὶ νέα μέλη σκέφθηκε νὰ κἀνὴ μιὰ ἔνεσι, στὸ θεατρικὸ κοινόν, νὰ ζωντανέψῃ τὸ θέατρο στὴν Ἑλλάδα, νὰ τοῦ δώσῃ καινούργια πνοή. Μὲ διαλέξεις, μὲ μαθήματα, μὲ προπαγάνδα ποὺ προσπαθεῖ νὰ κἀνὴ μέσω τῶν φίλων τῆς, ἡ Ἑταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Θεάτρου κατακτᾷ ἔδαφος ἀργά, ἀλλὰ ἀσφαλῶς.

Στὴν Εὐρώπῃ καὶ γενικὰ στὶς Σκανδιναβικὰς χώρες οἱ Ἑταιρείες τῶν φίλων τοῦ Θεάτρου προετοιμάζουν τὸ κοινόν, τὸ σπρώχνουν, εἰς τὸ ν' ἀγαπήσῃ τὸ θέατρο. Μὲ τὰ διάφορα δελτία ποὺ μοιράζουν στὰ μέλη τους, τὰ εὐεργετικά αὐτὰ Σωματεῖα καταρτίζοντας ἕνα εἶδος "boule de neige", κατορθώνουν νὰ σχηματίζουν πυρῆνα ἀπὸ μέλη, ποὺ προπαγανδίζουν τὸ θέατρο, ἐνισχύουν κάθε θεατρικὴ προσπάθεια μοιράζουν δελτία ἐν εἴδει «καρτ» εἰς ὁρισμένους παραστάσεις ἐκλεκτῶν ἡθοποιῶν. Κάθε ἀρχὴ ὁμως εἶναι καὶ δύσκολη. Αὐτὸ εἶναι μιὰ πανθομολογούμενη ἀλήθεια. Ἡ Ἑταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Θεάτρου ὑπεστήριξε ἐφέτος τὸ θῖαςο Ἑνωμένοι Καλλιτέχνες τοῦ Λαϊκοῦ Θεάτρου Παγκρατίου. Ὁ γνωστὸς ποιητὴς καὶ λογοτέχνης κ. Κωστῆς Βελμύρας, ὁ μεγάλος ἰδεολόγος, ἀνέλαβε τὴν σκηνοθεσίαν τοῦ ἐν λόγῳ θιάσου, δὲν ἐφείσθη οὔτε κόπων, καὶ τεχνικῶν δυσκολιῶν οὔτε ἐξόδων γιὰ νὰ παρουσιάσῃ κάτι καλὸ στὸ δύσκολο κοινόν. Ὁ θῖαςος ἔπαιξε ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον Ἑλλήν. ἔργα, καὶ φυσικὰ κατὰ προτίμησιν μελῶν τοῦ σωματείου τῶν φίλων τοῦ θεάτρου καὶ ἐξέλεξε εἰδικὴ ἐπιτροπή. Στὴν Ἑταιρεία τῶν Φίλων τοῦ Θεάτρου ἀνήκουν γνωστοὶ διανοούμενοι καὶ θεατρικοὶ συγγραφεῖς. Ἡ ἐταιρεία καθιέρωσε ἢ ἐπανεφέρε τὰς φιλολογικὰς ἐσπερίδας τῆς Τρίτης στὸ Παγκράτι.

Ἡ πρώτη ἐμφάνισις τοῦ θιάσου ἔγινε μὲ τρία μονόπρακτα: «Τ' ἀρραβωνιάσματα τῆς Σιλβίας» φιλολογικὸ κομμάτι (α' βραβεῖον Βρυξελλῶν φιλολογικοῦ διαγωνισμοῦ 1932) Ἡ φωνὴ τοῦ Γκιῶν τῆς κ. Νικολάκης (Μανουέλας) καὶ ἡ «Παραμύθη μὲ τὸ σταυρὸ» τοῦ πρυτάνεως τῶν συγγραφέων κ. Ν. Λάσκαρη.

Γιὰ τὰ ἀρραβωνιάσματα τῆς Σιλβίας ἔχουμε νὰ προσθέσουμε πὼς εἶναι ἕνα ὥραιο λογοτέχνημα σὰν πεζογράφοιο ἀλλὰ δὲν εἶναι θέατρο.

Εἶναι ἡ ἱστορία τοῦ χαϊδεμένου κοριτσιοῦ, ποὺ

βαριέται τὴ μονότονῃ ζωὴ τῶν σαλονιῶν, τὶς αἰώνιες φιλοφρονήσεις, τὸ χάδι τῶν θαυμαστῶν τῆς, καὶ ζητάει ἕνα κομμάτι «σπαρταριστῆς ζωῆς» ποὺ δὲ βρίσκει. Συζητᾷ μὲ τὸν πατέρα τῆς, πάνω στὴ γραφικὴ ταράτσα τοῦ Διόνυσου, ἐνὸς κοσμικοῦ τύπου, ποὺ δὲν τὴν καταλαβαίνει, ποὺ δὲν νιώθει τὴν ψυχὴ τῆς, τὴν πολυσύνθετῃ ἀλλὰ καὶ τὴν ἀπόλυτῃ, ποὺ τρέχει πίσω ἀπὸ μιὰ χίμαιρα. Ὁ πατέρας φεύγει γιὰ νὰ παίξῃ τὸ μπρίτζ του κι' ἡ κοπέλα μένει ὁλομόναχη μέσα στὴ μοναξιά καὶ ὄνειροπολεῖ. Ἀκούγεται μέσα στὴ μελαγχολία τοῦ βραδυοῦ, ἡ φλογέρα τοῦ βοσκῶς ποὺ πλησιάζει ἢ ἀπομακρύνεται. Τὸ κορίτσι βυθισμένο σὲ συλλογὴ ἀκούει τὸ ἀλαργυνὸ τραγοῦδι. Ἐαφνικὰ παρουσιάζεται μπροστά τῆς ὁ Χάρος, μεταμορφωμένος σὲ κομψὸ παλικάρι ποὺ ἔχει ζήση ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους, πολλὴν καιρὸ, εἶδε ὅλη τὴ ψευτιά, τὴ διπρόσωπῃ ἠθική τους, καὶ βρίσκει στὸ ὥραιο κορίτσι τὴν πάντα γνήσιαν ψυχὴ ποὺ ζητάει χρόνια. Ἡ συνομιλία τῆς εἶναι ποιητικὴ μέσα στὸ γραφικὸ σκοτάδι, γεμάτη συμβολικὰς ἔννοιες. Στὸ τέλος ὁ Χάρος πείθει τὴν ὥραία Σιλβία νὰ τὸν ἀκολουθήσῃ στὸ ταξίδι τοῦ μέσα στὸ ἄπειρο. Ἀγκαλισμένοι φεύγουν, τὸ φῶς τοῦ φεγγαριοῦ ἀσημῶνει τὶς σκιὰς τους καὶ ἡ φλογέρα τοῦ βοσκῶς ποὺ ἀπομακρύνεται ὁλοένα, μοιάζουν μὲ τὸ τέλος ἐνὸς ὄνειρου ποὺ σβύνει. Αὐτὸ τὸ κομμάτι παιγμένο σὲ κλειστὸ χωρὸ, σὲ μιὰ φιλολογικὴ βραδυὰ θὰ ἤρρεσε πολὺ περισσότερο. Στὸ Παγκράτι χάθηκε μέσα στὸ θόρυβο τοῦ πλήθους ποὺ μπαίνει βγαίνει καὶ ποὺ ἐμτόδιζε στοὺς θεατὰς νὰ τὸ προσέξουν.

Ἡ φωνὴ τοῦ Γκιῶν τῆς Μανουέλας (Κα Νικολάκη), ποὺ παίχθηκε καὶ ἄλλοτε στὴν Ἀτλαντίδα, ἄρρεσε πολὺ, εἶναι ἕνας χαριτωμένος διάλογος μεταξὺ δύο Κυριῶν τοῦ κόσμου ἐμπνευσμένος, κωμικοσοβαρὸς, ὅπου τὸ κοσμικὸ φλέτ τοῦ σαλονιοῦ μεταμορφώνεται σὲ ἐφήμερο αἰσθηματάκι. Σ' αὐτὸ συντελεῖ ἡ γελαστὴ φύσις, τ' ἀπαλὸ ἀεράκι ποὺ σαλεύει τὰ φύλλα μὲ χάδι, καὶ ἡ φωνὴ τοῦ Γκιῶν ποὺ σπρώχνει τὴ νέα γυναῖκα σὲ ἀσθενικὰ ὄνειροπολήματα.

Ἡ Παραμύθη μὲ τὸ σταυρὸ, τοῦ κ. Ν. Λάσκαρη, μὲ τὰ καλαμπούρια τῆς, μὲ τὸ χιοῦμορ ποὺ διακρίνεται τὸν Πρύτανι τῶν συγγραφέων μας, ἄρρεσε ὑπερβολικὰ καὶ καταχειρ κροτήθηκε ἀπ' τὸ πολυπληθὲς κοινόν τῆς πρώτης ποὺ κατέκλεισε τὸ Λαϊκὸ Θέατρο τοῦ Παγκρατίου. Δυστυχῶς ὁ ἐνθουσιασμός τοῦ κοινοῦ κρύωσε πολὺ γρήγορα. Ἡ ἔλλειψη συγκοινωνίας, ὁ περίπατος πεζὴ μετὰ τὶς μεσονύχτιες ὥρες ὡς τὸ Ζάππειον δὲν κράτησε πισιά, οὔτε αὐτὰ τὰ μέλη τῆς Ἑταιρείας τῶν Φίλων τοῦ Θεάτρου, δὲν τίμησαν τὶς ὑπόλοιπες παραστάσεις, ἀν καὶ ἀργότερα τὸ ζήτημα τῆς συγκοινωνίας εἶχε τακτοποιηθεῖ.

Παίχτηκαν ἔπειτα κατὰ σειρὰν ἡ θαυμασία κωμωδία τοῦ κ. Γρ. Ξενοπούλου. «Δὲν εἶμαι ἐγώ, γνωστὴ στους διανοουμένους» ποὺ παίχθηκε ἄλλοτε μὲ μεγάλη ἐπιτυχία στὴν Ἀθήνα, καὶ «Θέλω νὰ γίνω

βουλευτὴς» τοῦ κ. Μήτσου Μυράτ. Χαριτωμένη καὶ ἔξυπνη κωμωδία καὶ τὸ ὥραιο ἔργο τοῦ κ. Κυριάκου Βαλανίδη «Πατρίδες». Ὁ συγγραφεὺς μὲ μεγάλη τέχνη μᾶς ἀναλύει τὴ λέξη Πατρίδα, πέρνοντας τὴν ἐθνικιστικὴ, ἰδεαλιστικὴ, σοσιαλιστικὴ ἀποψη. Μᾶς δίνει ἕνα ἰδανικὸ τύπο συνταγματάρχου ἀλύγιστο, μὲ τὴ συνείδηση πλασμένη μὲ ἰδανικὸ πού κρατᾷ ἐπὶ τῇ ζωὴ ἡ ἀγάπη τοῦ γιὰ τὴ Μεγάλῃ Πατρίδα.

Οἱ Πατρίδες εἶν' ἕνα ἔργο δυνατό καὶ λεπτόν, μεστὸ ἀπὸ τραγικὴ οὐσία καὶ δραματικὸ ἐνδιαφέρον, ἀπὸ κίνηση καὶ ἐνδόμυχη σύγκρουσις. Εἶναι ἕνα κομμάτι ἀσπαίρων καὶ ὁλοζώντανον, αὐτὴ τὴν αἰμοστάζουσα ἀνθρωπότητα ποὺ ἀγωνιᾷ. Δὲν εἶναι δρᾶμα ἐνὸς ἀτόμου ἀλλὰ μιὰ συμφωνικὴ ἐνορχήστρωση πάνω στὸ αἰώνιον θέμα τοῦ θανάτου, —εἶναι πολλὰ ἀτομικὰ ἐνδόμυχα δράματα ποὺ φθάνουν ὡς τὰ ἀκρότατα ὄρια, ἀπ' τὴ θανάσιμη ὁμαδικὴ ἀγωνία ποὺ ἀπλώνεται καὶ ποὺ σκεπάζει ὅλα.

Ὁ ῥόλος τοῦ κατάσκοπου, ποὺ χρόνια ἐμπαίζει μιὰ ὁλόκληρη οἰκογένεια, ἡ θετικὴ κῶρη τοῦ συνταγματάρχου ποὺ εἶναι κῶρη τοῦ κατασκόπου αὐτοῦ καὶ ποὺ ἀρνιέται ν' ἀκολουθήσῃ τὸν πατέρα τῆς ἐπειδὴ εἶναι ἀφοσιωμένη στοὺς θεοὺς γονεῖς τῆς, καὶ ἀγαπᾷ τὸ γυιὸ τους, εἶναι τὸ clou τοῦ ἔργου. Ὁ συγγραφεὺς ἀπέδωσε στὸ ὥραιο αὐτὸ καὶ δυνατό ἔργο τοῦ ὅλη τὴ φρίκη τοῦ πολέμου, τὸ ρήμαγμα τῆς οἰκογένειας, τὰ θύματα ποὺ θυσιάζουν τὸν ἑαυτὸ τῆς γιὰ μιὰν ἰδέαν τὴν ἀγωνία τῶν ἀτόμων μέσα στὸν ἀναβρασμὸ τοῦ πάθους καὶ τοῦ μίσους, τὸ φόβο. Μὲ συναρπαστικὰς πινελιὰς μᾶς δίνει ἕνα ζωντανὸ διάλογο, καλοδοουμένο, οἱ Πατρίδες τοῦ κ. Βαλανίδη εἶναι ἕνα ἔργο γεμάτο πνοῇ.

Τελευταία βραδυὰ ἦταν ἡ φιλολογικὴ βραδυὰ τοῦ λογίου καὶ θεατρικοῦ συγγραφέως Σιλβίου, μὲ τὸ ἀριστουργηματικὸν τοῦ μονόπρακτο «Τὸ τηλεφῶνισ εἰς τὸ Ὑπερπέραν» τὴν κωμωδίαν, καὶ τὸ σκέτο γεμάτο χιοῦμορ.

Τὸ ὥραιο αὐτὸ δραματάκι ὁ ψυχρὸς σπαραγμὸς μιᾶς γυναικὸς ποὺ ἀγαπᾷ τρελλὰ τὸν ἄνδρα ποὺ πορτὶνει τὴν ἀγάπῃ τῆς, ποὺ μιλάει μὲ τὸ τηλεφῶνισ καὶ τῆς φαίνεται πὼς ἀκούει τὴ φωνὴν τοῦ ἀγαπημένου τῆς ἀπ' τὸ ὑπερπέραν, εἶναι ἕνα θαυμάσιο λογοτέχνημα, ποὺ μπορῇ νὰ ἐνθουσιάσῃ τὸ μεγάλο κοινόν.

Ἡ προσπάθεια αὐτὴ τῆς Ἑταιρείας τῶν Φίλων τοῦ θεάτρου, νὰ ὑποστηρίξῃ τοὺς συγγραφεῖς, Ἑλληνικὰ ἔργα, καὶ ἐκλεκτοὺς ἡθοποιούς ὡς τὴν κ. Φιλίω Οἰκονόμου, θαυμασίαν χαρακτηριστὰ τῆς κ. Μ. Κρονηρᾶ, Εὐαγ. Ρούσσου Κ. Εὐαγγελίδου, Στ. Ἰατροῦ, καὶ τοὺς κ. Βλαχοπούλου, Μπούμπη, Κρονηρᾶν, Παπαδούκαν καὶ ἄλλους εἶναι ἀπαρχὴ μιᾶς καλλιτεχνικῆς δημιουργίας. Τὴ χειμωνιάτικῃ σαίζον ἡ Ἑταιρεία θὰ συνεχίσῃ τὸ ἔργον τῆς. Θὰ διοργανώσῃ σειρὰν διαλέξεων ἀπὸ ἐκλεκτοὺς διανοουμένους καὶ θεατρικοὺς συγγραφεῖς θὰ ὁργανώσῃ παραστάσεις μὲ Ἑλληνικὰ ἔργα, διαλεγμένα ἀπὸ εἰδικὴν καλλιτεχνικὴν ἐπιτροπὴν, κατὰ μὴνα προπαγανδίζουσαν τὸ θέατρο, ποὺ εἶναι ὅπως εἶπαμε καὶ ἀνωτέρω ὁ καθρέφτης τοῦ πολιτισμοῦ κάθε λαοῦ.

Ο ΘΕΑΤΡΙΚΟΣ

... ΕΙΔΗΣΕΙΣ ...

Την 28 'Ιουλίου απέθανεν ὁ πατριάρχης 'Αλεξανδρείας Μελέτιος. Ἡ φυσιογνωμία τοῦ πατριάρχου Μελετίου ὑπῆρξε μία τῶν μεγαλύτερων φυσιογνωμιῶν τῶν συγχρόνων ἐκκλησιαστικῶν πατέρων ἐν τῇ νεωτέρᾳ ἐκκλησιαστικῇ ἱστορίᾳ. Ὁ θάνατός του ὑπῆρξε ἀπώλεια μεγάλη ἐκκλησιαστική καὶ ἐθνική.

Την 29ην 'Ιουλίου ἐγένετο εἰς τὰ «Διονύσια» ἡ συγκέντρωσις τῶν συνεργαζομένων γυναικείων ὁργανώσεων.

Τῆς συγκεντρώσεως προήδρευεν ἡ Κα Σημιριώτη. Κατὰ τὴν συγκέντρωσιν ὠμίλησαν αἱ Καί Καί Α. Σβώλου, Α. Ρουσσοπούλου, Δίς Οἰκονομοπούλου, Δίς Σταυριανῆ, Κα Κοτρώζου καὶ ἄλλαι.

Ἐν τέλει δὲ ἐνεκρίθη ψήφισμα, διὰ τοῦ ὁποίου ζητοῦνται τὰ ἑξῆς:

1) Ἴσα πολιτικά καὶ ἀστικά δικαιώματα μὲ τὸν ἄνδρα. 2) Νὰ ἀναγνωρισθῇ ἡ μητρότης ὡς κοινωνικὴ λειτουργία. Νὰ προστατεύεται ἡ ἐξώγαμος μητέρα καὶ τὸ παιδί της. 3) Νὰ καταργηθῇ ὁ κρατικὸς διακανονισμὸς τῆς πορνείας καὶ οἱ γνωστοὶ οἰκοί. 4) Νὰ καθιερωθῶν ἴσοι ὅροι εἰσόδου καὶ σταδιοδρομίας εἰς ὅλας τὰς ὑπαλληλικὰς θέσεις, δημοσίας καὶ ιδιωτικές. Νὰ καθιερωθῇ ἡ ἀρχὴ «Ἰσὴ ἀμοιβὴ δι' ἴσην ἐργασίαν». 5) Νὰ καθιερωθῇ ὡς ἀνώτατον ὅριον καθημερινῆς ἐργασίας τὸ ὀκτώωρον διὰ τὰ ἐργατικά καὶ τὸ ἑξάωρον διὰ τὰ ὑπαλληλικά ἐπαγγέλματα. 6) Νὰ καθιερωθῇ ἡ ἀρχὴ δι' ἕνα κατώτατον ὅριον μισθοῦ καὶ ἡμερομισθίου ἴδιον διὰ τοὺς ἄνδρας καὶ τὰς γυναῖκας. 7) Νὰ προστατευθῶν ἡ ἐργαζομένη μητέρα καὶ τὸ ἀνήλικον παιδί, μὲ τὴν ἴδρυσιν ὅλων τῶν ἀναλόγων θεσμῶν. Ἀσφάλεια μητρότητος, πληρωμένη ἀδεια ἐπιτόκων, παιδικοὶ σταθμοί, μαθητικά συσσίτια, δωρεὰν μόρφωσις κλπ.

Τὸ ψήφισμα τελικῶς ἀναφέρει τὴν ἀπόφασιν τῆς συγκεντρώσεως νὰ ἐργασθῇ ἐντατικῶς ὑπὲρ τῆς Δημοκρατίας.

Συνέλευσις τοῦ Διεθνoῦς Συμβουλίου Γυναικῶν εἰς τὰς Βρυξέλλας 11-16 'Ιουνίου 1935.

Ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ τοῦ Δ. Σ. Γ. καὶ αἱ Πρόεδροι τῶν Μονίμων Ἐπιτροπῶν Νομοθετικοῦ, Δημ. Ὑγιεινῆς, Ἐκπαιδευτικοῦ καὶ Κινηματογράφου συνήλθον εἰς Βρυξέλλας κατὰ τὴν 2αν ἐβδομάδα τοῦ 'Ιουνίου καὶ συνεζήτησαν ἐπὶ τῆς ἡμερησίας Διατάξεως καὶ τῶν σχετικῶν μέτρων διὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ 1936 εἰς Γιουγκοσλαβίαν.

Αἱ ἐπιτροπαὶ ἤρχισαν τὰς ἐργασίας των τὴν 12ην 'Ιουνίου ἀφοῦ προηγουμένως ἡ Διοικοῦσα Ἐπιτροπὴ συνήλθε εἰς ἰδιαιτέραν συνεδρίαν τὴν 11ην εἰς τὴν ὁποίαν ἡ βαρὼνη Boël Πρόεδρος τοῦ Ἐθνικοῦ Συμ-

βουλίου τῶν Βελγίδων Γυναικῶν ἠχρήθη πρὸς αὐτὴν τὸ καλῶς ἤλθατε.

Μεταξὺ τῶν κυριωτέρων ἀποφάσεων αἱ ὁποῖαι ἐλήφθησαν ἀναφέρονται τὰ ἑξῆς:

«Τὸ Διεθνὲς Συμβούλιον Γυναικῶν υἱοθετεῖ τὴν ἀρχὴν τῆς ἰσότητος μεταξὺ ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ὡς ἀναγράφεται αὕτη εἰς τὴν συνθήκην τοῦ Μοντεβιδεο ἡ ὁποία καὶ ὠνομάσθη Συνθήκη τῶν ἴσων Δικαιωμάτων».

Ἐπιτροπὴ Ἐκπαιδευτικῶν. Αἱ κυριώτεραι προτάσεις. Κατάργησις τῆς ἐργασίας τῶν ἀνηλίκων καὶ ἡ δυνατότης γιὰ τοὺς ἐφήβους ὅπως ἐξακολουθήσουν τὴν διανοητικὴν καὶ φυσικὴν τους ἀνάπτυξιν.

Ἐφευνα ἐπὶ τοῦ ἠθικοῦ ἀποτελέσματος τῶν παιδικῶν δικαστηρίων καὶ τῆς ἐπιδράσεως τῆς ὑπὸ ὄρους καταδίκης.

— Ἀναζητήσεις τῆς καλλιτέρας μορφώσεως, ἡ ὁποία νὰ προσαρμόζεται στὴν ἀγροτικὴ ζωὴ (ἀπὸ κοινοῦ μὲ τὴν ἀποστολὴν τῆς γυναικείας ἐργασίας).

— Ἀνάγκη ἀναπαύσεως τοῦ μαθητοῦ καὶ ποῖα εἶναι τὰ καλλίτερα μέτρα πρὸς ἐφαρμογὴν τῆς. Ἡ ἀγωγή τῆς καλωσύνης στὸ παιδί.

Ἐπιτροπὴ Γυναικείας Ἐργασίας. Προτάσεις διὰ τὴν προσεχῇ Γενικὴν Συνέλευσιν. «Τὸ Δ. Σ. Γ. παραδέχεται ὅτι, εἰς τὴν Βιομηχανίαν καὶ τὸ Ἐμπόριον πρέπει νὰ γίνῃ ἀνάλογος κατανομή ἐργασίας οὕτως ὥστε νὰ παρέχεται καθ' ἐκάστην ἐβδομάδα ἀνάπαυσις μιᾶς καὶ ἡμισείας ἡμέρας εἰ δυνατόν εἰς μίαν φορὰν.»

«Ἐφ' ὅσον ἡ ἀνεργία τῶν διανοητικῶς ἐργαζομένων οἱ ὁποῖοι δὲν ἀνήκουν εἰς μεγάλας ὁργανωμένας ἐπαγγελματικὰς τάξεις αὐξάνει,

1. Ἐπιβάλλεται νὰ διαρρυθμισθῶν ἀναλόγως τὰ περιθώρια τῶν Κοινωνικῶν Ἀσφαλίσεων Ὑγείας καὶ Ἀνεργίας.

2. Νὰ ληφθῶν ἀνάλογα μέτρα τὰ ὁποῖα νὰ ἐπιτρέπουν εἰς γυναῖκας ἄνω τῶν 30 ἐτῶν νὰ ἐκμάθουν ἕνα νέον ἐπάγγελμα.»

«Τὸ Δ. Σ. Γ. μετ' εὐχαριστήσεως σημειώνει τὸ παγκόσμιον ἐνδιαφέρον διὰ τὰς ἐργασίας τῆς γυναικείας ἀστυνομίας καὶ τὰς ἐπιτυχίας τοῦ γυναικείου αὐτοῦ ἐπαγγέλματος εἰς τὸ ὅποιον αἱ γυναῖκες ἐπέδειξαν προσόντα προστασίας προληπτικότητος καὶ ἀνιχνεύσεως ὅσον ἀφορᾷ τίς γυναῖκες καὶ τὰ παιδιά. Ἐν σχέσει μὲ τὴν σοβαρότητα τῆς συλλογῆς ἀκριβοῦς πληροφορίας ὡς πρὸς τὸν τρόπον τοῦ διορισμοῦ καὶ τῆς διαμορφώσεως εἰς τὰ καθήκοντα καὶ εἰς τὰς συνθήκας τῆς γυναικείας ἀστυνομίας τὸ Δ. Σ. Γ. συνιστᾷ θερμῶς εἰς τὰ Ἐθνικά Συμβούλια νὰ βοηθήσουν τὴν Ἐπιτροπὴν Γυναικείας Ἐργασίας νὰ συλλέξῃ στατιστικὰς καὶ ἀναλόγους πληροφορίας διὰ τὴν ἀνάπτυξιν τῆς κινήσεως αὐτῆς.

Ἐπιτροπὴ Γραμμάτων. Πρότασις γενομένη ἀποδεκτὴ διὰ τὴν ὁργάνωσιν μικρᾶς ἐκθέσεως βιβλίου

κατὰ τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν τοῦ Δ. Σ. Γ. εἰς τὴν Γιουγκοσλαβίαν. Τὰ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς παρακαλοῦνται νὰ συντελῶσι εἰς τὴν ἐπιτυχίαν τῆς ἐκθέσεως διὰ τῆς ἀποστολῆς συγγραμμάτων διαπερπῶν γυναικῶν τῶν οἰκείων χωρῶν.

19ῃ Σύνοδος τῆς Διεθνoῦς Διασκέψεως Ἐργασίας τῆς Γενεύης 1935. Κατὰ τὴν συνδιάσκεψιν αὐτὴν ἡ ὁποία συνήλθε τὴν 4ην 'Ιουνίου εἰς Γενεὴν ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ κ. de Μιχαέλις προέδρου τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου Ἐργασίας παρέστησαν 151 ἀντιπρόσωποι μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ 17 γυναῖκες ἐκ τῶν ὁποίων 13 ἀπετέλουν μέλη κυβερνητικῶν ἀντιπροσωπειῶν καὶ 4 τεχνικοὶ σύμβουλοι. Ἡ διάσκεψις συνεζήτησε ὡς πρῶτον θέμα τὴν ἀνεργίαν τῆς νεότητος καὶ κατέληξε εἰς τὴν λήψιν τῆς ἀποφάσεως ἡ ὁποία συνίσταται κυρίως ἐκ τῶν ἑξῆς 3 σημείων.

α) Νὰ προσδιορισθῇ ὡς κατώτατον ὅριον ἡ ἡλικία 15 ἐτῶν ἐξόδου ἐκ τοῦ σχολείου καὶ πρόσληψις εἰς ἐργασίαν.

β) Νὰ τελειοποιηθῇ ἡ τεχνικὴ διδασκαλία καὶ

γ) Νὰ ἰδρυθῶν κέντρα ἐπαγγελματικῶν συμβουλῶν τὰ ὁποῖα ἢ νὰ προσκολληθῶν εἰς τὰ γραφεῖα εὐρέσεως ἐργασίας ἢ νὰ συνεργάζωνται μὲ αὐτά.

Πορὰ τῆς ἐν Ἀθῆναις «Γλωσσικῆς Ἐταιρείας» ἐβραβεύθη διὰ τοῦ ἐκ 2500 δραχμῶν ἐφεινετοῦ βραβείου τῆς ἡ συλλογῇ δημοτικῶν τραγουδιῶν τῆς Νάξου τῆς δεσποινίδος Διαλεχτῆς Ζευγώλη.

Ἡ «Ἐργατικὴ Ἑστία». Ὁ Ὑφυπουργὸς τῆς Ἐθν. Οἰκονομίας κατήρτισε τὸ Συμβούλιον τῆς Ἐργατικῆς «Ἑστίας» πού θὰ ἐπιδιώξῃ τὴν οἰκονομικὴν, πνευματικὴν καὶ ἠθικὴν προαγωγὴν τῶν ἐργατικῶν τάξεων. Πρόκειται νὰ ἀνεγερθῇ καὶ εἰδικὸν κτίριον πρὸς ἐγκατάστασιν τῶν ἐπαγγελματικῶν ὁργανώσεων τῶν ἐργατῶν. Πληροφοροῦμεθα ὅτι ἐκ τῶν πρώτων θὰ ἀνεγερθῶν ἐργατικαὶ ἐστίαὶ στὸν Πειραιᾶ, στὴ Θεσσαλονίκην καὶ στὸς Ἀθῆνας.

Στὴ Δανία ἐορτάσθησαν τὰ ἑκατὸ χρόνια τῶν Παραμυθιῶν τοῦ Ἀντερσεν πού πρωτοδημοσιεύτηκαν τῷ 1835. Ὅχι μόνον ἡ Δανία ἀλλὰ καὶ ὁλόκληρος ὁ πολιτισμένος κόσμος θὰ θυμῆθηκε μ' εὐγνωμοσύνη τὴν ἐπέτειον αὐτή. Τὰ παραμύθια τοῦ Ἀντερσεν, πού εἶνε μεταφρασμένα σὲ ὅλες τίς γνωστὰς γλώσσας, ἔχουν χαρίσει στὰ παιδιά τοῦ κόσμου μιὰ δροσερὴν πηγὴν, ἀπὸ τὴν ὁποία ἐξικολουθοῦν οἱ νεαροὶ τῶν φαντασιῶν ν' ἀντλοῦν ἀπειρες χάρες.

Γυναῖκα Πρόεδρος Δημοκρατίας. Ἡ ἱστορία ἀναφέρει αὐταρχαίτες, βασιλίσσες καὶ μάλιστα μεγάλες ἡγεμονίδες. Γιατὶ λοιπὸν νὰ μὴ γίνονται γυναῖκες καὶ πρόεδροι Δημοκρατίας. Στὴν Ἀμερικὴ συστήθηκε πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν ὁ «Σύλλογος τῆς Προεδρίας» ὁ ὁποῖος βάλλθηκε νὰ δώσῃ στὸν Ροδ-βελτ μιὰ θηλυκὰ διάδοχο.

Οἱ ἰδρυτρίες τοῦ συλλόγου λαμβάνουν σωρεῖαν ἐπιστολῶν, τηλεγραφημάτων, δελταρίων πού τίς ἐν-

θαρρύνουν στὴ προσπάθειά τους γιὰ νὰ ἔχουν τῷ 1936 αἱ Ἡν. Πολιτεῖαι μίαν ἀντιπρόεδρον.

Ἡ κ. Ρούσβελτ, σύζυγος τοῦ Προέδρου τῶν Ἡν. Πολιτειῶν, ἦτο καὶ εἶνε μία ἀπὸ τὰς ἐργατικωτέρας γυναῖκας τοῦ κόσμου. Πανταχοῦ παρούσα Ἐσχάτως ἐπεσκέψθη τὸ ἀνθρακωρυχεῖα τῆς πόλεως Μπελλαίρ, τῆς πολιτείας Ὁχάιο καὶ κατήλθεν ὑπὸ τὴν γῆν διὰ νὰ μελετήσῃ τὴν ζωὴν τῶν ἐργατῶν. Κατόπιν μετέβη εἰς τὸ ἐν πόλει ταύτῃ λειτουργοῦν «Πανεπιστήμιον τοῦ Λαοῦ», ὅπου ἀκολουθοῦν οἱ ἐργάται διάφορα μαθήματα κατὰ τὰς ὥρας τῆς σχολῆς τῶν καὶ ἐνεχείρισε τὰ διπλώματα εἰς τοὺς ἀποφοιτῶντας.

Ἐπιθεωρητρίαι βιομηχανικῶν ἐργοστασιῶν στὴ Πολωνία. Ἀπὸ τὸ 1927 ὑπάρχει στὴ Πολωνία ὁ θεσμὸς βιομηχανικῶν ἐπιθεωρητριῶν γιὰ τὴν προστασίαν τῆς ἐργασίας τῶν γυναικῶν καὶ ἐφήβων. Αἱ ἐπιθεωρητρίαι διορίζονται ἀπὸ τὸ Ὑπουργεῖον Κοινωνικῆς Προνοίας.

Ἐντὸς πέντε ἐτῶν ἠῤῥησε στὶς Ἰνδίες κατὰ τὸ τριπλάσιον ὁ ἀριθμὸς τῶν γυναικῶν πού ἔχουν πανεπιστημιακὰ διπλώματα.

Εἰς τὸ τελευταῖον τεῦχος τοῦ Δελτίου τῆς Πνευματικῆς Συνεργασίας πού ἐκδίδει ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν δημοσιεύεται μία ἐκθεσις περὶ τῆς πνευματικῆς ἐξελίξεως στὶς Σοβιετικὰς Δημοκρατίας. Κατ' αὐτὴν αὐξάνουν κατ' ἔτος αἱ ἐπιστημονικῶς ἐργαζόμεναι γυναῖκες. Μόνον στὶς ἀνώτατες Σχολὰς τῶν Σοβιετικῶν Δημοκρατιῶν λογαριάζουν πῶς ὑπάρχουν 41 γυναῖκες τακτικοὶ καθηγηταί, 71 ἑκτακτοί, 470 βοηθοὶ καὶ 656 δόκιμοι. Γυναῖκες μηχανικοὶ ἢ τεχνίται δὲν ὑπῆρχαν στὶς ἐπιχειρήσεις πρὶν ἀπὸ τὴν ἐπανάστασιν, ἐνῷ τώρα ὑπάρχουν 10% καὶ μάλιστα σὲ μερικὸς κλάδους, ὅπως στὴ χημικὴ βιομηχανία, στὴ ραπτικὴ ἢ στὴ βιομηχανία τῶν μαλλίνων αἱ γυναῖκες ἀποτελοῦν τὰ 20% ἢ καὶ πλέον—ἀπὸ τὸ σύνολον τῶν ἀπασχολουμένων μηχανικῶν καὶ τεχνιτῶν Ὀλόκληρη σειρά γυναικῶν λαμβάνουν ἐνεργὸν μέρος σὲ δύσκολες καὶ τραχεῖες ἐπιστημονικῶς ἀποστολὰς, καὶ διαχειρίζουν στὴν Ἀρκτική. Μεταξὺ τῶν ναυγῶν τοῦ Τσελιάσκιν ὑπῆρχαν πέντε γυναῖκες ἐξ ὧν τρεῖς εἰργάζοντο ἐπιστημονικῶς. Ζοῦν καὶ ἐργάζονται ὡς μετεωρολόγοι καὶ ὡς ἀουρματισταί σὲ ἀπομακρυσμένους σταθμούς, ὅχι μακρὰν τοῦ Βορείου Πόλου. Ἡ δοκτορέσσα Ζβαντάεβα ἐπέρασε τρεῖς χειμῶνας στὰς νήσους Βράγγελ.

Ὁ Λοῦδ Τζῶρτζ πού ξαναπαρουσιάζεται στὸ δημόσιον βίο καὶ πού τὸν θεωροῦν μέλλοντα ὑπουργό, ἐχθρεύονταν ἄλλοτε ἀμείλικτα τίς σουφραζέττες μὰ κ' ἐκείνες τὸν μισοῦσαν πολὺ. Σὲ μιὰ συνάντησιν, μία ἐξ αὐτῶν τοῦ φώναξεν ἀπελπισμένη:

— Ἄν εἰσαίτε ἄνδρας μου, θὰ σᾶς κεροῦσα δηλητήριο. Τότε ὁ Λοῦδ Τζῶρτζ ὑποκλινόμενος ἀπῆν-τησε:

— Κυρία μου, θαρρῶ πῶς ἂν εἴσατε γυναῖκα μου θὰ τὸ ἔπινα.

Ἡ στρατιωτικὴ ὑπηρεσία τῶν γυναικῶν στὴν Τουρκία. Δύο ἀπὸ τὰ μέλη, τοῦ γυναικείου Συνεδρίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐπῆγαν στὴν Ἀγκυρα καὶ παρουσιάστηκαν στὸν πρόεδρο τῆς Δημοκρατίας Κεμάλ Ἀτατούρκ, καὶ τοῦ ζήτησαν συνέντευξι γιὰ τὶς ἐφημερίδες ποὺ ἀντιπροσώπευαν. Μεταξὺ τῶν ἐρωτημάτων ποὺ τοῦ ἔθεσαν, ἦταν καὶ τὸ ἑξῆς:

— Σκέπτεσθε νὰ χρησιμοποιήσετε καὶ τὶς γυναῖκες στὸ στρατό;

— Ὁ Κεμάλ ἀπάντησε:

Ἡμεῖς ἐπιθυμοῦμε νὰ μὴ ἐκθέσωμεν οὔτε τοὺς ἄνδρες μας στὰ δεινὰ τοῦ πολέμου. Μὰ ἐὰν μᾶς ἀναγκάσουν ποτὲ νὰ πολεμήσωμε, οἱ γυναῖκες μὲς θὰ εἶνε στὸ πλάϊ τῶν ἀνδρῶν γιὰ νὰ προασπίσουν τὴν πατρίδα.

Ἡ ἐφημερίδα «Ἀγκυρα» δημοσιεύει ἐπ' αὐτοῦ παραδόξες σκέψεις. Ὑπάρχει, λέγει, ἓνα δικαίωμα ποὺ δὲν μποροῦν νὰ χορηγοῦν οὔτε ν' ἀρνηθοῦν στίς γυναῖκες σὲ καμμιά χώρα τοῦ κόσμου, καὶ αὐτὸ εἶνε τὸ δικαίωμα τοῦ ἐργάζεσθαι. Αἱ γυναῖκες τῆς Τουρκίας κατ' ὁρθεοῦσαν διὰ τῆς ἰδίας ἐργασίας τῶν ν' ἀνοίξουν ὅλες τὶς πόρτες, μέχρι τοῦ πανεπιστημίου καὶ τῆς Ἑθν. Συνελεύσεως, ἀποδεικνύοντας στὸν τραχὺ ἄγωνα τῆς ζωῆς ὅτι δὲν διαφέρουν ἀπὸ τοὺς ἄνδρας.

Οὔτε τὰ βιβλία οὔτε οἱ ἐφημερίδες στὴ Τουρκία καθώρισαν ποτὲ τι μποροῦν νὰ κάμουν οἱ γυναῖκες καὶ τι δὲν μποροῦν νὰ κάμουν.

Ὅπως ὅλα τὰ ζητήματα ποὺ ὑπεστήριξε κ' ἔλυσεν ὁ Κεμαλισμός, ἔτσι καὶ τὸ πρόβλημα τῆς γυναίκας εἶνε θεμελιωμένο σ' ἐκεῖνο ποὺ διδάσκει ἡ ζωὴ καὶ ἡ πραγματικότητα.

Ὅπως τὰ ἄλλα δικτατορικά καθεστώτα, ὡς ὁ φασισμός καὶ ὁ μολοσεβικισμός, ἔτσι καὶ ὁ Κεμαλισμός κηρύσσει, ὥστε καὶ πῶς ἀπὸ τὰ ἄλλα, τὸ μιλιταρισμὸ καὶ γιὰ τὶς γυναῖκες. Ἡ πρωτότυπη αὐτὴ ἀντίληψις δείχνει ἀρκετὰ σαφῶς πόσον ἔχουν ἀνατραπῇ οἱ ἰδέες, στὴ μοντέρνα Τουρκία, ἡ ὁποία βαδίζει τοὺς πῶς τολμηροὺς ποὺ νομίζει πῶς θὰ τὴν ὀδηγήσουν στὸν πῶς τέλειο πολιτισμὸ.

Ὁ κατὰ τοῦ καρκίνου ἄγων ἐν Ἑλλάδι

Ἀπὸ τοῦ 1934 ἀνέλαβεν εἰς χεῖρας τὸν ἄγωνα τὸ γνωστὸν σωματεῖον «Χριστιανικὴ Κοινωνικὴ Ἐνωσις» μὲ πρόεδρον τὸν θερμοεργὸν καὶ ἀκαταπόνητον καθηγητὴν καὶ ἀκαδημαϊκὸν κ. Α. Κούζη. Ὁ κ. Κούζης, βοηθούμενος ὑπὸ διοικητικῶ συμβουλίου ἐπιλέκτου, διὰ προπαγάνδας ἐντονωτάτης καὶ σειρᾶς ὅλης ἐνεργειῶν συνεχῶν καὶ ἐπιμόνων, κατ' ὁρθεοῦσαν νὰ ἀφυπνίσῃ καὶ κινητοποιήσῃ τὸσον τὴν ἰδιωτικὴν ὅσον καὶ τὴν κρατικὴν συμβολὴν καὶ συμμετοχὴν εἰς τὸ δυσχερέτατον ἔργον τοῦ σωματείου. Ὁ Δῆμος ἐδώρησε γήπεδον εὐρύχωρον ἐπὶ τῆς Λεωφόρου Ἀλεξάνδρου, παρὰ τὸν τέρεμα Ἀμπελοκήπων καὶ ἐναντι ἀκριβῶς τοῦ Ἡρώου. Ὁ γενικὸς διευθυντὴς τῆς ἐν Βε

ρολίνῳ Ἑταιρείας «Sanitas» κ. Robert Otto μηχανήματα ἀκτίνων Χ δυνάμεως 350 χιλιάδων Βόλτ καὶ ἀξίας 500.000 δραχμῶν. Ὁ καθηγητὴς κ. Σ. Τσάκωνας 50 χιλιοστὰ βρωμιούχου ραδίου. Οἱ Ἀδελφοὶ Παπαστράτου ποσότητα ραδίου μέχρι τριῶν ἑκατομμυρίων δραχμῶν. Ἐξεδηλώθη ταυτοχρόνως ἐνδιαφέρον κρατικὸν καὶ ἰδιωτικόν, ἐπηκολούθησαν δωρεαὶ ποικίλαι καὶ ἐξησφαλίσθη ἡ ἰδρυσις τοῦ Ἑλληνικοῦ Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου. Καὶ τὴν 29ην Ἰουνίου ἐγένετο ἐν πάσῃ ἐπισημότητι ἡ τελετὴ τῆς καταθέσεως τοῦ θεμελίου λίθου ὑπὸ τοῦ πρωθυπουργοῦ κ. Π. Τσαλδάρη, ἐπὶ παρουσίᾳ ὑπουργῶν, βουλευτῶν, καθηγητῶν καὶ πολλοῦ κόσμου.

Διὰ τὴν συμπλήρωσιν τοῦ ἔργου, ἡ Κυβέρνησις ἐνέγραψεν εἰς τὸν προϋπολογισμὸν 1935—36 πίστωσιν 2 ἑκατομμυρίων δραχμῶν.

Σύμφωνα μὲ τὸ καταστατικόν, σκοπὸς τοῦ Ἀντικαρκινικοῦ Ἰνστιτούτου εἶνε ἡ μελέτη, κοταπολέμησις καὶ λήψις προφυλακτικῶν μέτρων κατὰ τοῦ καρκίνου. Τὸ Ε. Α. Ἰδρυμα θὰ ἀποτελεῖται ἐκ τῶν ἑξῆς τριῶν μεγάλων τοῦ κτιρίου διαμερισμάτων:

α) Τῶν Ἱατρειῶν β) τοῦ Νοσοκομείου (Οἶκος Ραδίου) γ) τοῦ Ἰνστιτούτου τοῦ Καρκίνου (τοῦ κυρίως ἐπιστημονικοῦ διαμερίσματος). Αἱ δαπάναι τῆς οἰκοδομῆς ἔχουν προϋπολογισθῇ εἰς 5.000.000 δραχμάς. Προβλέπεται ἡ ἰδρυσις ἀντικαρκινικῶν κέντρων καὶ εἰς τὰς ἐπαρχίας.

Ἡ ἰδρυσις τοῦ Ε. Α. Ι. ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως σταθμὸν φαινὸν εἰς τὸν στίβον τοῦ κοινωνικοῦ καὶ ἐπιστημονικοῦ ἀγῶνος κατὰ τοῦ καρκίνου ἐν τῇ χώρᾳ μας.

Ἡ Χριστιανικὴ Κοινωνικὴ Ἐνωσις καὶ ὅλος ἰδιαιτέρως ὁ πρόεδρος τῆς καθηγητῆς κ. Α. Κούζης εἶνε ἀξιοὶ τιμῆς καὶ εὐγνωμοσύνης διὰ τὸ εὐεργετικὸν ἔργον μὲ τὸ ὁποῖον ἐπροέβλεψαν τὴν χώραν μας. Τὸ Ε. Α. Ι. συγκεντρώνει ὅλα τὰ στοιχεῖα μιᾶς θετικῆς, γονίμου καὶ μακρᾶς σταδιοδρομίας. Εἰς τοὺς Ἑλληνας φιλανθρωποὺς ἐναπόκειται ἡ τελειοποίησις καὶ ἐπέκτασις τῆς λειτουργίας του.

Ἐκδόσεις

Κρητικὰ Τραγούδια ὑπὸ Εἰρήνης Σπανδωνίδου. — Ἡ κ. Εἰρ. Σπανδωνίδου ἀφιέρωσε χρόνιαν τῆς ζωῆς τῆς στὴν ἔρευνα καὶ τῇ μελέτῃ τῶν δημοτικῶν μας τραγουδιῶν. Ἐπῆγε πρὸς τὸν σκοπὸν αὐτὸν στὴν Κρήτη, στίς πόλεις καὶ στὰ χωριά, ἔμεινε κοντὰ στὸ λαό, ἄκουσε τὰ τραγούδια, τὶς παραδόσεις του, ἔζησε τὴν ζωὴν του. Τὸ αὐτὸ ἔκαμε καὶ γιὰ τὸν Παρνασσό. Τὸ ἔργο τῆς κ. Σπανδωνίδου εἶνε πολὺτιμο, εἶνε μιὰ σπουδαία συμβολὴ στὴ λαογραφίαν μας, ἐπιστημονικὴ στὴ σύνθεσι καὶ ἀπόλυτα εὐσυνείδητη. Διαβάζοντας τὸ βιβλίον τῆς κ. Σπανδωνίδου, ἀναπνέει κανεὶς τὸν τραχὺ ἀέρα τῆς Κρήτης. Ἡ συλλογὴ αὐτὴ θὰ εἶνε ἀναμφιβόλως τὸ στόλισμα τῆς βιβλιοθήκης κάθε Ἑλληνικοῦ σπιτιοῦ.

Ὁφέλιμοι γνώσεις

Τὸ σαποῦνι δὲν εἶναι πάντοτε καλὸ γιὰ τὸ πρόσωπο, ἰδίως γιὰ λεπτὲς ἐπιδερμίδες. καλὸν εἶναι νὰ καθαρίζετε τὸ πρόσωπο μ' ἓνα λιπαρὸ σῶμα, βαζελίνης ἢ cold-cream, ἔπειτα τρίψατε ἐλαφρὰ μὲ κολλῶνια καὶ πλύνετε στὸ τέλος μὲ κρύον νερὸ γιὰ νὰ σφύξουν οἱ μῦς. Τὸ δέριμα σας θὰ γίνῃ ἔτσι λεῖον καὶ δὲν θὰ ἔχει κοκκινάδες.

Ἀνεπιθύμητες τρίχες. Στὸ ἐμπόριο πωλοῦν ἅπειρες ἀποφελωτικές σκευασίες τὸ ἀποτελεσμά τους ὅμως ὅσο καὶ ἂν εἶνε καλὸ σπανίως εἶνε διαρκείας. Ἰδοὺ ἓνα ἐξαίρετο καὶ πολὺ οἰκονομικὸ μέσο γιὰ ν' ἀπαλλάξουν τὰ πόδια ἀπὸ περιττὰς καὶ ἄσχημες τρίχες. Πάρτετε μιὰ πολὺ ψιλὴ ἐλαφροπέτρα, βρέξατέ τὴν μὲ σαπουνάδα καὶ τρίψατε κάθε πρωτὴ ἐλαφρὰ ὡς ποὺ νὰ ἐξαφανισθοῦν τελείως οἱ τρίχες, οὔτε θὰ ἐξαφανισθοῦν καὶ τὸ δέριμα θὰ μείνῃ μαλακόν.

Λευκές ἀπὸ βερνίκι, λαδομπογιὰ καὶ ρετσίνι βγαίνουν μὲ νέφτι, καθαρὸ οἰνόπνευμα καὶ βενζίνη.

Γιὰ νὰ βγοῦν λεκέδες ἀπὸ αἷμα βουτήξατε τὸ λεκιασμένο ρούχο ἐπὶ 24 ὥρες σὲ κρύα ἢ χλιαρὴ σαπουνάδα καὶ ξεπλύνετε κατόπιν.

Τὰ πετσὰ στίς καρέκλες καὶ πολυθρόνες διατηροῦνται ἐὰν τὰ τρίψετε μιὰ φορὰ τὸ μῆνα μὲ μίγμα ἀπὸ 2 μέρη λινέλαιο καὶ ἓνα μέρος ξεῖδι. Γιὰ νὰ βγάλετε λεκέδες ἀπὸ τὸ πετσὶ, μεταχειρισθῆτε βενζίνη ἢ χλιαρὴ σαπουνάδα μὲ λίγη ἀμμωνία.

Τὸ κίτρινασμα τῶν φύλλων τῶν ὀπωροφόρων δένδρων προέρχεται ἀπὸ ἔλλειψιν χλωροφύλλης. Καλὸν εἶναι νὰ ποτίζωνται τὰ δένδρα μὲ διάλυμα βιτριολίου (θεικοῦ σιδήρου—3 γραμ. σ' ἓνα λίτρο νερό). Ἐπίσης συνιστοῦν ἓνα καλὸ ἀζωτοῦχον λίπασμα.

Τ' ἀγγούρια πέρνουν πικρὴ γεῦσι ὅταν ἐκτίθενται πολὺ στὸν ἥλιο. Πρέπει νὰ ποτίζωνται ἀρκετὰ γιὰ νὰ κάμουν οἱ ἀγγουριεὶς πολλὰ φύλλα ποὺ σκιάζουν τ' ἀγγούρια.

Ὅταν ποτίζονται τὰ φυτὰ στὸν ἥλιο παθαίνουν ἓνα εἶδος ἡλιάσεως. Τὸ ξεστὸ ξηρὸ χῶμα πίνει μὲ ἀπληστία τὸ νερὸ, μὴν δὲ ἡ θερμοκρασία ν' ἀνεβῇ τότε καὶ στοὺς 50°, στὴν ὁποία τὰ περισσότερα φυτὰ δὲν ἀντέχουν.

Γιὰ τὸ τραπέζι:

Μελιτζάνες μὲ σάλτσα Μπεςαμέλ. Διπλέξατε μερικὲς ὥραιες μελιτζάνες, κόψτε τις κατὰ μᾶκρος, ἀλατίσατε καὶ σκουπίσατέ τις. Τηγανίσατε σὲ βούτυρο ἢ πάχος. Ἐξ ἄλλου ετοιμάσατε μιὰ σάλτσα Μπεςαμέλ πολὺ πηχτή. Ἐπειτα τοποθετεῖτε τις τηγανισμένες φρέσες μελιτζάνες σ' ἓνα σαγάνι, σκεπάσατε τὴν καθεμιὰ μὲ τὴν σάλτσα καὶ στέλνετε γιὰ μισή ὥρα στὸ φούρνο.

Μόδες.

Πολλὴ σημασία παίζουν στὰ καλοκαιρινὰ φορέματα οἱ ζῶνες μὲ τὶς ἀγκράφες ποὺ δείχνουν μεγάλη ποικιλία σὲ σχήματα, σὲ ὕλικο καὶ σὲ χρώματα. Ὑπάρχουν τέτοιες ἀγκράφες σχήμα μουσικῶν ὀργάνων, κλειδιῶν συναντῶμεν καὶ κάσκες πολεμικῆς καὶ μυριόχρωμα μικρὰ λαμπιόνια.

Πολὺ φοριοῦνται οἱ ἀνθισμένες γαρνιτούρες. Σ' ἓνα ἀπογευματινὸ φόρεμα ἀπὸ μαύρη μουσελίνα συμπληρωμένο ἀπὸ ἓνα κοντὸ πανωφόρι, βάθουν, ἀντὶ κουμπιά, δύο μεγάλα, πλατεῖα ἄνθη. Ἐπίσης φοροῦν μουσελίνα ἀπὸ δαντέλλα, ἢ μιὰ «κασκάντ» ἀπὸ μικροῦτσικα λουλούδια ἢ καὶ γιρλάνδες ποὺ χαρίζουν πολὺ στὸ ντεκολτέ. Τὸ λινὸ γιὰ καλοκαιρινὰ ταγιέρ φορεῖται πολὺ. Ἡ ποικιλία του σὲ ὕφανσι εἶνε ἀπάνταστη. Μερικὰ λινὰ εἶνε ἀνακαταμένα μὲ μετάξι κ' ἔχουν μιὰ ὥραϊα γιαιάδα.

Μέσα στὸν ὄργασμὸ τῶν ὑφασμάτων δὲν πρέπει νὰ ξεχνοῦμε καὶ τὰ βαμβακερά, ποὺ τὰ ξεχωρίζει κανεὶς δύσκολα ἀπ' τὰ λινὰ, τόσο τὰ ἔχει ἐπεξεργασθῇ ἡ βιομηχανία. Εἶνε καινούρια φρέσκα καὶ συναρμονίζονται μὲ τὴ μόδα τοῦ 1935.

Η ΒΕΡΑ

Ἐνα Βιβλίον ποὺ δὲν πρέπει νὰ λείπη ἀπὸ κανένα σπῆτι.

Αἱ μύγες, οἱ κορέοι, οἱ ψύλλοι, αἱ ψεῖρες, αἱ κατσαρίδες, τὰ κουνούπια, μᾶς ἐνοχλοῦν, μᾶς ἀφαιροῦν τὸν ὕπνον, μᾶς μεταδίδουν ἀρρώστειες σοβαρὰ καὶ ἐπικίνδυνες. Θέλετε νὰ μάθετε, πῶς μπορεῖτε νὰ προφυλαχθῆτε καὶ νὰ προφυλάξετε τὰ σπῆτια σας ἀπὸ τὰ ὀχληρὰ καὶ ἐπικίνδυνα αὐτὰ ἔντομα καὶ πῶς θὰ καταρθώσητε νὰ τὰ ἐξωντώσητε; Ζητήσατε ἀπὸ τὰ βιβλιοπωλεῖα τὸ μοναδικὸν εἰς τὸ εἶδος του ἐκλαϊκευτικὸν βιβλίον ποὺ ἐξέδωσε τὸ περιοδικὸν «Υγεία» ὑπὸ τὸν τίτλον «Τὰ βλαβερὰ ἔντομα» μὲ 114 σελίδας μεγάλου σχήματος καὶ 30 εἰκόνας.

Πωλεῖται εἰς τὰ κεντρικὰ βιβλιοπωλεῖα καὶ τὰ Γραφεῖα τῆς «Υγείας», ὁδὸς Τρυγόνος 3, ἀντὶ δραχμῶν 35. Εἰς τὰς ἐπαρχίας ἀποστέλλεται εἰς τοὺς ἐμβάζοντας εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς «Υγείας» δραχ. 38 (Γραμματόσημα ἢ Ἐπιταγή).

Βοηθήσατέ μας νὰ γίνῃ πῶς γνωστὴ ἡ «ΕΛΛΗΝΙΣ» βρίσκοντάς της καὶ ἄλλες συνδρομήτριες.

Μεταξωτὰ Χρυσασπίδος

“L'HELLENIS,” Organe mensuel du Conseil National des femmes hellènes

Rédaction-Administration: Rue Alex. Soutsou 26
Athènes, Septembre Octobre 1935

L'Hellénis annonce avec douleur la mort de l'Amiral Paul Coundouriotis qui incarnait le héros de la guerre, et le grand patriote. Vainqueur à la bataille navale de Hélé en 1912 il continua à donner de précieux services à la Grèce et fut nommé vice roi en 1920 et président de la République en 1924 - 1929.

Le Premier Congrès Balkanique de la Protection de l'Enfance ce tiendra à Athènes le 20 - 24 Octobre 1935. Convoqués par l'Union Internationale de Secours aux Enfants ces Congrès Balkaniques auront pour but d'encourager entre pays voisins l'échange de leurs expériences dans le domaine de la protection de l'enfance. L'Ouvre Patriotique pour la Protection de l'Enfance s'est chargé de l'organisation du Premier Congrès. Comme rapporteur généraux pour la Grèce ont été désignés M. A. Cambas, directeur du Ministère de l'Assistance, le Dr. Lampadarios, directeur de l'Hygiène Scolaire au Ministère de l'Instruction Publique, Les Dr. Diamantopoulos et Saroglou de la part de l'Ouvre Patriotique pour la Protection de l'Enfant et M. A. Pavlakis Inspecteur Général du Travail.

Le Conseil National des Femmes Hellènes prendra part au Congrès par ses section d'Education et de la Protection de l'Enfant.

La page de la paix de l'Hellénis annonce des nouvelles de la Conférence du Désarmement, de la section de la paix de l'Alliance Internationale pour le Suffrage des Femmes, des Travaux de l'Union Internationale de la Croix Rouge sur la protection des populations contre la Guerre chimique et transmet le salut des enfants du pays des Galles aux enfants du monde.

Dans son article sur les Ecoles Professionnelles Mme Stamatellato insiste sur le besoin de la fondation d'écoles d'orientation professionnelle, Elle décrit les écoles professionnelles qui existent en Grèce pour les femmes employées et fait une comparaison avec les écoles qu'elle a eu l'occasion de visiter en Allemagne.

Mlle Lanitis championne bien connue nous décrit ce qui a été fait pour l'athlétisme de la femme en Grèce, surtout à Athènes, car en province il n'a pas encore avancé.

La Commission de l'Education de l'Assemblée Nationale a voté la fondation d'un

Office de l'Etat pour le Cinématographe Educatif attaché au Ministère de l'Instruction Publique.

Le compte rendu de l'Association pour la Protection de l'Ouvrière au Pirée traite des activités de cette union depuis sa fondation en 1904. Elle a fondé d'abord une Ecole de Dimanche pour éduquer les ouvrières analphabètes puis des cantines populaires, des ateliers de tissage pour donner du travail aux chômeuses, et dernièrement une Ecole Professionnelle de soins ménagères et de couture. En même temps l'Association assure une protection médicale aux jeunes élèves de ses écoles par un dispensaire spécial.

Un grand meeting de femmes a été organisé le 29 Juin au théâtre Dionisia par diverses organisations féminines coopérant. Mme Séimériotis a présidé de ce meeting et a donné la parole à Mmes Svolo, Economopoulo, Stavrianiki, Rhoussopoulo Kotrozo et autres. Une résolution fut votée à la fin suivant laquelle les femmes organisées de la Grèce demandent :

a) Vote pour les élections municipales et politiques, b) Oeuvres de prévoyance qui protègent la mère et son enfant, et surtout la mère ouvrière, c) Abolition de la réglementation de la prostitution par l'Etat. d) Travail égal et salaire égal pour hommes et femmes e) Journée de 8 heures pour tous les ouvriers et de 6 heures pour les employés.

Le meeting a décidé enfin que les femmes doivent travailler pour assurer le régime républicain en Grèce, car la monarchie représente en ce moment le premier pas vers le fascisme.

L'Hellénis annonce la réunion du Comité Exécutif du Conseil International des Femmes à Bruxelles le 11 - 16 Juin 1935 et les décisions qui y ont été prises.

Le Foyer du Travail. Le Ministre de l'Economie Nationale a convoqué un Conseil Spécial qui s'occupe de trouver le fonds nécessaires pour la fondation d'habitations hygiéniques pour les ouvriers. Le Conseil a décidé en même temps de construire un grand bâtiment spécial pour les bureaux et les centres de tous les associations ouvrières du Pirée.

Le guerre contre le cancer en Grèce a été entreprise par l'Union Chrétienne Sociale sous la présidence du Prof. Couzis. Cette Union est parvenu par une propagande intense à collecter les fonds pour la fondation d'un Institut Anticancéreux dont le bâtiment est actuellement en construction et qui fonctionnera dans quelques mois. La ville d'Athènes a mis à la disposition de la Société un terrain et l'Etat a accordé une subvention de 2.000.000 de drachmes. La Société «Sanitas» à Berlin a offert l'installation du laboratoire des rayons. X. Des dispensaires spéciaux pour le cancer seront fondés par cette même société dans les principales villes de la Grèce.

ΣΤΕΡΕΩΤΕΡΕΣ ΚΑΙ ΚΟΜΨΟΤΕΡΕΣ

ΤΣΑΝΤΕΣ

ΖΩΝΕΣ

ΒΑΛΙΤΣΕΣ

ΚΑΙ ΕΙΔΗ ΤΑΞΕΙΔΙΟΥ

ΣΤΟ

ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ ΔΕΡΜΑΤΙΝΩΝ ΕΙΔΩΝ

Χ. ΛΑΜΠΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ 29

ΑΘΗΝΑΙ

ΤΗΛ. 22-565

ΑΓΚΡΑΦ - ΚΟΥΜΠΙΑ

τελευταίας κρεασιόν
των μεγαλύτερων ραπτι-
κών Οίκων, έκτελούν-
ται είς τας λογικώτερας
τιμάς είς τό έργοστάσιον

ΠΕΤΡΟΥΓ. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ

ΟΔΟΣ ΠΕΤΡΑΚΗ 9^Α

ΑΓΝΟΝ
ΒΟΥΤΥΡΟΝ
ΚΕΡΚΥΡΑΣ

ΕΛΕΝΗΣ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

Υποστηρίξτε την έγχώριον
βιομηχανίαν αγοράζουσαι το
φρεσκότατο βούτυρό μου
κατ' ευθείαν από την Κέρ-
κυραν για το τσάϊ σας για
τά γλυκά σας για τὰ φα-
γητά σας.

ΕΛΕΝΗ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ
ΚΑΝΙΓΓΟΣ 6
Τηλέφ. 23-163

ΠΡΟΙ ΚΑΙ
ΒΡΑΔΥ

OREODONT ΔΑΜΒΕΡΓΗ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ — ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1893

ΠΕΡΙΣΣΟΤΕΡΑ ΕΙΣ ΑΡΙΘΜΟΝ ΠΑΣΗΣ ΑΛΛΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ, ΑΙΓΥΠΤΩ ΚΑΙ ΚΥΠΡΩ

ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΙΔΡΥΘΕΙΣ ΥΠΟ ΤΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ ΑΘΗΝΩΝ

THE BANK OF ATHENS TRUST COMPANY 205, West 33rd Str. NEW YORK

ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ ΕΙΣ ΔΡΑΧΜΑΣ ΕΝ ΟΨΕΙ ΚΑΙ ΕΤΙ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑ

ΠΑΣΗΣ ΦΥΣΕΩΣ ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ ΥΠΟ ΤΟΥΣ ΜΑΛΛΟΝ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑΣ ΟΡΟΥΣ

ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΠΑΡΕΧΕΙ ΔΩΡΕΑΝ ΣΥΜΒΟΥΛΑΣ

ΕΚΑΣΤΗΝ ΠΕΜΠΤΗΝ 12-1 Μ. Μ.

ΟΔΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ ΣΟΥΤΣΟΥ 26

ΡΑΠΤΕΤΕ ΔΙ' ΗΛΕΚΤΡΙΣΜΟΥ ΑΚΟΡΩΣ ΚΑΙ ΤΑΧΕΩΣ
ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΕΚΤΡΟΚΙΝΗΤΗΡΑ ΣΙΓΓΕΡ

**Εφαρμόζεται μὲ μίαν βίδα εἰς οἰανδήποτε ραπτομηχανήν.
Παρέχεται ΔΩΡΕΑΝ πρὸς δοκιμὴν ἐπὶ 8 ΗΜΕΡΑΣ.**

ΔΩΡΕΑΝ διδασκαλία κεντημάτων και διαφόρων Ποικι-
λμάτων με τὸν ΜΑΛΛΟΡΡΑΦΕΑ ΣΙΓΓΕΡ καθὼς καὶ
κατὰ τὸν ΜΕΤΕΤΕΚΤΕΝΟΝ με ΙΧΝΑΡΙΑ ΣΙΓΓΕΡ δι' ἐσωτερικὰ καὶ ἐξω-
τερικὰ ἀντρίκια ἀνδρῶν, γυναικῶν καὶ παιδῶν. = =

ΡΑΤΟΜΗΧΑΝΑΙ ΣΙΓΓΕΡ ΜΕ ΔΟΣΕΙΣ ΚΑΙ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ
ΙΔΡΥΤΗΣ
1841

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΙΔΡΥΣΕΩΣ 1841

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΜΕΤΟΧΙΚΟΝ ΚΑΙ ΑΠΟΘΕΜΑΤΙΚΟΝ ΔΡΧ. 1.205.000.000

ΚΑΤΑΒΕΣΕΙΣ (ΤΗ. 28 ΙΟΥΝΙΟΥ 1935) . . . . , 9.864.000.000

ΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΙΩΑΝ. Α. ΔΡΟΣΟΠΟΥΛΟΣ

ΥΠΟΔΙΟΙΚΗΤΗΣ

ΑΛΕΞ. Γ. ΚΟΡΙΖΗΣ

ΚΕΝΤΡΙΚΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ:

Ἅγιος Νικόλαος (Κρήτη)	Θήβαι	Μεσσήνη
Ἀργίριον	Θήρα	Μιτυλήνη
Ἀγυιά	Ἰθάκη	Ναύπακτος
Ἀθήναι:	Ἰστιαία (Ξηροχώριον)	Ναύπλιον
Ὑπ/μα, ὁδὸς Μητροπόλεως 9	Ἰωάννινα	Νιγρίτα
» ἐν Καλλιθέα	Καβάλλα	Σάνθη
» ἐν Νέᾳ Ἰωνίᾳ	Καλάβρυτα	Ὁρεστιάς
» ἐν Παγκρατίῳ	Καλάμαι	Παζοὶ
Αἴγιον	Καλαμπάκα	Παπάδος (Μυτιλήνης)
Ἀλεξανδρούπολις	Καρδίτσα	Πάτραι
Ἀλμυρὸς	Καρλόβασι (Σάμου)	Πειραιεὺς
Ἀμαλιάς	Καρπενήσιον	Πλωμάριον (Μυτιλήνης)
Ἀμύνταιον (Σόφοβις)	Καρναὶ (Ἄγων Ὄρος)	Πόρος
Ἀμφίτλεια	Καστορία	Ποταμὸς
Ἀμφισσα	Κατερίνη	Πρέβεζα
Ἄνδρος	Κέρκυρα	Πύλος
Ἀργοσιόλιον	Κιλκίς	Πύργος
Ἄρτα	Κοζάνη	Ρεθύμνη (Κρήτης)
Ἀταλάντη	Κομοτινή	Σέρραι
Βάμος (Κρήτη)	Κόρινθος	Σητεία (Κρήτης)
Βέροια	Κύθηρα	Σικυωνία (Κιάτον)
Βόλος	Κύμη	Σκιάθος
Γρεβενά	Κυπαρισσία	Σουφλίον
Γύθειον	Λαγκαδάς	Σπάρτη
Δημητσάνα	Λαμία	Σύρος
Διδημότειχον	Λάρισσα	Τρῳικαλά
Δράμα	Λεβάδεια	Τρίπολις
Ἐδεσσα	Λευκάς	Φάρσαλα
Ἐλασσών	Λήμνος	Φλώρινα
Ἐλευθερούπολις (Πράβιον)	Λιμὴν Βαθέως (Σάμου)	Χαλκίς
Ζάκυνθος	Μεγαλόπολις	Χανιά (Κρήτης)
Ἡράκλειον (Κρήτης)	Μεσολόγγιον	Χίος
Θεσσαλονίκη		

ΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ : ΕΝ ΑΙΓΥΠΤῳ

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ: Rue Stamboul No 17

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΚΑΪΡῳ: Rue Emad el Dine No 17

ΠΡΑΚΤΟΡΕΙΟΝ ΕΝ ΖΑΓΑΖΙΚ: Rue Tewfiki

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ εἰς ὅλας τὰς χώρας τοῦ Ἐξωτερικοῦ

HELLENIC BANK TRUST COMPANY, NEW YORK: 51 Maiden Lane

Ἰδρυθεῖσα ὑπὸ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, συμφώνως μὲ τοὺς νόμους τῆς Πολιτείας τῆς Νέας Ὑόρκης, πρὸς ἐξυπηρέτησιν τῶν ἐν Ἀμερικῇ Ἑλλήνων

ΚΕΦΑΛΑΙΑ ΟΛΟΣΧΕΡῶΣ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΑ \$ 1.350.000